

2024/1275

8.5.2024

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/1275

z 24. apríla 2024

o energetickej hospodárnosti budov

(prepracované znenie)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ ⁽⁴⁾ bola opakovane podstatným spôsobom zmenená ⁽⁵⁾. Pri príležitosti ďalších zmien je z dôvodu prehľadnosti vhodné túto smernicu prepracovať.
- (2) Podľa Parížskej dohody ⁽⁶⁾ prijatej v decembri 2015 na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) (ďalej len „Parížska dohoda“) sa jej zmluvné strany dohodli na plnení záväzku udržať zvýšenie priemernej globálnej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vyvíjať úsilie na obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia. Dosiahnutie cieľov Parížskej dohody tvorí základ oznámenia Komisie z 11. decembra 2019 s názvom Európska zelená dohoda (ďalej len „Európska zelená dohoda“). Únia sa v aktualizovanom vnútroštátne stanovenom príspevku predloženom sekretariátu UNFCCC 17. decembra 2020 zaviazala, že do roku 2030 zníži čisté emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve Únie minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.
- (3) Ako bolo oznámené v Európskej zelenej dohode, Komisia predstavila svoju stratégiu vlny obnovy vo svojom oznámení zo 14. októbra 2020 s názvom „Vlna obnovy pre Európu – ekologizácia našich budov, tvorba pracovných miest, zlepšovanie životných podmienok“. Stratégia Vlny obnovy obsahuje akčný plán s konkrétnymi regulačnými, finančnými a podpornými opatreniami a stanovuje cieľ do roku 2030 aspoň zdvojnásobiť ročnú mieru energetickej obnovy budov a podporiť hlbkovú obnovu, čoho výsledkom bude 35 miliónov budov obnovených do roku 2030 a vytvorenie pracovných miest v odvetví stavebníctva. Revízia smernice 2010/31/EÚ je potrebná ako jeden z nástrojov na realizáciu vlny obnovy. Prispieje aj k realizácii iniciatívy Nový európsky Bauhaus, predstavenej v oznámení Komisie z 15. septembra 2021 s názvom „Nový európsky Bauhaus – Krásny, udržateľný, spoločný“

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 290, 29.7.2022, s. 114.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 375, 30.9.2022, s. 64.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 12. marca 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 12. apríla 2024.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

⁽⁵⁾ Pozri prílohu IX časť A.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

a európskej misie pre klimaticky neutrálne a inteligentné mestá. Zámerom iniciatívy Nový európsky Bauhaus je podporiť inkluzívnejšiu spoločnosť, ktorá presadzuje dobré životné podmienky všetkých v súlade s historickým Bauhausom, ktorý prispel k sociálnemu začleneniu a blahu občanov, najmä komunit pracovníkov. Uľahčením odbornej prípravy a vytvárania sietí a poskytovaním usmernení pre architektov, študentov, inžinierov a dizajnérov v súlade so zásadami udržateľnosti, estetiky a inklúzie môže iniciatíva Nový európsky Bauhaus umožniť miestnym orgánom rozvíjať inovatívne a kultúrne riešenia pri vytváraní udržateľnejšieho zastavaného prostredia.

- (4) V nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 ⁽⁷⁾ sa v práve Únie zakotvuje cieľ dosiahnuť najneskôr do roku 2050 v rámci celého hospodárstva klimatickú neutralitu a stanovuje sa v ňom záväzný záväzok Únie znížiť čisté emisie skleníkových plynov (emisie po odpočítaní odstránených emisií) do roku 2030 minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.
- (5) Cieľom legislatívneho balíka „Fit for 55“ oznámeného prostredníctvom oznámenia Komisie z 19. októbra 2020 s názvom „Pracovný program Komisie na rok 2021 – Vitálna Únia v krehkom svete“ je splniť uvedené ciele. Tento balík zahŕňa celý rad oblastí politiky vrátane energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov, využívania pôdy, zmeny vo využívaní pôdy a lesného hospodárstva, zdaňovania energie, spoločného úsilia, obchodovania s emisiami a infraštruktúry pre alternatívne palivá. Revízia smernice 2010/31/EÚ je neoddeliteľnou súčasťou tohto balíka. Na základe legislatívneho balíka Fit for 55 sa v pláne REPowerEU uvedenom v oznámení Komisie z 18. mája 2022 s názvom „Plán REPowerEU“ predložil dodatočný súbor opatrení na úsporu energie, diverzifikáciu dodávok, rýchlu náhradu fosílnych palív urýchlením prechodu Európy na čistú energiu a inteligentnú kombináciu investícií a reforiem. Obsahoval nové legislatívne návrhy a ciele odporúčania na zvýšenie ambícií, pokiaľ ide o energetickú efektívnosť a úspory energie. V oznámení sa uvádzajú aj daňové opatrenia ako prostriedky na poskytovanie stimulov na úspory energie a znižovanie spotreby fosílnych palív.
- (6) Budovy zodpovedajú za 40 % konečnej spotreby energie v Únii a 36 % jej emisií skleníkových plynov súvisiacich s energetikou, pričom 75 % budov v Únii je stále energeticky neefektívnych. Najväčšiu úlohu pri vykurovaní budov zohráva zemný plyn, keďže predstavuje približne 39 % spotreby energie použitej na vykurovanie priestorov v sektore bývania. Druhým najdôležitejším fosílnym palivom na vykurovanie je vykurovací olej, ktorý predstavuje 11 %, a uhlie, ktoré predstavuje približne 3 %. Zníženie spotreby energie v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti stanovenej v článku 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 ⁽⁸⁾ a vymedzenej v článku 2 bode 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ⁽⁹⁾ a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov preto predstavujú dôležité opatrenia potrebné na zníženie emisií skleníkových plynov a energetickej chudoby v Únii. Znížená spotreba energie a zvýšené využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, najmä slnečnej energie, takisto zohrávajú dôležitú úlohu pri znižovaní energetickej závislosti Únie od fosílnych palív vo všeobecnosti a najmä od ich dovozu, podpore bezpečnosti dodávok energií v súlade s cieľmi stanovenými v pláne REPowerEU, posilňovaní technického vývoja a pri vytváraní príležitostí na rast zamestnanosti a regionálny rozvoj najmä na ostrovoch, vo vidieckych oblastiach a v komunitách nenapojených na sústavu.
- (7) Budovy sú zodpovedné za emisie skleníkových plynov pred svojou prevádzkovou životnosťou, počas nej a po jej skončení. Vízia dekarbonizovaného fondu budov do roku 2050 ide nad rámec súčasného zamerania na prevádzkové emisie skleníkových plynov. Emisie z budov počas celého životného cyklu by sa preto mali postupne zohľadňovať, počnúc novými budovami. Budovy sú významným zásobníkom materiálov, na mnoho desaťročí sa stanú úložiskom zdrojov, a možnosti dizajnu a výber materiálu vo veľkej miere ovplyvňujú emisie počas celého životného cyklu nových budov, ako aj obnov budov. Hospodárnosť budov počas celého životného cyklu by sa mala zohľadňovať nielen pri novej výstavbe, ale aj pri obnovách, a to prostredníctvom začlenenia politík na zníženie emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu do národných plánov obnovy budov členských štátov.

⁽⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti a o zmene nariadenia (EÚ) 2023/955 (Ú. v. EÚ L 231, 20.9.2023, s. 1).

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (8) Minimalizácia emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu budov si vyžaduje efektívne využívanie zdrojov a obehovosť. Môže sa to kombinovať aj s premenou častí fondu budov na dočasný záchyt uhlíka.
- (9) Potenciál globálneho otepľovania (ďalej len „GWP“) počas celého životného cyklu budovy ukazuje celkový príspevok budovy k emisiám, ktoré vedú k zmene klímy. Spája emisie skleníkových plynov obsiahnuté v stavebných výrobkoch s priamymi a nepriamymi emisiami z fázy používania. Požiadavka vypočítať GWP počas životného cyklu nových budov je preto prvým krokom k väčšiemu zohľadneniu hospodárnosti budov počas celého životného cyklu a obehového hospodárstva.
- (10) Budovy sú zodpovedné za približne polovicu emisií jemných tuhých častíc (PM_{2,5}) v Únii, ktoré spôsobujú predčasné úmrtia a choroby. Zlepšenie energetickej hospodárnosti budov môže a malo by zároveň znížiť emisie znečisťujúcich látok v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284⁽¹⁰⁾.
- (11) Opatrenia na ďalšie zlepšenie energetickej hospodárnosti budov by mali brať do úvahy klimatické podmienky vrátane adaptácie na zmenu klímy, miestne podmienky, ako aj vnútorné prostredie a efektívnosť vynaložených nákladov. Dané opatrenia by nemali mať vplyv na ostatné požiadavky týkajúce sa budov, ako je prístupnosť, protipožiarna a seizmická bezpečnosť a zamýšľané využitie budovy.
- (12) Energetická hospodárnosť budov by sa mala vypočítavať podľa metodiky, ktorá sa môže líšiť na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. Táto metodika by mala zahŕňať okrem tepelno-technických vlastností aj ostatné faktory, ktoré majú čoraz dôležitejšiu úlohu, ako sú efekt mestského tepelného ostrova, vykurovacie a klimatizačné inštalácie, využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, systémy automatizácie a riadenia budov, rekuperácia tepla z vypúšťaného vzduchu alebo odpadovej vody, vyvažovanie systému, inteligentné riešenia, pasívne vykurovacie a chladiace prvky, tienenie, kvalita vnútorného prostredia, vhodné prirodzené osvetlenie a návrh budov. Metodika výpočtu energetickej hospodárnosti budov by nemala vychádzať len z obdobia, počas ktorého je potrebné vykurovanie alebo klimatizácia, ale mala by zahŕňať energetickú hospodárnosť budovy v priebehu celého roku. Mala by zohľadňovať súčasné európske normy. Metodika by mala odzrkadľovať skutočné prevádzkové podmienky a umožniť používanie nameranej energie na overenie správnosti a porovnateľnosti a mala by byť založená na mesačných, hodinových alebo kratších ako hodinových výpočtových intervaloch. S cieľom podporiť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mieste a popri spoločnom všeobecnom rámci by členské štáty mali prijať potrebné opatrenia, aby sa v metodike výpočtu uznali a zohľadnili prínosy maximalizácie využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mieste, a to aj na iné účely, napríklad nabíjacie body pre elektrické vozidlá.
- (13) Členské štáty by mali stanoviť minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov s cieľom dosiahnuť nákladovo optimálnu rovnováhu medzi vynaloženými investíciami a ušetrenými nákladmi na energiu počas životného cyklu budovy, avšak bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov stanoviť minimálne požiadavky, ktoré vedú k väčšej energetickej hospodárnosti, ako sú nákladovo optimálne úrovne energetickej efektívnosti. Malo by sa prijať opatrenie umožňujúce členským štátom pravidelne hodnotiť svoje minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov vzhľadom na technický pokrok.
- (14) Dve tretiny energie spotrebovanej na vykurovanie a chladenie budov stále pochádzajú z fosílnych palív. V záujme dekarbonizácie sektora budov je mimoriadne dôležité pri vykurovaní a chladení postupne vyradovať fosílnu palivá. Členské štáty by preto mali vo svojich národných plánoch obnovy budov uviesť svoje vnútroštátne politiky a opatrenia na postupné ukončovanie používania fosílnych palív pri vykurovaní a chladení. Mali by sa usilovať o postupné vyradenie samostatne stojacich kotlov na fosílnu palivá a ako prvý krok by od roku 2025 nemali poskytovať finančné stimuly na inštaláciu samostatne stojacich kotlov na fosílnu palivá s výnimkou kotlov vybraných na investície pred rokom 2025 v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241⁽¹¹⁾ a Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058⁽¹²⁾. Naďalej by malo byť možné poskytovať finančné stimuly na inštaláciu hybridných vykurovacích systémov so značným podielom energie z obnoviteľných zdrojov, ako je kombinácia kotla so slnečnou tepelnou energiou alebo tepelným čerpadlom.

⁽¹⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

⁽¹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

Vnútroštátne politiky a opatrenia na postupné vyradovanie by mal podporovať jasný právny základ pre zákaz zariadení na výrobu tepla na základe ich emisií skleníkových plynov, druhu používaného paliva alebo minimálneho podielu energie z obnoviteľných zdrojov používanej na vykurovanie na úrovni budovy.

- (15) Príprava teplej vody je jedným z hlavných zdrojov spotreby energie v prípade budov s vysokou hospodárnosťou. Vo väčšine prípadov sa táto energia nerecuperuje. Zber tepla z odtokov teplej vody v budovách by mohol byť jednoduchým a nákladovo efektívnym spôsobom šetrenia energie.
- (16) Požiadavky na energetickú hospodárnosť technických systémov budov by sa mali vzťahovať na celé systémy inštalované v budovách, a nie na hospodárnosť samostatných komponentov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti predpisov týkajúcich sa konkrétnych výrobkov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES⁽¹³⁾. Pri stanovení požiadaviek na energetickú hospodárnosť technických systémov budov by členské štáty mali v rámci možnosti a v prípade potreby použiť harmonizované nástroje, predovšetkým skúšobné a výpočtové metódy a triedy energetickej efektívnosti vypracované v opatreniach, ktorými sa vykonáva smernica 2009/125/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369⁽¹⁴⁾, aby sa zaistil súlad so súvisiacimi iniciatívami a v čo najväčšej miere minimalizovala potenciálna fragmentácia trhu. Technológie na úsporu energie s veľmi krátkymi dobami návratnosti, ako je inštalácia alebo výmena termostatických regulačných ventilov alebo rekuperácia tepla z vypúšťaného vzduchu alebo odpadovej vody, sa v súčasnosti dostatočne nezohľadňujú. Pri odhadovaní účinného menovitého výkonu vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania, účinný menovitý výkon rôznych zariadení toho istého systému v danej budove alebo jednotke budovy by sa mal spočítavať.
- (17) Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Preto by sa pojem „stimuly“ používaný v tejto smernici nemal vykladať tak, že predstavuje štátnu pomoc.
- (18) Komisia by mala zaviesť rámec porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov. Preskúvanie tohto rámca by malo umožniť výpočet energetickej hospodárnosti aj emisných parametrov a malo by zohľadňovať environmentálne a zdravotné externality, ako aj rozšírenie systému obchodovania s emisnými kvótami a ceny uhlíka. Členské štáty by mali použiť tento rámec na porovnanie svojich výsledkov s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť budov, ktoré prijali. Ak by medzi vypočítanými nákladovo optimálnymi úrovňami minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a platnými minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť budov boli významné rozdiely, a to rozdiely prevyšujúce 15 %, členské štáty by mali rozdiel zdôvodniť alebo naplánovať vhodné opatrenia na jeho zníženie. Odhadovaný ekonomický životný cyklus budovy alebo prvku budovy by mali určovať členské štáty a zohľadňovať pri tom súčasné postupy definovania typických životných cyklov a skúsenosti z tejto oblasti. Členské štáty by mali výsledky tohto porovnania a údaje použité na získanie týchto výsledkov pravidelne oznamovať Komisii. Tieto správy by mali umožniť Komisii hodnotiť pokrok členských štátov pri dosahovaní nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a predkladať o tomto pokroku správy.
- (19) Významná obnova existujúcich budov bez ohľadu na ich veľkosť poskytuje príležitosť prijať nákladovo efektívne opatrenia na zvýšenie energetickej hospodárnosti. Z dôvodu nákladovej efektívnosti by malo byť možné obmedziť minimálne požiadavky na hospodárnosť budov na obnovené časti, ktoré sú z hľadiska energetickej hospodárnosti budovy najvýznamnejšie. Členské štáty by mali mať možnosť vymedziť „významnú obnovu“ v zmysle percentuálneho podielu plochy obalovej konštrukcie budovy alebo v zmysle hodnoty budovy. Ak sa členský štát rozhodne vymedziť významnú obnovu v zmysle hodnoty budovy, mohli by sa použiť také hodnoty, ako napríklad poistno-technická hodnota alebo skutočná hodnota vychádzajúca z nákladov na rekonštrukciu bez hodnoty pozemku, na ktorom sa budova nachádza.
- (20) Zvýšené ambície Únie v oblasti klímy a energetiky si vyžadujú novú víziu pre budovy: budova s nulovými emisiami, s veľmi nízkym dopytom po energii, nulovými emisiami uhlíka z fosílnych palív na mieste a nulovým alebo veľmi nízkym množstvom prevádzkových emisií skleníkových plynov. Všetky nové budovy by mali byť budovami s nulovými emisiami do roku 2030 a existujúce budovy by sa mali transformovať na budovy s nulovými emisiami do roku 2050.

⁽¹³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energetickeho významných výrobkov (Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1).

- (21) Ak sa zmení existujúca budova, nepovažuje sa za novú budovu.
- (22) Na pokrytie energetických potrieb budovy s nulovými emisiami sú k dispozícii rôzne možnosti: energia vyrábaná z obnoviteľných zdrojov na mieste alebo v jej blízkosti, ako sú slnečná tepelná energia, geotermálna energia, slnečná fotovoltaika, tepelné čerpadlá, vodná energia a biomasa, energia z obnoviteľných zdrojov poskytovaná komunitami vyrábajúcimi energiu z obnoviteľných zdrojov, účinné centralizované zásobovanie teplom a chladom a energia z iných zdrojov s nulovým obsahom uhlíka. Energia získaná spaľovaním obnoviteľných palív sa považuje za energiu z obnoviteľných zdrojov vyrobenú na mieste, ak sa obnoviteľné palivo spaľuje na mieste.
- (23) Budovy s nulovými emisiami môžu prispieť k flexibilitě na strane dopytu, napríklad prostredníctvom riadenia dopytu, uskladňovania elektrickej energie, uskladňovania tepla a distribuovanej výroby energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom podporiť spoľahlivejší, udržateľnejší a efektívnejší energetický systém.
- (24) Potrebná dekarbonizácia fondu budov Únie si vyžaduje energetickú obnovu vo veľkom rozsahu: takmer 75 % tohto fondu budov je podľa súčasných stavebných noriem neefektívnych a 85 až 95 % budov, ktoré v súčasnosti existujú, bude stáť aj v roku 2050. Vážená ročná miera energetickej obnovy je však trvalo nízka na úrovni približne 1 %. Pri súčasnom tempe by si dekarbonizácia sektoru budov vyžadovala stáročia. Kľúčovým cieľom tejto smernice je preto spustenie a podpora obnovy budov vrátane prechodu na vykurovacie systémy bez emisií. Podpora obnovy na úrovni oblastného obvodu, a to aj prostredníctvom priemyselnej alebo sériovej obnovy, prináša výhody tým, že stimuluje objem a hĺbku obnovy budov a povedie k rýchlejšej a lacnejšej dekarbonizácii fondu budov. Priemyselné riešenia v oblasti výstavby a obnovy budov zahŕňajú všestranné prefabrikované prvky, ktorými sa zabezpečujú rôzne funkcie, ako je izolácia a výroba energie.
- (25) Minimálne normy energetickej hospodárnosti sú základným regulačným nástrojom na spustenie obnovy existujúcich budov vo veľkom rozsahu, keďže odstraňujú kľúčové prekážky obnovy, ako sú rozdielnosť motivácie a štruktúry spoluvlastníctva, ktoré nemožno prekonať ekonomickými stimulmi. Zavedenie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti by malo viesť k postupnému vyradovaniu budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou a neustálemu zlepšovaniu vnútroštátneho fondu budov, čo by prispelo k dlhodobému cieľu dekarbonizovaného fondu budov do roku 2050.
- (26) Minimálne normy energetickej hospodárnosti pre nebytové budovy by sa mali stanoviť na úrovni Únie a mali by sa zamerať na obnovu nebytových budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou, ktoré majú najvyšší potenciál z hľadiska dekarbonizácie a rozšírených sociálnych a hospodárskych prínosov, a preto ich treba obnovovať ako prvé. Okrem toho by členské štáty mali vo svojich národných plánoch obnovy budov stanoviť osobitné harmonogramy ďalšej obnovy nebytových budov. Niektoré osobitné situácie odôvodňujú výnimky pre jednotlivé nebytové budovy z minimálnych noriem energetickej hospodárnosti, najmä plánovaná demolácia budovy alebo nepriaznivé posúdenie nákladov a prínosov; prípady závažných ťažkostí odôvodňujú výnimku, pokiaľ tieto ťažkosti pretrvávajú. Členské štáty by mali stanoviť prísne kritériá pre takéto výnimky, aby sa zabránilo neprímeranému podielu nebytových budov, na ktoré sa vzťahuje výnimka. Tieto kritériá by mali oznámiť vo svojich národných plánoch obnovy budov a mali by kompenzovať nebytové budovy, na ktoré sa vzťahuje výnimka, prostredníctvom rovnocenných zlepšení energetickej hospodárnosti v iných častiach fondu nebytových budov.
- (27) Pokiaľ ide o bytové budovy, členské štáty by mali mať flexibilitu pri výbere nástrojov, pomocou ktorých dosiahnu požadované zlepšenie fondu bytových budov, ako sú minimálne normy energetickej hospodárnosti, technická pomoc a opatrenia finančnej podpory. Členské štáty by mali stanoviť národnú trajektóriu postupnej obnovy vnútroštátneho fondu bytových budov v súlade s národnou cestovnou mapou a cieľmi na roky 2030, 2040 a 2050 uvedenými v národnom pláne obnovy budov členského štátu a s transformáciou vnútroštátneho fondu budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050. Národné trajektórie by mali byť v súlade s priebežnými päťročnými míľnikmi znižovania priemernej spotreby primárnej energie fondu bytových budov počnúc rokom 2030, čím sa zabezpečí podobné úsilie vo všetkých členských štátoch.
- (28) Pokiaľ ide o zvyšok vnútroštátneho fondu budov, členské štáty sa môžu slobodne rozhodnúť, či chcú zaviesť minimálne normy energetickej hospodárnosti navrhnuté na vnútroštátnej úrovni a prispôbené vnútroštátnym podmienkam. Pri preskúmaní tejto smernice by Komisia mala posúdiť, či opatrenia stanovené podľa tejto smernice prinesú dostatočný pokrok pri dosahovaní plne dekarbonizovaného fondu budov s nulovými emisiami do roku 2050 alebo či je potrebné zaviesť ďalšie opatrenia, ako sú záväzné minimálne normy energetickej hospodárnosti, najmä pre bytové budovy, s cieľom dosiahnuť päťročné míľniky.

- (29) Zavedenie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti by mal sprevádzať podporný rámec vrátane technickej pomoci a finančných opatrení, najmä pre zraniteľné domácnosti. Minimálne normy energetickej hospodárnosti stanovené na vnútroštátnej úrovni nepredstavujú v zmysle pravidiel štátnej pomoci „normy Únie“, zatiaľ čo minimálne normy energetickej hospodárnosti platné v celej únii by sa za také „normy Únie“ mohli považovať. V súlade s revidovanými pravidlami štátnej pomoci môžu členské štáty poskytnúť štátnu pomoc na obnovu budov s cieľom dodržiavať normy energetickej hospodárnosti platné v celej únii, až kým sa tieto normy platné pre celú úniu nestanú povinnými. Keď budú normy povinné, členské štáty môžu naďalej poskytovať štátnu pomoc na obnovu budov a jednotiek budov, na ktoré sa vzťahujú normy energetickej hospodárnosti platné v celej únii, pokiaľ je cieľom obnovy budovy vyššia úroveň.
- (30) Taxonómia EÚ, zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852⁽¹⁵⁾ klasifikuje environmentálne udržateľné hospodárske činnosti v celom hospodárstve, a to aj v sektore budov. Podľa delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2021/2139⁽¹⁶⁾ (ďalej len „delegovaný akt o taxonómii EÚ v oblasti klímy“) sa obnova budov považuje za udržateľnú činnosť, ak dosahuje aspoň 30 % úspory energie, spĺňa minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť pri významnej obnove existujúcich budov alebo pozostáva z individuálnych opatrení týkajúcich sa energetickej hospodárnosti budov, ako je inštalácia, údržba alebo oprava energeticky efektívneho vybavenia alebo nástrojov a zariadení na meranie, reguláciu a kontrolu energetickej hospodárnosti budov, ak sú takéto individuálne opatrenia v súlade so stanovenými kritériami. Obnova budov v súlade s minimálnymi normami energetickej hospodárnosti v celej únii je zvyčajne v súlade s kritériami taxonómie EÚ týkajúcimi sa činností obnovy budov.
- (31) Minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť existujúcich budov a prvkov budov už boli obsiahnuté v predchádzajúcich ustanoveniach tejto smernice a mali by sa naďalej uplatňovať. Zatiaľ čo novozavedené minimálne normy energetickej hospodárnosti stanovujú minimálnu úroveň pre energetickú hospodárnosť existujúcich budov a zabezpečujú obnovu neefektívnych budov, minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť existujúcich budov a prvkov budov zabezpečujú potrebnú hĺbku obnovy pri jej realizácii.
- (32) Existuje naliehavá potreba znížiť závislosť od fosílnych palív v budovách a urýchliť úsilie dekarbonizovať a elektrifikovať ich spotrebu energie. Aby sa umožnila nákladovo efektívna inštalácia solárnych technológií v neskoršej fáze, všetky nové budovy by mali byť „pripravené na slnečnú energiu“, to znamená navrhnuté tak, aby sa optimalizoval potenciál výroby slnečnej energie na základe slnečného žiarenia v lokalite, čo umožní inštaláciu solárnych technológií bez nákladných stavebných zásahov. Okrem toho by mali členské štáty zabezpečiť využívanie vhodných solárnych zariadení na nových budovách, a to bytových aj nebytových, a na existujúcich nebytových budovách. Rozsiahle využívanie slnečnej energie na budovách by výrazne prispelo k účinnejšej ochrane spotrebiteľov pred rastúcimi a nestálymi cenami fosílnych palív, znížilo by sa ním vystavenie zraniteľných občanov vysokým nákladom na energiu a viedlo by k širším environmentálnym, hospodárskym a sociálnym prínosom. Aby sa efektívne využil potenciál solárnych zariadení na budovách, členské štáty by mali stanoviť kritériá na realizáciu solárnych zariadení na budovách a možné výnimky z ich zavádzania v súlade s posúdeným technickým a hospodárskym potenciálom zariadení využívajúcich slnečnú energiu a s vlastnosťami budov, na ktoré sa vzťahuje táto povinnosť, a to s prihliadnutím na zásadu technologickej neutrality a kombinovanie solárnych zariadení s inými spôsobmi využitia strechy, ako sú zelené strechy alebo iné zariadenia poskytujúce služby budovám. Vo svojich kritériách na praktické vykonávanie povinností zavádzania vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu na budovách by členské štáty mali mať možnosť vyjadriť príslušnú prahovú hodnotu, plochou prízemná budova namiesto úžitkovej podlahovej plochy budovy, pokiaľ takáto metóda zodpovedá ekvivalentnej inštalovanej kapacite vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu na budovách. Keďže povinnosť zavádzania solárnych zariadení na jednotlivých budovách závisí od kritérií stanovených členskými štátmi, ustanovenia o slnečnej energii na budovách by sa nemali považovať za „normu Únie“ v zmysle pravidiel štátnej pomoci.

⁽¹⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽¹⁶⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenaruša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov (Ú. v. EÚ L 442, 9.12.2021, s. 1).

- (33) Členské štáty by mali mať možnosť prostredníctvom informácií, vhodných administratívnych postupov alebo iných opatrení stanovených v ich národných plánoch obnovy budov, podporovať zavádzanie vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu v kombinácii s obnovou pláštá budovy, výmenou technických systémov budov alebo inštaláciou nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá, tepelných čerpadiel alebo systémov automatizácie a riadenia budov.
- (34) Pokiaľ ide o budovy na rôzne využitie, ktoré zahŕňajú bytové jednotky a aj nebytové jednotky, členské štáty si môžu naďalej vybrať, či sa s nimi bude zaobchádzať ako s bytovými alebo nebytovými budovami.
- (35) Slnečná fotovoltaická a slnečná tepelná technológia vrátane kombinácie s uskladňovaním energie by sa mali zaviesť rýchlo, aby boli prospešné pre klímu aj financie občanov a podnikov.
- (36) Elektrifikácia budov, napríklad prostredníctvom zavádzania tepelných čerpadiel, solárnych zariadení, batérií a nabíjacej infraštruktúry, so sebou prináša zmenené riziká, pokiaľ ide o protipožiarnu bezpečnosť budov, ktorou sa musia členské štáty zaoberať. Pokiaľ ide o protipožiarnu bezpečnosť na parkoviskách, Komisia by mala uviesť nezáväznú usmernenia pre členské štáty.
- (37) V záujme dosiahnutia vysoko energetickej efektívneho a dekarbonizovaného fondu budov a transformácie existujúcich budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050 by členské štáty mali vypracovať národné plány obnovy budov, ktoré nahradia dlhodobé stratégie obnovy stanovené v článku 2a smernice 2010/31/EÚ a stanú sa ešte silnejším, plne funkčným nástrojom plánovania pre členské štáty v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti, s väčším zameraním na financovanie a zabezpečením dostupnosti primerane kvalifikovaných pracovníkov na vykonávanie obnovy budov. Členské štáty môžu zohľadniť Pakt o zručnostiach stanovený v oznámení Komisie z 1. júla 2020 s názvom Európsky program v oblasti zručností pre udržateľnú konkurencieschopnosť, sociálnu spravodlivosť a odolnosť. Členské štáty by vo svojich národných plánoch obnovy budov mali stanoviť svoje vlastné národné ciele v oblasti obnovy budov. V súlade s článkom 21 písm. b) bodom 7 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a so základnými podmienkami stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060⁽¹⁷⁾ by členské štáty mali poskytnúť prehľad finančných opatrení, ako aj prehľad investičných potrieb a administratívnych zdrojov na vykonávanie svojich národných plánov obnovy budov.
- (38) Zásada prvoradosti energetickej efektívnosti je zastrešujúcou zásadou, ktorá by sa mala zohľadňovať vo všetkých odvetviach, aj tých, ktoré presahujú rámec energetickej efektívnosti, a na všetkých úrovniach. V článku 2 bode 18 nariadenia (EÚ) 2018/1999 sa vymedzuje ako čo najďalšie zohľadňovanie alternatívnych opatrení efektívnych z hľadiska nákladov a úspor energie v energetickej efektívnosti a politických a investičných rozhodnutiach, pokiaľ ide o opatrenia na zefektívnenie dopytu po energii a dodávok energie, najmä prostredníctvom nákladovo efektívnych úspor konečného využitia energie, iniciatívami reakcie na spotrebu a účinnejšou premenou, prenosom a distribúciou energie, pričom sa zároveň dosiahnu ciele týchto rozhodnutí. Zásada je preto rovnako podstatná pre zlepšenie energetickej hospodárnosti budov a je zdôraznená v stratégii Vlna obnovy ako jedna z kľúčových zásad obnovy budov do rokov 2030 a 2050. Ako sa uvádza v odporúčaní Komisie (EÚ) 2021/1749⁽¹⁸⁾ zlepšenie zdravia a pohody sú jedným z hlavných súvisiacich prínosov uplatňovania zásady prvoradosti energetickej efektívnosti na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov.
- (39) S cieľom zabezpečiť, aby bola pracovná sila Únie plne pripravená aktívne pracovať na dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy, by členské štáty mali nabádať nedostatočne zastúpené skupiny, aby sa školili a pracovali v odvetví stavebníctva a budov.
- (40) Národné plány obnovy budov by mali byť založené na harmonizovanom vzore, aby sa zabezpečila porovnateľnosť plánov. S cieľom zabezpečiť požadovanú ambíciu by Komisia mala posúdiť návrhy národných plánov obnovy budov a vydať pre členské štáty odporúčania.
- (41) Národné plány obnovy budov by mali byť úzko prepojené s integrovanými národnými energetickými a klimatickými plánmi podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999 a pokrok pri dosahovaní národných cieľov a príspevok národných plánov obnovy budov k národným cieľom a cieľom Únie by sa mali oznamovať v rámci dvojročného podávania správ

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁽¹⁸⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2021/1749 z 28. septembra 2021 o zásade prvoradosti energetickej efektívnosti: od zásad k praxi – Usmernenia a príklady na jej vykonávanie pri rozhodovaní v odvetví energetiky a mimo neho (Ú. v. EÚ L 350, 4.10.2021, s. 9).

podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999. Vzhľadom na nutnosť rozšíriť obnovu budov založenú na spoľahlivých národných plánoch obnovy budov by sa mal dátum predloženia prvého národného plánu obnovy budov stanoviť čo najskôr. Následné národné plány obnovy budov by sa mali predložiť ako súčasť integrovaných národných energetických a klimatických plánov a ich aktualizácií, čo znamená, že druhý návrh národného plánu obnovy budov by sa mal predložiť spolu s druhým návrhom integrovaných národných energetických a klimatických plánov v roku 2028.

- (42) Postupná hĺbková obnova môže byť riešením vysokých počiatočných nákladov a problémov pre obyvateľov, ktoré sa môžu vyskytnúť pri obnove realizovanej „naraz“, a môže umožniť menej rušivé a finančne uskutočniteľnejšie opatrenia obnovy. Takáto postupná hĺbková obnova sa však musí starostlivo napláňovať, aby sa zabránilo tomu, že jeden krok obnovy zabráni potrebným následným krokom. Hĺbková obnova vykonaná v jednom kroku môže byť nákladovo efektívnejšia a viesť k nižším emisiám spojeným s obnovou než postupná hĺbková obnova. Pasporty obnovy budov poskytujú jasnú cestovnú mapu postupných hĺbkových obnov a pomáhajú vlastníkovi a investorovi najlepšie napláňovať časový harmonogram a rozsah intervencií. Pasporty obnovy budov by sa preto mali podporovať a sprístupniť vlastníkom budov vo všetkých členských štátoch ako dobrovoľný nástroj. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby pasporty obnovy budov nevytvárali nepríjemnú záťaž.
- (43) Existujú určité synergie medzi pasportami obnovy budov a energetickými certifikátmi, najmä pokiaľ ide o posúdenie súčasnej hospodárnosti budovy a odporúčania na jej zlepšenie. S cieľom využiť tieto synergie a znížiť náklady vlastníkov budov by členské štáty mali mať možnosť umožniť, aby pasport obnovy budovy a energetický certifikát vypracoval spoločne ten istý expert a aby sa vydávali spoločne. V prípade takéhoto spoločného vypracovania a vydania by pasport obnovy budovy mal nahradiť odporúčania uvedené v energetickom certifikáte. Naďalej by však malo byť možné získať energetický certifikát bez pasportu obnovy budovy.
- (44) Dlhodobé zmluvy na obnovu sú dôležitým nástrojom na podporu postupnej obnovy. Členské štáty môžu zaviesť mechanizmy, ktoré umožnia uzatváranie dlhodobých zmlúv na obnovu počas rôznych fáz postupnej obnovy. Ak budú počas rôznych fáz obnovy k dispozícii nové a účinnejšie stimuly, prístup k týmto novým stimulom sa môže zabezpečiť tým, že sa príjemcom umožní prejsť na nové stimuly.
- (45) Pojem „hĺbková obnova“ ešte nebol v práve Únie vymedzený. V záujme dosiahnutia dlhodobej vízie pre budovy by sa hĺbková obnova mala vymedziť ako obnova, ktorou sa budovy transformujú na budovy s nulovými emisiami; ale v prvom kroku ako obnova, ktorou sa budovy transformujú na budovy s takmer nulovou potrebou energie. Toto vymedzenie slúži na zvýšenie energetickej hospodárnosti budov. Hĺbková obnova na účely energetickej hospodárnosti zároveň môže byť dobrou príležitosťou na riešenie ďalších aspektov, ako je kvalita vnútorného prostredia, životné podmienky zraniteľných domácností, zvyšovanie odolnosti proti zmene klímy, odolnosť proti rizikám katastrof vrátane seizmickej odolnosti, protipožiarna bezpečnosť, odstraňovanie nebezpečných látok vrátane azbestu a prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím.
- (46) Členské štáty by mali poskytnúť väčšiu finančnú a administratívnu podporu na hĺbkovú obnovu s cieľom posilniť hĺbkovú obnovu, ktorá je jedným z cieľov stratégie Vlny obnovy.
- (47) Členské štáty by mali podporovať zvýšenie energetickej hospodárnosti existujúcich budov, čím sa prispeje k dosiahnutiu primeranej úrovne kvality vnútorného prostredia odstránením azbestu a iných škodlivých látok, zabraňovaním nezákonnému odstraňovaniu škodlivých látok a zjednodušením dodržiavania existujúcich legislatívnych aktov, ako napríklad smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES⁽¹⁹⁾ a (EÚ) 2016/2284⁽²⁰⁾.
- (48) Integrované prístupy na úrovni okresov alebo štvrtí pomáhajú zvýšiť nákladovú efektívnosť obnov potrebných pre budovy, ktoré sú priestorovo previazané, ako sú bytové domy. Takéto prístupy k obnovám ponúkajú viacero riešení vo väčšom rozsahu.

⁽¹⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/148/ES z 30. novembra 2009 o ochrane pracovníkov pred rizikami z expozície účinkom azbestu pri práci (Ú. v. EÚ L 330, 16.12.2009, s. 28).

⁽²⁰⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2284 zo 14. decembra 2016 o znížení národných emisií určitých látok znečisťujúcich ovzdušie, ktorou sa mení smernica 2003/35/ES a zrušuje smernica 2001/81/ES (Ú. v. EÚ L 344, 17.12.2016, s. 1).

- (49) Očakáva sa, že elektrické vozidlá budú zohrávať kľúčovú úlohu pri dekarbonizácii a efektívnosti elektrizačnej sústavy, konkrétne prostredníctvom poskytovania flexibilných, vyrovnávacích a skladovacích služieb, najmä pomocou agregácie. Tento potenciál elektrických vozidiel integrovať sa do elektrizačnej sústavy a prispieť k efektívnosti sústavy a ďalšej absorpcii elektriny z obnoviteľných zdrojov by sa mal plne využiť. Nabíjanie v súvislosti s budovami je mimoriadne dôležité, pretože práve tam elektrické vozidlá pravidelne a dlhodobo parkujú. Pomalé nabíjanie je hospodárne a inštalácia nabíjacích bodov v súkromných priestoroch môže zabezpečiť uskladňovanie energie v príslušnej budove a integráciu služieb inteligentného nabíjania a obojsmerného nabíjania a služieb integrácie systému vo všeobecnosti.
- (50) Elektrické vozidlá v kombinácii so zvýšeným podielom výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie produkujú menej emisií skleníkových plynov. Elektrické vozidlá sú dôležitým prvkom prechodu na čistú energiu založenom na opatreniach zameraných na energetickú efektívnosť, alternatívnych palivách, obnoviteľných zdrojoch energie a inovatívnych riešeniach v oblasti riadenia energetickej flexibility. Stavebné predpisy možno účinne využiť na zavedenie cielených požiadaviek na podporu vytvárania nabíjacej infraštruktúry na parkoviskách v bytových a nebytových budovách. Cieľom členských štátov by malo byť odstrániť prekážky, ako sú napríklad rozdielnosť motívácie a administratívne komplikácie, ktorým čelia jednotliví vlastníci, keď sa pokúšajú inštalovať nabíjací bod na svojom parkovacom mieste.
- (51) Prípravou kabeláže a vedenia sa uľahčí rýchle zavedenie nabíjacích bodov tam, kde je to potrebné. Prostredníctvom ľahko dostupnej infraštruktúry sa znížia náklady na inštaláciu nabíjacích bodov pre jednotlivých majiteľov a zabezpečí sa prístup používateľov elektrických vozidiel k nabíjaciemu bodu. Stanovenie požiadaviek na elektromobilitu na úrovni Únie, pokiaľ ide o predinštalovanie vybavenia v parkovacích priestoroch a inštaláciu nabíjacích bodov, je účinným spôsobom podpory elektrických vozidiel v blízkej budúcnosti, pričom sa v strednodobom až dlhodobom horizonte umožní ďalší vývoj pri nižších nákladoch. Ak je to technicky uskutočniteľné, členské štáty by mali zabezpečiť prístupnosť nabíjacích bodov pre osoby so zdravotným postihnutím.
- (52) Inteligentné nabíjanie a obojsmerné nabíjanie umožňujú integráciu energetického systému budov. Nabíjacie body, kde elektrické vozidlá spravidla parkujú dlhší čas, napríklad keď ľudia parkujú v mieste bydliska alebo pracoviska, sú mimoriadne dôležité pre integráciu energetického systému, preto treba zabezpečiť inteligentné nabíjacie funkcie. V situáciách, keď by obojsmerné nabíjanie napomohlo ďalšiemu rozšíreniu elektriny z obnoviteľných zdrojov vo flotilách elektrických vozidiel v odvetví dopravy a všeobecne v elektrizačnej sústave, by sa takéto funkcie takisto mali prístupniť.
- (53) Podpora ekologickej mobility je kľúčovou súčasťou Európskej zelenej dohody a budovy môžu zohrávať dôležitú úlohu pri poskytovaní potrebnej infraštruktúry, a to nielen na nabíjanie elektrických vozidiel, ale aj pre bicykle. Prechod na aktívnu mobilitu, ako je cyklistika, môže výrazne znížiť emisie skleníkových plynov z dopravy. Vzhľadom na nárast predaja bicyklov s elektrickým pohonom a iných typov vozidiel kategórie L uvedenej v článku 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013⁽²¹⁾ a s cieľom uľahčiť inštaláciu nabíjacích bodov v neskoršej fáze by sa mala vyžadovať príprava kabeláže alebo vedenia v nových bytových budovách a, v prípade, že je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, v bytových budovách prechádzajúcich významnou obnovou. Ako sa uvádza v oznámení Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom „Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov“ (ďalej len „plán cieľov v oblasti klímy“), zvýšenie podielu jednotlivých druhov ekologickej a efektívnej súkromnej a verejnej dopravy, ako je cyklistika, výrazne zníži znečistenie z dopravy a prinesie veľké výhody jednotlivým občanom a komunitám. Nedostatok parkovacích miest pre bicykle je hlavnou prekážkou zavádzania cyklistiky, a to v bytových aj nebytových budovách. Požiadavky Únie a vnútroštátne stavebné zákony môžu účinne podporiť prechod na čistejšiu mobilitu stanovením požiadaviek na minimálny počet parkovacích miest pre bicykle a budovanie parkovacích miest pre bicykle a súvisiacej infraštruktúry v oblastiach, kde sa bicykle využívajú menej, môže viesť k zvýšeniu ich využívania. Požiadavka na poskytnutie parkovacích miest pre bicykle by nemala závisieť od dostupnosti a ponuky parkovacích miest pre automobily, ktoré môžu byť za určitých okolností nedostupné, ani by s nimi nemala byť nevyhnutne spojená. Členské štáty by mali umožniť zvýšenie parkovania bicyklov v bytových budovách, kde nie sú žiadne parkovacie miesta pre autá, a to inštaláciou aspoň dvoch parkovacích miest pre bicykle pre každú bytovú jednotku budovy.
- (54) Agendy týkajúce sa jednotného digitálneho trhu a energetickej únie by sa mali zosúladiť a mali by slúžiť spoločným cieľom. Digitalizácia energetického systému rýchlo mení prostredie energetiky, od integrácie obnoviteľných zdrojov po inteligentné sústavy a budovy pripravené na inteligentné riešenia. Na účely digitalizácie sektora budov sú ciele

(21) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových vozidiel a štvorkolek (Ú. v. EÚ L 60, 2.3.2013, s. 52).

a ambície Únie v oblasti prepojitelnosti týkajúce sa zavádzania komunikačných sietí s vysokou kapacitou dôležité pre inteligentné domy a dobre prepojené komunity. Mali by sa poskytovať ciele stimuly, aby sa podporili systémy pripravené na zavedenie inteligentných technológií a digitálne riešenia v zastavanom prostredí. Tým sa by sa otvorili nové príležitosti na úspory energie, a to prostredníctvom poskytovania presnejších informácií spotrebiteľom o ich modeloch spotreby a umožnenia prevádzkovateľovi sústavy efektívnejšie riadiť sieť. Členské štáty by mali podporiť využívanie digitálnych technológií na analýzu, simuláciu a správu budov, a to aj pokiaľ ide o hĺbkovú obnovu.

- (55) S cieľom podporiť konkurencieschopný a inovatívny trh so službami pre inteligentné budovy, ktorý prispieva k efektívnej spotrebe energie a integrácii energie z obnoviteľných zdrojov do budov a podporuje investície do obnovy, by členské štáty mali zainteresovaným stranám zabezpečiť priamy prístup k údajom systémov budov. Aby sa predišlo nadmerným administratívnym nákladom pre tretie strany, členské štáty uľahčujú plnú interoperabilitu služieb a výmenu údajov v rámci Únie.
- (56) Indikátor inteligentnej pripravenosti by sa mal používať na meranie schopnosti budov využívať informačné a komunikačné technológie a elektronické systémy na účely prispôbenia prevádzky budov potrebám užívateľov a sústavy a zvýšenia energetickej efektívnosti a celkovej hospodárnosti budov. Prostredníctvom indikátora inteligentnej pripravenosti by sa malo zvýšiť povedomie vlastníkov a užívateľov budov o prínose automatizácie budov a elektronického monitorovania technických systémov budov a užívateľom budov by sa mali potvrdiť skutočné úspory z týchto nových vylepšených funkcií. Indikátor inteligentnej pripravenosti je obzvlášť prospešný pre veľké budovy s vysokým dopytom po energii. V prípade iných budov by používanie systému na určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov malo byť pre členské štáty voliteľné.
- (57) Digitálne dvojča budovy je interaktívna a dynamická simulácia, ktorá odráža stav a správanie fyzickej budovy v reálnom čase. Začlenením údajov zo snímačov, inteligentných meračov a iných zdrojov v reálnom čase poskytuje digitálne dvojča budovy holistický pohľad na hospodárnosť budovy vrátane spotreby energie, teploty, vlhkosti, úrovne obsadenosti a iných faktorov a môže sa použiť na monitorovanie a riadenie spotreby energie budovy. Ak je digitálne dvojča budovy k dispozícii, malo by sa to zohľadniť, najmä pokiaľ ide o indikátor inteligentnej pripravenosti.
- (58) Prístup k dostatočnému financovaniu má zásadný význam pre splnenie cieľov v oblasti energetiky a klímy na roky 2030 a 2050. Na účely podpory energetickej hospodárnosti budov sa zaviedli alebo prispôbobi finančné nástroje a iné opatrenia Únie. Medzi najnovšie iniciatívy na zvýšenie dostupnosti financovania na úrovni Únie patrí okrem iného hlavná zložka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s názvom Renovujeme, najmä plán REPowerEU a Sociálno-klimatický fond zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ⁽²²⁾.
- (59) Finančné nástroje Únie by sa mali použiť na dosiahnutie praktického účinku cieľov tejto smernice, nemali by však nahradiť vnútroštátne opatrenia. Mali by sa, z dôvodu rozsahu potrebného úsilia zameraného na obnovu, predovšetkým použiť na zabezpečenie vhodných a inovačných spôsobov financovania na zrýchlenie investovania do energetickej hospodárnosti budov. Mohli by zohrávať dôležitú úlohu pri rozvoji národných, regionálnych a miestnych fondov, nástrojov a mechanizmov pre oblasť energetickej efektívnosti, ktoré ponúkajú takéto možnosti financovania vlastníkom súkromného majetku, malým a stredným podnikom (ďalej len „MSP“) a spoločnostiam poskytujúcim služby v oblasti energetickej efektívnosti.
- (60) Finančné mechanizmy, stimuly a mobilizácia finančných inštitúcií pre energetickú obnovu budov by mali v národných plánoch obnovy budov zohrávať ústrednú úlohu a členské štáty by ich mali aktívne podporovať. Takéto opatrenia by mali zahŕňať podporu poskytovania hypoték zameraných na energetickú efektívnosť pre certifikované obnovy budov zamerané na energetickú efektívnosť, podporu investícií verejných subjektov do energeticky efektívneho fondu budov, napríklad prostredníctvom verejno-súkromných partnerstiev alebo zmlúv o energetickej efektívnosti či znižovania vnímaného rizika investícií. Informácie o dostupných finančných prostriedkoch a finančných nástrojoch by sa verejnosti mali sprístupniť ľahko dostupným a transparentným spôsobom. Členské štáty by mali podnecovať finančné inštitúcie, aby podporovali ciele finančné produkty, granty a dotácie na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov obývaných zraniteľnými domácnosťami, ako aj vlastníkom v budovách

⁽²²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1).

s najhoršou hospodárnosťou s viacerými bytovými jednotkami a budovách vo vidieckych oblastiach a iným skupinám, ktoré majú ťažkosti s prístupom k financovaniu. Komisia by mala prijať dobrovoľný rámec na pomoc finančným inštitúciám pri celení a zvyšovaní objemov úverov v súlade s ambíciou Únie v oblasti dekarbonizácie a príslušnými cieľmi v oblasti energetiky.

- (61) Zelené hypotéky a zelené úvery môžu významne prispieť k transformácii hospodárstva a zníženiu emisií uhlíka.
- (62) Samotné financovanie nebude stačiť na splnenie potrieb v oblasti obnovy. Spolu s financovaním je nevyhnutné vytvoriť dostupné a transparentné poradenské nástroje a nástroje pomoci, ako sú jednotné kontaktné miesta, ktoré poskytujú integrované služby energetickej obnovy alebo sprostredkovateľov, ako aj vykonávať ďalšie opatrenia a iniciatívy, ako sú opatrenia a iniciatívy uvedené v iniciatíve Komisie s názvom Inteligentné financovanie inteligentných budov, s cieľom vytvoriť správny podporný rámec a odstrániť prekážky obnovy. Jednotné kontaktné miesta by mali poskytovať technickú pomoc a mali by byť ľahko dostupné všetkým subjektom zapojeným do obnov budov vrátane vlastníkov budov nimi obývaných a administratívnych, finančných a hospodárskych subjektov, ako sú MSP vrátane mikropodnikov.
- (63) Neefektívne budovy sú často spojené s energetickou chudobou a sociálnymi problémami. Zraniteľné domácnosti sú obzvlášť vystavené rastúcim cenám energie, pretože vynakladajú väčšiu časť svojho rozpočtu na energetické výrobky. Znížením nadmerných účtov za energiu môže obnova budov vymaniť ľudí z energetickej chudoby a tiež môže energetickej chudobe zabrániť. Obnova budov zároveň nie je bezplatná a je nevyhnutné zabezpečiť, aby sociálny vplyv nákladov na obnovu budov, najmä na zraniteľné domácnosti, zostal pod kontrolou. Pri stratégii Vlna obnovy by na nikoho nemalo zabudnúť a mala by sa využiť ako príležitosť na zlepšenie situácie zraniteľných domácností, a takisto by sa mal zabezpečiť spravodlivý prechod ku klimatickej neutralite. Finančné stimuly a iné politické opatrenia by sa preto mali prioritne zameriavať na zraniteľné domácnosti, ľudí postihnutých energetickou chudobou a ľudí žijúcich v sociálnom bývaní a členské štáty by mali prijať opatrenia, aby sa zabránilo vystaňovaniu z dôvodu obnovy budov, ako sú stropy na zvýšenie nájomného. Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 ⁽²³⁾ poskytuje spoločný rámec a spoločné chápanie komplexných politík a investícií potrebných na zabezpečenie spravodlivej transformácie.
- (64) Mikropodniky predstavujú 94 % zo spoločností pôsobiacich v odvetví stavebníctva. Spolu s malými podnikmi predstavujú 70 % zamestnanosti v odvetví stavebníctva. Poskytujú základné služby a pracovné miesta na miestnej úrovni. Keďže však mikropodniky majú zvyčajne menej ako 10 zamestnancov, majú obmedzené zdroje na dosiahnutie súladu s regulačnými požiadavkami a pravidlami spojenými so schémami programov finančnej podpory. Hoci sú energetické spoločenstvá, iniciatívy vedené občanmi a miestne orgány a energetické agentúry nevyhnutné na realizáciu vlny obnovy, čelia rovnakým problémom, ako sú nižšie administratívne, finančné a organizačné kapacity. Nemalo by to brániť zásadnej úlohe takýchto subjektov a malo by sa to zohľadniť pri vypracúvaní podporných programov a programov odbornej prípravy s dostatočnou viditeľnosťou a jednoduchým prístupom. Členské štáty môžu aktívne podporovať organizácie s nižšími prostriedkami prostredníctvom špecializovanej technickej, finančnej a právnej pomoci.
- (65) Energetické certifikáty budov sa používajú od roku 2002. Používanie rôznych mierok a formátov však bráni porovnateľnosti rôznych vnútroštátnych systémov. Lepšia porovnateľnosť energetických certifikátov v celej Únii uľahčuje používanie takýchto certifikátov finančnými inštitúciami, čím sa financovanie nasmeruje k budovám s lepšou energetickou hospodárnosťou a obnovám budov. Taxonómia EÚ sa opiera o používanie energetických certifikátov a zdôrazňuje potrebu zlepšiť ich porovnateľnosť. Zavedením spoločnej škály tried energetickej hospodárnosti a spoločného vzoru by sa mala zabezpečiť dostatočná porovnateľnosť energetických certifikátov v celej Únii.

⁽²³⁾ Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimaticky neutrálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 243, 27.6.2022, s. 35).

- (66) Mnohé členské štáty nedávno upravili svoje systémy certifikácie energetickej hospodárnosti. S cieľom predísť narušeniu by tieto členské štáty mali dostať dodatočný čas na prispôsobenie svojich systémov.
- (67) S cieľom zabezpečiť, aby potenciálni kupujúci alebo nájomníci mohli na začiatku procesu zohľadniť energetickú hospodárnosť budov, by budovy alebo jednotky budov, ktoré sa ponúkajú na predaj alebo prenájom, mali mať energetický certifikát a trieda a ukazovateľ energetickej hospodárnosti by sa mali uviesť vo všetkých inzerátoch. Prípadnému kupujúcemu alebo nájomcovi budovy alebo jednotky budovy by mali byť v energetických certifikátoch poskytnuté správne informácie o energetickej hospodárnosti budovy, ako aj praktické rady na zlepšenie tejto hospodárnosti. Energetický certifikát by mal obsahovať aj informácie o primárnej a konečnej spotrebe energie, energetických potrebách, výrobe energie z obnoviteľných zdrojov, emisiách skleníkových plynov, GWP počas životného cyklu, ak je k dispozícii, a nepovinne o senzoroch alebo kontrolách kvality vnútorného prostredia. Energetický certifikát by mal obsahovať odporúčania na zlepšenie energetickej hospodárnosti budovy.
- (68) Monitorovanie fondu budov uľahčuje dostupnosť údajov zozbieraných digitálnymi nástrojmi, čím sa znižujú administratívne náklady. Preto by sa mali zriadiť vnútroštátne databázy energetickej hospodárnosti budov a informácie, ktoré by obsahovali, by sa mali preniesť do Monitorovacieho strediska EÚ pre budovy.
- (69) Budovy, vlastnené verejnými subjektmi alebo v ktorých verejné subjekty sídli by mali byť príkladom zohľadňovania environmentálnych a energetických faktorov. Tieto budovy by preto mali pravidelne podliehať energetickej certifikácii. Šírenie informácií o energetickej hospodárnosti budov na verejnosti by sa malo zlepšiť tým, že sa jasne vystavia energetické certifikáty najmä v budovách, v ktorých sídli verejné subjekty a ktoré často navštevuje verejnosť a určité nebytové budovy, ako napríklad mestské úrady, školy, obchody a obchodné centrá, obchodné domy, reštaurácie, divadlá, banky a hotely.
- (70) V posledných rokoch sa zvýšil počet klimatizačných systémov v európskych krajinách. To vytvára výrazné problémy v časoch odberových špičiek a zvyšuje náklady na elektrickú energiu a narúša energetickú bilanciu. Uprednostňovať by sa mali stratégie, ktoré vedú k zlepšeniu tepelno-technických vlastností budov v letnom období. Pozornosť by sa preto mala sústrediť na opatrenia, ktoré zabráňujú prehrievaniu, ako je napríklad tienenie a dostatočná tepelná kapacita stavebných konštrukcií budovy a ďalší rozvoj a používanie techník pasívneho chladenia, v prvom rade tých, ktoré zlepšujú kvalitu vnútorného prostredia a mikroklimu okolo budov a efekt mestského tepelného ostrova.
- (71) Pravidelná údržba a kontrola vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov kvalifikovanými pracovníkmi prispieva k zachovaniu ich správneho nastavenia v súlade so špecifikáciou výrobku, a týmto spôsobom zabezpečuje optimálnu hospodárnosť z hľadiska životného prostredia, bezpečnosti a energie. Nezávislé hodnotenie celého vykurovacieho systému, systému vetrania a klimatizačného systému by sa malo vykonávať v pravidelných intervaloch počas jeho životného cyklu, a to najmä pred jeho nahradením alebo modernizáciou. Kontroly by sa mali týkať častí systémov, ktoré sú priamo alebo nepriamo prístupné prostredníctvom dostupných nedeštruktívnych metód. Členské štáty by sa mali usilovať o kombináciu kontrol a energetickej certifikácie v čo najväčšej miere s cieľom minimalizovať administratívne zaťaženie vlastníkov budov a nájomcov. Ak je nainštalovaný systém vetrania, mala by sa posúdiť aj jeho veľkosť a schopnosť optimalizovať jeho výkon za bežných alebo priemerných prevádzkových podmienok relevantných pre špecifické a aktuálne používanie budovy.
- (72) Ak je systém, ktorý sa má kontrolovať, založený na fosílnych palivách, kontrola by mala zahŕňať základné posúdenie uskutočniteľnosti zníženia využívania fosílnych palív na mieste, napríklad integráciou energie z obnoviteľných zdrojov, zmenou zdroja energie alebo nahradením alebo úpravou existujúcich systémov. S cieľom znížiť zaťaženie používateľov by sa toto posúdenie nemalo opakovať, ak sú takéto odporúčania už zdokumentované v kontexte energetického certifikátu, pasportov obnovy budov, energetického auditu, odporúčaní výrobcu alebo iných prostriedkov poskytovania poradenstva v rovnocennom úradnom dokumente alebo ak sa výmena systému už plánuje.
- (73) Niektoré vykurovacie systémy predstavujú vysoké riziko intoxikácie oxidom uhoľnatým v závislosti od typu zariadenia na výrobu tepla (kotel, tepelné čerpadlo), druhu paliva (uhlie, vykurovací olej, biomasa, plyn) alebo umiestnenia zariadenia na výrobu tepla (napríklad v bytových priestoroch alebo v priestoroch, ktoré nie sú riadne vetrané). Kontroly takýchto systémov poskytujú dobrú príležitosť na riadenie týchto rizík.
- (74) Spoločný prístup k certifikácii energetickej hospodárnosti budov, pasportom obnovy budovy, indikátorom inteligentnej pripravenosti a ku kontrolám vykurovacích systémov a klimatizačných systémov vykonávaným kvalifikovanými alebo certifikovanými akreditovanými expertmi, ktorých nezávislosť sa má zaručiť na základe objektívnych kritérií, prispeje k vytvoreniu rovnakých podmienok, pokiaľ ide o snahy členských štátov týkajúce sa úspory energie v sektore budov, a zavedie transparentnosť pre prípadných vlastníkov alebo užívateľov s ohľadom na

energetickú hospodárnosť na trhu s nehnuteľnosťami v Únii. Experti by mali využívať výhody vyplývajúce z používania skúšobných zariadení certifikovaných v súlade s normami EN a ISO. V záujme zabezpečenia kvality energetických certifikátov, pasportov obnovy budov, indikátorov inteligentnej pripravenosti a kontrol vykurovacích systémov a klimatizačných systémov v celej Únii by sa mal v každom členskom štáte zaviesť nezávislý kontrolný systém.

- (75) Mal by byť k dispozícii dostatočný počet spoľahlivých odborníkov pôsobiacich v oblasti energetickej obnovy, aby sa zabezpečila dostatočná kapacita na vykonávanie kvalitných obnovovacích prác v požadovanom rozsahu. Členské štáty by preto mali tam, kde je to vhodné a uskutočniteľné, zaviesť systémy certifikácie pre integrované obnovovacie práce, ktoré si vyžadujú odborné znalosti v oblasti viacerých prvkov alebo systémov budovy, ako je izolácia budovy, elektrické a vykurovacie systémy a inštalácia solárnych technológií; medzi zúčastnenými odborníkmi môžu byť zahrnutí projektanti, všeobecní dodávatelia, špecializovaní dodávatelia a inštalatéri.
- (76) V prípade plánovania, rozvoja programov na poskytovanie informácií, odbornej prípravy a zvyšovania povedomia a vykonania smernice na národnej a regionálnej úrovni by sa malo v súvislosti s uvedenými otázkami konzultovať s miestnymi a regionálnymi orgánmi a zapojiť ich do uvedených činností, ak a keď je to vzhľadom na platné vnútroštátne právo potrebné, keďže z hľadiska úspešného vykonávania tejto smernice sú tieto orgány rozhodujúce. Tieto konzultácie môžu tiež slúžiť ako podpora pri poskytovaní usmernení miestnym projektantom a stavebným inšpektorom na účely plnenia potrebných úloh. Členské štáty by ďalej mali umožniť architektom, projektantom a inžinierom, aby riadne zväzili optimálnu kombináciu zlepšenia energetickej efektívnosti, využívania energie z obnoviteľných zdrojov a použitia centralizovaného zásobovania teplom a chladom pri projektovaní, navrhovaní, výstavbe a obnove priemyselných oblastí alebo oblastí na bývanie vrátane modelovania budov a simulačných technológií, a mali by ich na to nabádať.
- (77) Inštalatéri a stavbári majú rozhodujúcu úlohu pri úspešnom vykonaní tejto smernice. Primeraný počet inštalatérov a stavbárov by mal prostredníctvom odbornej prípravy a iných opatrení nadobudnúť primeranú úroveň spôsobilosti na inštaláciu a integráciu požadovanej energetickejšej účinnej technológie a technológie využívajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov.
- (78) Aby sa presadil cieľ zlepšovať energetickú hospodárnosť budov, právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ by sa mala delegovať na Komisiu s cieľom prispôbovať určité časti všeobecného rámca ustanoveného v prílohe I technickému pokroku, zavádzať rámec porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť, stanovovať rámec Únie pre vnútroštátny výpočet GWP počas životného cyklu na účely dosiahnutia klimatickej neutrality, vzhľadom na schému Únie na určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov a s cieľom účinne podporovať finančné inštitúcie, aby zvyšovali objemy poskytované na obnovy zamerané na zlepšenie energetickej hospodárnosti prostredníctvom komplexného portfóliového rámca na dobrovoľné použitie zo strany finančných inštitúcií. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas svojich prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁽²⁴⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (79) S cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie ustanovení tejto smernice Komisia podporuje členské štáty prostredníctvom rôznych nástrojov, ako je Nástroj technickej podpory zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240⁽²⁵⁾, ktorý poskytuje prispôbené technické odborné znalosti na koncipovanie a vykonávanie reforiem vrátane tých, ktoré sú zamerané na zvýšenie ročnej miery energetickej obnovy bytových a nebytových budov do roku 2030 a na podporu hĺbkových energetických obnov. Technická podpora sa týka napríklad posilňovania administratívnych kapacít, podpory tvorby a vykonávania politiky a výmeny príslušných najlepších postupov.
- (80) Keďže ciele tejto smernice, a to zlepšiť energetickú hospodárnosť budov a znížiť emisie skleníkových plynov z budov, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni samotných členských štátov z dôvodu zložitosti sektora budov a neschopnosti vnútroštátnych trhov s nehnuteľnosťami primerane riešiť otázku energetickej efektívnosti, ale skôr,

⁽²⁴⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).

z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov, ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku neprekračuje táto smernica rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

- (81) Právny základ tejto iniciatívy splnomocňuje Úniu stanoviť opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energetickej politiky. Návrh prispieva k cieľom energetickej politiky Únie uvedeným v článku 194 ods. 1 ZFEÚ, najmä k zlepšeniu energetickej hospodárnosti budov a zníženiu ich emisií skleníkových plynov, čo prispieva k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia.
- (82) V súlade s bodom 44 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by členské štáty mali, pre seba a v záujme Únie vypracovať a zverejniť vlastné tabuľky, ktoré budú čo najlepšie vyjadrovať vzájomný vzťah medzi touto smernicou a opatreniami na jej transpozíciu. V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené, predovšetkým na základe rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-543/17 ⁽²⁶⁾.
- (83) Povinnosť transponovať túto smernicu do vnútroštátneho práva by sa mala obmedziť na tie ustanovenia, ktoré predstavujú podstatnú zmenu v porovnaní s predchádzajúcou smernicou. Povinnosť transponovať ustanovenia, ktoré sa nezmenili, vyplýva z predchádzajúcej smernice.
- (84) Táto smernica by sa mala uplatňovať bez toho, aby boli dotknuté záväzky členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc uvedených v prílohe VIII, časti B do vnútroštátneho práva a dátumov na ich uplatňovanie,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Predmet úpravy

1. Táto smernica podporuje zlepšovanie energetickej hospodárnosti budov a znižovanie emisií skleníkových plynov z budov v Únii s cieľom dosiahnuť fond budov s nulovými emisiami do roku 2050, berúc do úvahy vonkajšie klimatické podmienky, miestne podmienky, požiadavky na kvalitu vnútorného prostredia a nákladovú efektívnosť.
2. Táto smernica stanovuje požiadavky v súvislosti:
 - a) so spoločným všeobecným rámcom pre metodiku výpočtu integrovanej energetickej hospodárnosti budov a jednotiek budov;
 - b) s uplatňovaním minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť nových budov a nových jednotiek budov;
 - c) s uplatňovaním minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť:
 - i) existujúcich budov a existujúcich jednotiek budov, ktoré sa významne obnovujú;
 - ii) prvkov budov, ktoré sú súčasťou obalovej konštrukcie budov a ktoré významne ovplyvňujú energetickú hospodárnosť obalovej konštrukcie budov, keď sa obnovia alebo nahradia;
 - iii) technických systémov budov, vždy keď sa zabudujú alebo nahrádzajú, alebo modernizujú;
 - d) s uplatňovaním minimálnych noriem energetickej hospodárnosti na existujúce budovy a existujúce jednotky budov v súlade s článkami 3 a 9;
 - e) s výpočtom a zverejňovaním potenciálu globálneho otepľovania počas životného cyklu budov;
 - f) so slnečnou energiou v budovách;

⁽²⁶⁾ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 8. júla 2019, Európska komisia proti Belgickému kráľovstvu, C-543/17, ECLI:EU:C:2019:573.

- g) s pasportami obnovy budov;
- h) s národnými plánmi obnovy budov;
- i) s infraštruktúrou udržateľnej mobility v budovách a v ich blízkosti;
- j) s inteligentnými budovami;
- k) s certifikáciou energetickej hospodárnosti budov alebo jednotiek budov;
- l) s pravidelnou kontrolou vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov v budovách;
- m) s nezávislými systémami kontroly energetických certifikátov, pasportov obnovy budov, indikátorov inteligentnej pripravenosti a správ z kontroly;
- n) s kvalitou vnútorného prostredia budov.

3. Požiadavky ustanovené v tejto smernici sú minimálne požiadavky a nebránia žiadnemu členskému štátu zachovať alebo prijať prísnejšie opatrenia pod podmienkou, že sú tieto opatrenia zlučiteľné s právom Únie. Uvedené opatrenia sa oznamujú Komisii.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „budova“ je zastrešená stavba so stenami, v ktorej sa používa energia na úpravu vnútorného prostredia;
2. „budova s nulovými emisiami“ je budova s veľmi vysokou energetickou hospodárnosťou určenou v súlade s prílohou I, ktorá vyžaduje nulové alebo veľmi malé množstvo energie, produkuje na mieste nulové emisie uhlíka z fosílnych palív a produkuje nulové alebo veľmi nízke množstvo prevádzkových emisií skleníkových plynov v súlade s článkom 11;
3. „budova s takmer nulovou potrebou energie“ je budova s veľmi vysokou energetickou hospodárnosťou určenou v súlade s prílohou I, ktorá nie je horšia ako nákladovo optimálna úroveň pre rok 2023 nahlásená členskými štátmi podľa článku 6 ods. 2 a kde požadované takmer nulové alebo veľmi malé množstvo energie je vo významnej miere pokryté energiou z obnoviteľných zdrojov vrátane energie z obnoviteľných zdrojov vyrobenej priamo na mieste alebo energie z obnoviteľných zdrojov vyrobenej v blízkom okolí;
4. „minimálne normy energetickej hospodárnosti“ sú pravidlá, ktoré vyžadujú, aby existujúce budovy spĺňali požiadavku na energetickú hospodárnosť ako súčasť rozsiahleho plánu obnovy fondu budov alebo v spúšťacom bode na trhu, ako je predaj, prenájom, darovanie alebo zmena účelu v katastri nehnuteľností, v časovom období alebo do konkrétneho dátumu, čím sa spustí obnova existujúcich budov;
5. „verejné subjekty“ sú verejné subjekty v zmysle vymedzenia v článku 2 ods. 12 smernice (EÚ) 2023/1791;
6. „technický systém budovy“ sú technické zariadenia budovy alebo jednotky budovy na vykurovanie priestoru, chladenie priestoru, vetranie, prípravu teplej vody, zabudované osvetlenie, automatizáciu a riadenie budovy, výrobu energie z obnoviteľných zdrojov na mieste a uskladnenie energie, alebo ich kombináciu vrátane tých systémov, ktoré využívajú energiu z obnoviteľných zdrojov;
7. „systém automatizácie a riadenia budovy“ je systém, ktorý zahŕňa všetky výrobky, softvér a inžinierske služby, ktorými sa môže podporovať energeticky efektívna, hospodárna a bezpečná prevádzka technických systémov budovy prostredníctvom automatického riadenia a uľahčením manuálneho ovládania týchto technických systémov budovy;
8. „energetická hospodárnosť budovy“ je vypočítané alebo namerané množstvo energie potrebnej na uspokojenie dopytu po energii súvisiaceho s bežným používaním budovy, ktoré zahŕňa energiu použitú na vykurovanie, chladenie, vetranie, prípravu teplej vody a osvetlenie;
9. „primárna energia“ je energia z obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov, ktorá neprešla procesom konverzie ani transformácie;

10. „namerané“ je odmerané príslušným zariadením, ako je merač energie, merač výkonu, zariadenie na meranie a monitorovanie energie alebo elektromer;
11. „faktor neobnoviteľnej primárnej energie“ je ukazovateľ, ktorý sa vypočíta ako podiel primárnej energie z neobnoviteľných zdrojov pre daný energetický nosič vrátane dodanej energie a vypočítaných režijných nákladov dodávky energie do miest použitia, a dodanej energie;
12. „faktor obnoviteľnej primárnej energie“ je ukazovateľ, ktorý sa vypočíta ako podiel primárnej energie z obnoviteľných zdrojov na mieste, v blízkom okolí alebo zo vzdialeného zdroja energie, ktorá sa dodáva prostredníctvom daného energetického nosiča, vrátane dodanej energie a vypočítaných režijných nákladov dodávky energie do miest použitia a dodanej energie;
13. „celkový faktor primárnej energie“ je súčet faktorov obnoviteľnej a neobnoviteľnej primárnej energie pre daný energetický nosič;
14. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je energia z obnoviteľných nefosílnych zdrojov, a to veterná, slnečná (slnečná tepelná a slnečná fotovoltaická) a geotermálna energia, osmotická energia, energia z okolia, energia z prílivu, vln a inej formy z oceánu, vodná energia, energia z biomasy, skládkového plynu, plynu z čistiarní odpadových vôd a bioplynu;
15. „obalová konštrukcia budovy“ sú integrované prvky budovy, ktoré oddeľujú jej vnútro od vonkajšieho prostredia;
16. „jednotka budovy“ je časť, poschodie alebo byt v budove, ktoré sú navrhnuté alebo upravené na samostatné používanie;
17. „prvok budovy“ je technický systém budovy alebo konštrukčná časť obalovej konštrukcie budovy;
18. „bytová budova alebo bytová jednotka budovy“ je miestnosť alebo skupina miestností v užíwanej budove alebo v štruktúrne oddelenej časti budovy, ktorá je navrhnutá na bývanie jednej súkromnej domácnosti počas celého roka;
19. „pasport obnovy budovy“ je cestovná mapa hĺbkovej obnovy budovy prispôbena konkrétnej budove v maximálnom počte krokov, ktorou sa výrazne zlepší jej energetická hospodárnosť;
20. „hĺbková obnova“ je obnova vykonaná v súlade so zásadou prvoradosti energetickej efektívnosti, ktorá sa zameriava na základné prvky budovy a ktorá transformuje budovu alebo jednotku budovy:
 - a) pred 1. januárom 2030 na budovu s takmer nulovou potrebou energie;
 - b) od 1. januára 2030 na budovu s nulovými emisiami;
21. „postupná hĺbková obnova“ je hĺbková obnova, ktorá sa vykonáva v maximálnom počte krokov, ako je uvedené v pasporte obnovy budovy;
22. „významná obnova“ je obnova budovy v prípade, ak:
 - a) celkové náklady na obnovu v súvislosti s obalovou konštrukciou budovy alebo technickými systémami budovy presahujú 25 % hodnoty budovy, nezahŕňajúc hodnotu pozemku, na ktorom sa budova nachádza alebo
 - b) sa obnovuje viac ako 25 % plochy obalovej konštrukcie budovy.Členské štáty si môžu vybrať, či uplatnia písmeno a) alebo b);
23. „prevádzkové emisie skleníkových plynov“ sú emisie skleníkových plynov spojené so spotrebou energie technických systémov budovy počas používania a prevádzky budovy;
24. „emisie skleníkových plynov počas celého životného cyklu“ sú emisie skleníkových plynov, ktoré sa vyskytujú počas celého životného cyklu budovy vrátane výroby a prepravy stavebných výrobkov, činností na stavenisku, využívania energie v budove a nahrádzania stavebných výrobkov, ako aj demolácie, prepravy a nakladania s odpadovým materiálom a jeho opätovným použitím, recykláciou a konečnou likvidáciou;

25. „potenciál globálneho otepľovania počas životného cyklu“ alebo „GWP počas životného cyklu“ je ukazovateľ, ktorý kvantifikuje potenciálne príspevky budovy ku globálnemu otepľovaniu počas jej celého životného cyklu;
 26. „rozdielnosť motivácie“ je rozdielnosť motivácie v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 54 smernice (EÚ) 2023/1791;
 27. „energetická chudoba“ je energetická chudoba v zmysle vymedzenia v článku 2 bodu 52 smernice (EÚ) 2023/1791;
 28. „zraniteľné domácnosti“ sú domácnosti postihnuté energetickou chudobou alebo domácnosti vrátane domácností s nižšími strednými príjmami, ktoré sú obzvlášť vystavené vysokým nákladom na energiu a nemajú prostriedky na obnovu budovy, ktorú obývajú;
 29. „európska norma“ je norma prijatá Európskym výborom pre normalizáciu, Európskym výborom pre normalizáciu v oblasti elektrotechniky alebo Európskym inštitútom pre telekomunikačné normy a sprístupnená verejnosti;
 30. „energetický certifikát“ je certifikát uznávaný členským štátom alebo ním určenou právnickou osobou, ktorý uvádza energetickú hospodárnosť budovy alebo jednotky budovy vypočítanú v súlade s metodikou prijatou podľa článku 4;
 31. „kogenerácia“ je súčasne prebiehajúca výroba tepelnej energie a elektrickej alebo mechanickej energie v jednom procese;
 32. „nákladovo optimálna úroveň“ je úroveň energetickej hospodárnosti, ktorá vedie k najnižším nákladom počas odhadovaného ekonomického životného cyklu, pričom:
 - a) najnižšie náklady sa stanovujú s ohľadom na:
 - i) kategóriu a používanie príslušnej budovy;
 - ii) investičné náklady súvisiace s energiou založené na oficiálnych prognózach;
 - iii) náklady na údržbu a prevádzku, vrátane nákladov na energiu pri zohľadnení nákladov na emisné kvóty skleníkových plynov;
 - iv) environmentálne a zdravotné externality spotreby energie;
 - v) v príslušných prípadoch príjmy z energie vyrobenej na mieste;
 - vi) v príslušných prípadoch náklady na nakladanie s odpadom a
 - b) odhadovaný ekonomický životný cyklus určuje každý členský štát a predstavuje zvyšný odhadovaný ekonomický životný cyklus budovy, ak sú požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené pre budovu ako celok, alebo odhadovaný ekonomický životný cyklus prvku budovy, ak sú požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené pre prvky budov.
- Nákladovo optimálna úroveň sa nachádza v rozsahu úrovni hospodárnosti, v ktorej je analýza nákladov a výnosov, vypočítaná pre odhadovaný ekonomický životný cyklus, pozitívna;
33. „nabíjací bod“ je nabíjací bod v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 48 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1804 ⁽²⁷⁾;
 34. „príprava kabeláže“ sú všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na umožnenie inštalácie nabíjajúcich bodov, vrátane prenosu dát, káblov, trás káblov a v prípade potreby elektromerov.
 35. „zastrešené parkovisko pre autá“ je zastrešená stavba s najmenej tromi parkovacími miestami pre automobily, ktorá nevyužíva energiu na úpravu vnútorného prostredia;
 36. „izolovaná mikrosústava“ je akákoľvek sústava so spotrebou nižšou ako 500 GWh v roku 2022, ktorá nie je prepojená s inými sústavami;

⁽²⁷⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1804 z 13. septembra 2023 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá a o zrušení smernice 2014/94/EÚ (Ú. v. EÚ L 234, 22.9.2023, s. 1).

37. „inteligentné nabíjanie“ je inteligentné nabíjanie v zmysle vymedzenia v článku 2 druhom pododseku bode 14m smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽²⁸⁾;
38. „obojsmerné nabíjanie“ je obojsmerné nabíjanie v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 11 nariadenia (EÚ) 2023/1804;
39. „normy pre hypotekárne portfólio“ sú mechanizmy, ktoré stimulujú hypotekárnych veriteľov, aby našli spôsob na zvýšenie mediánu energetickej hospodárnosti portfólia budov, na ktoré sa vzťahujú ich hypotéky do roku 2030 a 2050, a nabádali potenciálnych klientov k tomu, aby zvýšili energetickú hospodárnosť svojho majetku v súlade s ambíciou Únie v oblasti dekarbonizácie a príslušnými energetickými cieľmi v oblasti spotreby energie v budovách, pričom sa opierajú o kritériá pre environmentálne udržateľné hospodárske činnosti uvedené v článku 3 nariadenia (EÚ) 2020/852;
40. „finančná schéma splácania z úspor“ je úverový systém určený výlučne na zlepšenie energetickej hospodárnosti, pri ktorom sa pri navrhovaní systému zriadi korelácia medzi splátkami úveru a dosiahnutými úsporami energie, pričom sa zohľadňujú aj iné hospodárske faktory, ako je indexácia nákladov na energiu, úrokové sadzby, zvýšená hodnota aktív a refinancovanie úverov;
41. „digitálny denník budovy“ je spoločná databáza všetkých relevantných údajov o budove vrátane údajov týkajúcich sa energetickej hospodárnosti, ako sú energetické certifikáty, paspory obnovy budov a indikátory inteligentnej pripravenosti, ako aj údajov týkajúcich sa GWP počas životného cyklu, ktorá uľahčuje informované rozhodovanie a výmenu informácií v sektore stavebníctva a medzi vlastníckmi a užívateľmi budov, finančnými inštitúciami a verejnými subjektmi;
42. „klimatizačný systém“ je kombinácia prvkov potrebných na zabezpečenie spôsobu úpravy vnútorného vzduchu, v rámci ktorej sa teplota reguluje alebo sa môže znížiť;
43. „vykurovací systém“ je kombinácia prvkov potrebných na zabezpečenie spôsobu úpravy vnútorného vzduchu, v rámci ktorej sa teplota zvyšuje;
44. „systém vetrania“ je technický systém budovy, ktorý zabezpečuje výmenu vzduchu prirodzeným alebo mechanickým spôsobom;
45. „zariadenie na výrobu tepla“ je časť vykurovacieho systému, ktorou sa vyrába využiteľné teplo na účely určené v prílohe I, s využitím jedného alebo viacerých týchto procesov:
- a) spaľovanie palív, napríklad v kotle;
 - b) Joulov jav prebiehajúci vo vykurovacích telesách systému elektrického odporového vykurovania;
 - c) zachytávanie tepla z okolitého vzduchu, odvetrávaného vzduchu alebo vodného alebo podzemného zdroja tepla s využitím tepelného čerpadla;
46. „zariadenie na výrobu chladu“ je časť klimatizačného systému, ktorá vyrába využiteľný chlad na účely uvedené v prílohe I;
47. „zmluva o energetickej efektívnosti“ je zmluva o energetickej efektívnosti v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 33 smernice (EÚ) 2023/1791;
48. „kotel“ je kombinácia telesa kotla a horáka navrhnutá na prenos tepla uvoľneného zo spaľovania do kvapaliny;
49. „účinný menovitý výkon“ je a maximálny tepelný výkon vyjadrený v kW, stanovený a zaručený výrobcom ako výkon, ktorý sa dosiahne počas nepretržitej prevádzky pri dodržiavaní efektívnej účinnosti uvedenej výrobcom;
50. „centralizované zásobovanie teplom“ alebo „centralizované zásobovanie chladom“ je distribúcia tepelnej energie vo forme pary, horúcej vody alebo chladených kvapalín z centrálného alebo decentralizovaného zdroja výroby prostredníctvom siete k viacerým budovám alebo lokalitám, a to pre potreby vykurovania alebo chladenia budov alebo procesov;
51. „úžitková podlahová plocha“ je podlahová plocha budovy potrebná ako parameter na kvantifikáciu špecifických podmienok používania, ktoré sú vyjadrené na jednotku podlahovej plochy, a na uplatnenie zjednodušených postupov a pravidiel týkajúcich sa zónovania a rozdelenia alebo prerozdelenia;

⁽²⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

52. „referenčná podlahová plocha“ je podlahová plocha používaná ako referenčná veľkosť na posúdenie energetickej hospodárnosti budovy vypočítaná ako súčet úžitkových podlahových plôch priestorov v rámci obalovej konštrukcie budovy špecifikovaných na posúdenie energetickej hospodárnosti;
53. „hranica posudzovania“ je hranica, kde sa meria alebo vypočítava dodaná energia a odvádzaná energia;
54. „na mieste“ je v konkrétnej budove alebo na konkrétnej budove alebo na pozemku, na ktorom sa daná budova nachádza;
55. „energia z obnoviteľných zdrojov vyrobená v blízkom okolí“ je energia z obnoviteľných zdrojov vyrobená na úrovni miestneho alebo oblastného obvodu konkrétnej budovy, ktorá spĺňa všetky tieto podmienky:
- a) môže sa distribuovať a používať len v rámci daného miestneho alebo oblastného obvodu prostredníctvom vyhradenej distribučnej siete;
 - b) umožňuje výpočet špecifického faktora primárnej energie platného len pre energiu z obnoviteľných zdrojov vyrobenú v rámci tohto miestneho alebo oblastného obvodu a
 - c) môže sa používať na mieste prostredníctvom vyhradeného pripojenia k zdroju výroby energie, ak si uvedené pripojenie vyžaduje osobitné zariadenie na bezpečné dodávky a meranie energie využívané na vlastnú spotrebu budovy;
56. „služby súvisiace s energetickou hospodárnosťou budov“ alebo „EPB služby“ sú služby ako vykurovanie, chladenie, vetranie, príprava teplej vody a osvetlenie a iné služby, ktorých spotreba energie sa zohľadňuje pri výpočte energetickej hospodárnosti budov;
57. „energetické potreby“ sú energia, ktorá sa má dodať do klimatizovaného priestoru alebo z neho získať, aby sa zachovali zamýšľané priestorové podmienky počas daného časového obdobia bez ohľadu na akúkoľvek neefektívnosť technického systému budovy;
58. „spotreba energie“ je energetický vstup do technického systému budovy, ktorý poskytuje službu súvisiacu s energetickou hospodárnosťou budov a je určený na uspokojenie energetickej potreby;
59. „využívanie na vlastnú spotrebu“ je využitie energie z obnoviteľných zdrojov vyrobenej priamo na mieste alebo energie z obnoviteľných zdrojov vyrobenej v blízkom okolí technickými systémami na mieste pre služby súvisiace s energetickou hospodárnosťou budov;
60. „iné spôsoby využitia na mieste“ sú iné spôsoby využitia na mieste ako služby súvisiace s energetickou hospodárnosťou budov, vrátane spotrebičov, rozličných a doplnkových zaťažení alebo nabíjajúcich bodov elektromobility;
61. „výpočtový interval“ je diskretný časový interval používaný na výpočet energetickej hospodárnosti;
62. „dodaná energia“ je energia vyjadrená pre každý energetický nosič, ktorá je dodaná do technických systémov budovy cez hranicu posudzovania s cieľom pokryť príslušné použitie alebo výrobu odvádzanej energie;
63. „odvádzaná energia“ je podiel energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý sa odvádza do energetickej sústavy namiesto toho, aby sa využil na mieste na vlastnú spotrebu alebo na iné spôsoby využitia na mieste, vyjadrený za energetický nosič a za faktor primárnej energie;
64. „parkovacie miesto pre bicykle“ je vyhradené miesto na parkovanie najmenej pre jeden bicykel;
65. „parkovisko pre autá v bezprostrednom susedstve budovy“ je parkovisko určené pre obyvateľov, návštevníkov alebo pracovníkov budovy, a ktoré sa nachádza v areáli patriacom k budove alebo v jej bezprostrednej blízkosti;
66. „kvalita vnútorného prostredia“ je výsledok posúdenia podmienok vo vnútri budovy, ktoré ovplyvňujú zdravie a pohodu jej obyvateľov na základe parametrov ako sú parametre súvisiace s teplotou, vlhkosťou, rýchlosťou vetrania a prítomnosťou kontaminantov.

Článok 3

Národný plán obnovy budov

1. Každý členský štát stanoví národný plán obnovy budov na zabezpečenie obnovy vnútroštátneho fondu bytových a nebytových budov, a to verejných, ako aj súkromných, s cieľom dosiahnuť do roku 2050 vysoko energeticky efektívny a dekarbonizovaný fond budov, s cieľom transformovať existujúce budovy na budovy s nulovými emisiami.
2. Každý národný plán obnovy budov zahŕňa:
 - a) prehľad vnútroštátneho fondu budov pre rôzne typy budov vrátane ich podielu vo vnútroštátnom fonde budov, období výstavby a klimatických pásiem založený podľa potreby na štatistických vzorkách a vnútroštátnej databáze energetických certifikátov podľa článku 22, prehľad trhových prekážok a zlyhaní trhu a prehľad kapacít v sektore stavebníctva, energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, a prehľad podielu zraniteľných domácností založenom podľa potreby na štatistických vzorkách;
 - b) cestovnú mapu s vnútroštátnymi cieľmi a merateľnými ukazovateľmi pokroku vrátane zníženia počtu ľudí postihnutých energetickou chudobou so zreteľom na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality do roku 2050, aby sa zabezpečil vysoko energeticky efektívny a dekarbonizovaný vnútroštátny fond budov a transformácia existujúcich budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050;
 - c) prehľad vykonaných a plánovaných politík a opatrení podporujúcich vykonávanie cestovnej mapy podľa písmena b);
 - d) prehľad investičných potrieb na vykonávanie národného plánu obnovy budov, finančných zdrojov a opatrení a administratívnych zdrojov na obnovu budov;
 - e) prahové hodnoty pre prevádzkové emisie skleníkových plynov a ročnú potrebu primárnej energie nových alebo obnovených budov s nulovými emisiami podľa článku 11;
 - f) minimálne normy energetickej hospodárnosti nebytových budov na základe maximálnych prahových hodnôt energetickej hospodárnosti podľa článku 9 ods. 1;
 - g) národnú trajektóriu pre obnovu fondu bytových budov vrátane čiastkových cieľov na roky 2030 a 2035 pre priemernú spotrebu primárnej energie v kWh/(m².rok) podľa článku 9 ods. 2; a
 - h) dôkazmi podložený odhad očakávaných úspor energie a ďalších prínosov vrátane tých, ktoré súvisia s kvalitou vnútorného prostredia.

Cestovná mapa uvedená v písmene b) tohto odseku obsahuje vnútroštátne ciele na roky 2030, 2040 a 2050, pokiaľ ide o ročnú mieru energetickej obnovy budov, primárnu a konečnú spotrebu energie vnútroštátneho fondu budov a zníženie jeho prevádzkových emisií skleníkových plynov, konkrétne harmonogramy pre nebytové budovy na dosiahnutie nižších maximálnych prahových hodnôt energetickej hospodárnosti podľa článku 9 ods. 1 do roku 2040 a 2050, v súlade s postupom transformácie vnútroštátneho fondu budov na budovy s nulovými emisiami; a dôkazmi podložený odhad očakávaných úspor energie a ďalších prínosov vrátane tých, ktoré súvisia s kvalitou vnútorného prostredia.

Ak je prehľad konkrétnych politík a opatrení uvedený v písmene c) alebo prehľad osobitných investičných potrieb uvedený v písmene d) už zahrnutý v národných energetických a klimatických plánoch, môže sa do plánu obnovy budov zahrnúť namiesto plne vypracovaného prehľadu jasný odkaz na príslušné časti národných energetických a klimatických plánov.

3. Každý členský štát každých päť rokov pripraví a predloží Komisii svoj návrh národného plánu obnovy budov, pričom použije vzor uvedený v prílohe II tejto smernice. Každý členský štát predloží svoj návrh národného plánu obnovy budov ako súčasť svojho návrhu integrovaného národného energetického a klimatického plánu uvedeného v článku 9 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a, ak členský štát predloží návrh aktualizácie, ako súčasť svojho návrhu aktualizácie uvedený v článku 14 uvedeného nariadenia.

Bez ohľadu na prvý pododsek členské štáty predložia Komisii prvý návrh plánu obnovy budov do 31. decembra 2025.

4. Každý členský štát v záujme podpory rozvoja svojho národného plánu obnovy budov uskutoční o tomto návrhu národného plánu obnovy budov verejnú konzultáciu, a to pred tým, než ho predloží Komisii. Verejná konzultácia zahŕňa najmä miestne a regionálne orgány a iných sociálno-ekonomických partnerov vrátane občianskej spoločnosti a subjektov pracujúcich so zraniteľnými domácnosťami. Každý členský štát pripojí k svojmu návrhu národného plánu obnovy budov zhrnutie výsledkov tejto verejnej konzultácie. Táto verejná konzultácia môže byť súčasťou verejnej konzultácie uskutočnenej podľa článku 10 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

5. Komisia posúdi návrhy národných plánov obnovy budov predložené podľa odseku 3, najmä či:

- a) je úroveň ambícií vnútroštátne stanovených cieľov dostatočná a v súlade s národnými záväzkami v oblasti klímy a energetiky stanovenými v integrovaných národných energetických a klimatických plánoch;
- b) sú politiky a opatrenia dostatočné na dosiahnutie vnútroštátne stanovených cieľov;
- c) je pridelenie rozpočtových a administratívnych zdrojov dostatočné na vykonávanie plánu;
- d) sú finančné zdroje a opatrenia uvedené v odseku 2 prvom pododseku písm. d) tohto článku v súlade s plánovaným znížením energetickej chudoby uvedeným v odseku 2 prvom pododseku písm. b) tohto článku;
- e) sa v pláne uprednostňujú obnovy budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou v súlade s článkom 9;
- f) bola verejná konzultácia podľa odseku 4 dostatočne inkluzívna a
- g) sú plány v súlade s požiadavkami odseku 1 a vzoru v prílohe II.

Po porade s výborom zriadeným podľa článku 33 tejto smernice môže Komisia vydať členským štátom odporúčania pre jednotlivé krajiny v súlade s článkom 9 ods. 2 a článkom 34 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

Pokiaľ ide o prvý návrh národného plánu obnovy budov, Komisia môže vydať členským štátom odporúčania pre jednotlivé krajiny najneskôr do šiestich mesiacov po tom, ako členský štát daný plán predložil.

6. Vo svojom národnom pláne obnovy budov musí každý členský štát náležite zohľadniť všetky odporúčania vydané Komisiou k návrhu národného plánu obnovy budov. Ak dotknutý členský štát nezohľadní odporúčanie alebo jeho podstatnú časť, poskytne Komisii odôvodnenie a svoje dôvody zverejní.

7. Každý členský štát každých päť rokov predloží Komisii svoj národný plán obnovy budov, pričom použije vzor uvedený v prílohe II k tejto smernici. Každý členský štát predloží svoj národný plán obnovy budov ako súčasť svojho integrovaného národného energetického a klimatického plánu uvedeného v článku 3 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a, ak členský štát predloží aktualizáciu, ako súčasť svojej aktualizácie uvedenej v článku 14 uvedeného nariadenia.

Bez ohľadu na prvý pododsek členské štáty predložia Komisii prvý národný plán obnovy budov do 31. decembra 2026.

8. Každý členský štát pripojí k svojmu nasledujúcemu národnému plánu obnovy budov podrobnosti o vykonávaní svojej najaktuálnejšej dlhodobej stratégie obnovy alebo národného plánu obnovy budov s uvedením, či sa jeho národné ciele dosiahli.

9. Každý členský štát musí do svojich integrovaných národných energetických a klimatických správach o pokroku v súlade s článkami 17 a 21 nariadenia (EÚ) 2018/1999 zahrnúť informácie o vykonávaní národných cieľov uvedených v odseku 2 písmene b) tohto článku. Komisia každé dva roky zahrnie do svojej výročnej správy o stave energetickej únie predkladanej podľa článku 35 nariadenia (EÚ) 2018/1999 správu o celkovom pokroku pri obnove vnútroštátneho fondu bytových a nebytových budov, verejných aj súkromných, v súlade s cestovnými mapami stanovenými v plánoch obnovy budov, a to na základe informácií, ktoré členské štáty predložili vo svojich integrovaných národných energetických a klimatických správach o pokroku. Komisia každoročne monitoruje vývoj energetickej hospodárnosti fondu budov Unie na základe najlepších dostupných informácií z Eurostatu a iných zdrojov a informácie uverejňuje prostredníctvom Monitorovacieho strediska EÚ pre budovy.

Článok 4

Prijatie metodiky výpočtu energetickej hospodárnosti budov

Členské štáty uplatnia metodiku výpočtu energetickej hospodárnosti budov v súlade so spoločným všeobecným rámcom stanoveným v prílohe I. Táto metodika sa prijíma na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.

Komisia vydá usmernenie k výpočtu energetickej hospodárnosti transparentných prvkov budov, ktoré sú súčasťou obalovej konštrukcie budovy, a zohľadnenia energie z okolitého prostredia.

Článok 5

Stanovenie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na stanovenie minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť pre budovy alebo jednotky budov s cieľom dosiahnuť aspoň nákladovo optimálne úrovne a v relevantných prípadoch prísnejšie referenčné hodnoty, ako napríklad požiadavky na budovy s takmer nulovou potrebou energie a požiadavky na budovy s nulovými emisiami. Energetická hospodárnosť sa vypočíta podľa metodiky uvedenej v článku 4. Nákladovo optimálne úrovne sa vypočítajú v súlade s rámcom porovnávacej metodiky uvedeným v článku 6.

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa pre prvky budov, ktoré sú súčasťou obalovej konštrukcie budovy a významne ovplyvňujú energetickú hospodárnosť obalovej konštrukcie budovy, keď sa nahrádzajú alebo obnovujú, stanovili minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť s cieľom dosiahnuť aspoň nákladovo optimálne úrovne. Členské štáty môžu stanoviť požiadavky na prvky budov na úrovni, ktorá by uľahčila účinnú inštaláciu nízkoteplotných vykurovacích systémov v obnovených budovách.

Pri stanovovaní požiadaviek členské štáty môžu rozlišovať medzi novými a existujúcimi budovami a medzi rôznymi kategóriami budov.

Tieto požiadavky musia brať do úvahy optimálnu kvalitu vnútorného prostredia, aby sa vylúčili možné negatívne účinky, ako napríklad neprimerané vetranie, ako aj miestne podmienky, navrhovanú funkciu a vek budovy.

Členské štáty preskúmajú svoje minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť v pravidelných intervaloch, ktoré by nemali byť dlhšie než päť rokov, a podľa potreby ich aktualizujú, aby zohľadňovali technický pokrok v sektore budov, výsledky výpočtov optimálnych nákladov stanovených v článku 6 a aktualizované národné energetické a klimatické ciele a politiky.

2. Členské štáty môžu prispôbiť požiadavky uvedené v odseku 1 budovám, ktoré sú na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni úradne chránené, ako súčasť označeného prostredia alebo pre ich osobitnú architektonickú alebo historickú hodnotu, pokiaľ by dodržiavanie určitých požiadaviek neprijateľne zmenilo ich charakter alebo vzhľad.

3. Členské štáty sa môžu rozhodnúť, že nestanovia ani neuplatnia požiadavky uvedené v odseku 1 pre tieto kategórie budov:

- a) budovy, ktoré vlastní ozbrojené sily alebo ústredné štátne orgány a ktoré slúžia na obranné účely, okrem samostatných bytových jednotiek alebo administratívnych budov pre ozbrojené sily a iný personál zamestnaný štátnymi orgánmi obrany;
- b) budovy používané ako miesta na bohoslužby a na náboženské podujatia;
- c) dočasné budovy s dĺžkou používania dva roky alebo menej, priemyselné stavby, dielne a nebytové poľnohospodárske budovy s nízkou spotrebou energie a nebytové poľnohospodárske budovy, ktoré používa sektor zahrnutý do vnútroštátnej sektorovej dohody o energetickej hospodárnosti;
- d) bytové budovy, ktoré sa využívajú alebo ktorých plánované využívanie je kratšie ako štyri mesiace ročne alebo sa počas roka používajú obmedzene s očakávanou spotrebou energie nižšou ako 25 % spotreby pri celoročnom využívaní;

e) samostatne stojace budovy s celkovou úžitkovou podlahovou plochou menšou než 50 m².

Článok 6

Výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť

1. Komisia je splnomocnená prijať delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o stanovenie a revíziu rámca porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budovy.

Komisia do 30. júna 2025 zreviduje rámec porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť v nových budovách a existujúcich budovách prechádzajúcich významnou obnovou a pre jednotlivé prvky budov. Tieto úrovne musia byť v súlade s národným smerovaním stanoveným v národných energetických a klimatických plánoch predložených Komisii podľa článku 14 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

Rámec porovnávacej metodiky sa stanoví v súlade s prílohou VII a rozlišuje sa v ňom medzi novými a existujúcimi budovami a medzi rôznymi kategóriami budov.

2. Členské štáty vypočítavajú nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť pomocou rámca porovnávacej metodiky ustanoveného v súlade s odsekom 1 a príslušných parametrov, akými sú napríklad klimatické podmienky a praktická dostupnosť energetickej infraštruktúry, a porovnávajú výsledky tohto výpočtu s platnými minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť. Pri výpočte nákladovo optimálnych minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť môžu členské štáty zohľadniť GWP počas životného cyklu.

Členské štáty oznamujú Komisii všetky vstupné údaje a odhady použité na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť, ako aj všetky výsledky výpočtu. Na tento účel členské štáty použijú vzor uvedený v prílohe III k delegovanému nariadeniu Komisie (EÚ) č. 244/2012⁽²⁹⁾. Členské štáty aktualizujú a predkladajú tieto správy Komisii v pravidelných intervaloch, ktoré nesmú prekročiť päť rokov. Prvá správa o výpočtoch založená na revidovanom rámci metodiky podľa odseku 1 tohto článku sa musí predložiť do 30. júna 2028.

3. Ak výsledky porovnania vykonaného v súlade s odsekom 2 preukážu, že minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť platné v členskom štáte sú o viac ako 15 % menej energetickejšie ako nákladovo optimálne úrovne minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť, dotknutý členský štát upraví platné minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť do 24 mesiacov od dostupnosti výsledkov tohto porovnania.

4. Komisia uverejňuje správu o pokroku členských štátov pri dosahovaní nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť.

Článok 7

Nové budovy

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli nové budovy budovami s nulovými emisiami v súlade s článkom 11:

a) od 1. januára 2028 v prípade nových budov vlastnených verejnými subjektmi a

b) od 1. januára 2030 v prípade všetkých nových budov.

Kým sa začnú uplatňovať požiadavky prvého pododseku, členské štáty zabezpečia, aby všetky nové budovy boli aspoň budovami s takmer nulovou potrebou energie a spĺňali minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené v súlade s článkom 5. Ak majú verejné subjekty v úmysle využívať novú budovu, ktorú nevlastnia, musia sa usilovať o to, aby táto budova bola budovou s nulovými emisiami.

⁽²⁹⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 244/2012 zo 16. januára 2012, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov vytvorením rámca porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov (Ú. v. EÚ L 81, 21.3.2012, s. 18).

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa GWP počas životného cyklu vypočítal v súlade s prílohou III a zverejnil prostredníctvom energetického certifikátu danej budovy:

- a) od 1. januára 2028 v prípade všetkých nových budov s úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako 1 000 m²;
- b) od 1. januára 2030 v prípade všetkých nových budov.

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom meniť prílohu III na účely stanovenia rámca Únie pre vnútroštátny výpočet GWP počas životného cyklu s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu. Prvý takýto delegovaný akt sa prijme do 31. decembra 2025.

4. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 1 a 2 na budovy, pre ktoré už boli do dátumov uvedených v odsekoch 1 a 2 predložené žiadosti o stavebné povolenie alebo rovnocenné žiadosti vrátane žiadostí o zmenu využívania.

5. Členské štáty do 1. januára 2027 uverejnia a Komisii oznámia cestovnú mapu, v ktorej podrobne uvedú limitné hodnoty celkového kumulatívneho GWP počas životného cyklu všetkých nových budov a stanoví ciele pre nové budovy od roku 2030, pričom zohľadnia postupný klesajúci trend, ako aj maximálne limitné hodnoty v podrobnosti pre rôzne klimatické zóny a typológie budov.

Tieto maximálne limitné hodnoty sú v súlade s cieľmi Únie na dosiahnutie klimatickej neutrality.

Komisia vydáva usmernenia, zdieľa dôkazy o existujúcich vnútroštátnych politikách a na požiadanie poskytuje členským štátom technickú podporu.

6. Členské štáty v súvislosti s novými budovami riešia otázky optimálnej kvality vnútorného prostredia, adaptácie na zmenu klímy, protipožiarnej bezpečnosti, rizík súvisiacich s intenzívnou seizmickou aktivitou a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím. Členské štáty riešia aj odstraňovanie uhlíka v súvislosti s ukladaním uhlíka v budovách alebo na nich.

Článok 8

Existujúce budovy

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby sa energetická hospodárnosť významne obnovovaných budov alebo ich obnovovaných častí zlepšila tak, aby spĺňala minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť stanovené v súlade s článkom 5, pokiaľ je to technicky, funkčne a ekonomicky uskutočniteľné.

Tieto požiadavky sa vzťahujú na obnovované budovy alebo jednotku budovy ako celku. Dodatočne alebo alternatívne sa požiadavky môžu uplatniť na obnovované prvky budovy.

2. Členské štáty okrem toho prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby v prípade prvku budovy, ktorý je súčasťou obalovej konštrukcie budovy a významne ovplyvňuje energetickú hospodárnosť obalovej konštrukcie budovy, keď sa obnoví alebo nahradí, spĺňala energetická hospodárnosť prvku budovy minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť, pokiaľ je to technicky, funkčne a ekonomicky uskutočniteľné.

3. Členské štáty nabádajú na to, aby sa v súvislosti s budovami prechádzajúcimi významnou obnovou, zavádzali vysokoúčinné alternatívne systémy, pokiaľ je to technicky, funkčne a ekonomicky uskutočniteľné. Členské štáty riešia, v súvislosti s budovami prechádzajúcimi významnou obnovou, otázky kvality vnútorného prostredia, adaptácie na zmenu klímy, protipožiarnej bezpečnosti, rizík súvisiacich s intenzívnou seizmickou aktivitou, odstraňovania nebezpečných látok vrátane azbestu a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 9

Minimálne normy energetickej hospodárnosti pre nebytové budovy a trajektórie postupnej obnovy fondu bytových budov

1. Členské štáty zavedú minimálne normy energetickej hospodárnosti pre nebytové budovy, ktorými sa zaistí, aby tieto budovy najneskôr od dátumov stanovených v piatom pododseku neprekračovali stanovené maximálne prahové hodnoty energetickej hospodárnosti, ako sa uvádza v treťom pododseku, vyjadrené ako číselný ukazovateľ spotreby primárnej alebo konečnej energie v kWh/(m².rok).

Maximálne prahové hodnoty energetickej hospodárnosti sa stanovujú na základe fondu nebytových budov k 1. januáru 2020, vychádzajúc z dostupných informácií a vo vhodných prípadoch zo štatistickej metódy výberu vzoriek. Členské štáty z východiskového základu vylúčia nebytové budovy, na ktoré sa vzťahuje výnimka podľa odseku 6.

Každý členský štát stanoví maximálnu prahovú hodnotu energetickej hospodárnosti tak, aby sa 16 % jeho vnútroštátneho fondu nebytových budov nachádzalo nad touto prahovou hodnotou (ďalej len „16 % prahová hodnota“). Každý členský štát takisto stanoví maximálnu prahovú hodnotu energetickej hospodárnosti tak, aby sa 26 % jeho vnútroštátneho fondu nebytových budov nachádzalo nad touto prahovou hodnotou (ďalej len „26 % prahová hodnota“). Členské štáty môžu stanoviť maximálne prahové hodnoty energetickej hospodárnosti pre vnútroštátny fond nebytových budov ako celok alebo pre typ alebo kategóriu budovy.

Členské štáty môžu stanoviť prahové hodnoty na úrovni zodpovedajúcej konkrétnej triede energetickej hospodárnosti za predpokladu, že sú v súlade s tretím pododsekom.

Minimálnymi normami energetickej hospodárnosti sa zabezpečí aspoň to, aby všetky nebytové budovy boli pod:

- a) 16 % prahovou hodnotou od roku 2030 a
- b) 26 % prahovou hodnotou od roku 2033.

Dodržiavanie prahových hodnôt jednotlivými nebytovými budovami sa kontroluje na základe energetických certifikátov alebo vo vhodných prípadoch iných dostupných prostriedkov.

Členské štáty vo svojej cestovnej mape uvedenej v článku 3 ods. 1 písm. b) stanovujú konkrétne harmonogramy pre nebytové budovy na splnenie nižších maximálnych prahových hodnôt energetickej hospodárnosti do roku 2040 a 2050 v súlade s postupom transformácie vnútroštátneho fondu budov na budovy s nulovými emisiami.

Členské štáty môžu stanoviť a uverejniť kritériá na vyňatie jednotlivých nebytových budov z požiadaviek tohto odseku vzhľadom na očakávané budúce využívanie týchto budov, vážne ťažkosti alebo v prípade nepriaznivého posúdenia nákladov a prínosov. Všetky takéto kritériá musia byť jasné, presné a prísne a musia zabezpečovať rovnaké zaobchádzanie s nebytovými budovami. Pri stanovovaní týchto kritérií členské štáty umožnia *ex ante* posúdenie potenciálneho podielu nebytových budov, na ktoré sa vzťahuje, a zabráni tomu, aby bol vyňatý neprimeraný počet nebytových budov. Členské štáty takisto nahlasujú kritériá ako súčasť svojich národných plánov obnovy budov predkladaných Komisii podľa článku 3.

Ak členské štáty stanovujú kritériá pre výnimky podľa ôsmeho pododseku, dosiahnu rovnocenné zlepšenia energetickej hospodárnosti v iných častiach fondu nebytových budov.

Ak má celková obnova potrebná na dosiahnutie prahových hodnôt energetickej hospodárnosti uvedených v tomto odseku pre danú nebytovú budovu nepriaznivé posúdenie nákladov a prínosov, členské štáty vyžadujú, aby sa v prípade danej nebytovej budovy vykonali aspoň individuálne opatrenia obnovy s priaznivým posúdením nákladov a prínosov.

V rozsahu, v akom je vnútroštátny fond nebytových budov alebo jeho časť vážne poškodená prírodnou katastrofou, môže členský štát dočasne upraviť maximálnu prahovú hodnotu energetickej hospodárnosti tak, aby energetická obnova poškodených nebytových budov nahradila energetickú obnovu iných nebytových budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou, pričom zabezpečí, aby podobný percentuálny podiel fondu nebytových budov prešiel energetickou obnovou. V takom prípade členský štát oznámi úpravu a jej predpokladanú dĺžku vo svojom národnom pláne obnovy budov.

2. Do 29. mája 2026 každý členský štát stanoví národnú trajektóriu postupnej obnovy fondu bytových budov v súlade s národnou cestovnou mapou a cieľmi na roky 2030, 2040 a 2050 uvedenými v národnom pláne obnovy budov členského štátu a s cieľom transformovať vnútroštátny fond budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050. Národná trajektória postupnej obnovy fondu bytových budov sa vyjadří ako zníženie priemernej spotreby primárnej energie v kWh/(m².rok) celého fondu bytových budov v období 2020 až 2050 a určí sa ňou počet bytových budov a bytových jednotiek budov alebo podlahovej plochy, ktoré sa majú každoročne obnoviť, vrátane počtu alebo podlahovej plochy 43 % bytových budov a bytových jednotiek budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou.

Členské štáty zabezpečia, aby sa priemerná spotreba primárnej energie v kWh/(m².rok) celého fondu bytových budov:

- a) do roku 2030 znížila aspoň o 16 % v porovnaní s rokom 2020;
- b) do roku 2035 znížila aspoň o 20 – 22 % v porovnaní s rokom 2020;
- c) do roku 2040 a každých 5 rokov potom zodpovedala hodnote určenej na vnútroštátnej úrovni odvodennej z postupného znižovania priemernej spotreby primárnej energie od roku 2030 do roku 2050 alebo bola nižšia ako táto hodnota, a to v súlade s transformáciou fondu bytových budov na fond budov s nulovými emisiami.

Členské štáty zabezpečia, aby sa aspoň 55 % zníženia priemernej spotreby primárnej energie uvedeného v treťom pododseku dosiahlo obnovou 43 % bytových budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou. Členské štáty môžu započítať zníženie priemernej spotreby primárnej energie dosiahnuté obnovou bytových budov postihnutých prírodnými katastrofami, ako sú zemetrasenia a záplavy, do podielu dosiahnutého obnovou 43 % bytových budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou.

Členské štáty vo svojom úsilí o obnovu s cieľom dosiahnuť požadované zníženie priemernej spotreby primárnej energie celého fondu bytových budov zavedú opatrenia, ako sú minimálne normy energetickej hospodárnosti, technická pomoc a opatrenia finančnej podpory.

Členské štáty pri svojom úsilí o obnovu nebudú udeľovať neúmerne výnimky pre nájomné bytové budovy alebo jednotky budovy.

Členské štáty nahlásia v národných plánoch obnovy budov použitú metodiku a zhromaždené údaje na odhad hodnôt uvedených v druhom a treťom pododseku. V rámci posudzovania národných plánov obnovy budov Komisia monitoruje dosahovanie hodnôt uvedených v druhom a treťom pododseku vrátane počtu budov a jednotiek budov alebo podlahovej plochy 43 % bytových budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou a v prípade potreby vydáva odporúčania. Tieto odporúčania môžu zahŕňať rozsiahlejšie využívanie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti.

Národná trajektória postupnej obnovy fondu bytových budov odkazuje na údaje o vnútroštátnom fonde bytových budov, ktoré sú vo vhodných prípadoch založené na štatistickej metóde výberu vzoriek a energetických certifikátoch.

Ak je priemerný fosílny podiel na spotrebe energie v bytových budovách menší ako 15 %, členské štáty môžu upraviť úroveň uvedenú v treťom pododseku písm. a) a b) tak, aby zabezpečili, že priemerná spotreba primárnej energie v kWh/(m².rok) celého fondu bytových budov do roku 2030 a potom každých päť rokov zodpovedala alebo bola nižšia ako vnútroštátne určená hodnota odvodená z lineárneho zníženia priemernej spotreby primárnej energie od roku 2020 do roku 2050 v súlade s transformáciou fondu bytových budov na fond budov s nulovými emisiami.

3. Okrem spotreby primárnej energie, ako sa uvádza v odsekoch 1 a 2 tohto článku, môžu členské štáty stanoviť dodatočné ukazovatele využívania primárnej energie z neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojov a vyprodukovaných prevádzkových emisií skleníkových plynov v kgCO_{2eq}/(m².rok). S cieľom zabezpečiť zníženie prevádzkových emisií skleníkových plynov sa v minimálnych normách energetickej hospodárnosti zohľadní článok 15a ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001.

4. V súlade s článkom 17 členské štáty podporujú dodržiavanie minimálnych noriem energetickej hospodárnosti všetkými týmito opatreniami:

- a) poskytovaním primeraných finančných opatrení, najmä tých, ktoré sú zamerané na zraniteľné domácnosti, osoby postihnuté energetickou chudobou alebo prípadne žijúce v sociálnom bývaní, v súlade s článkom 24 smernice (EÚ) 2023/1791;
- b) poskytovaním technickej pomoci, a to aj prostredníctvom jednotných kontaktných miest s osobitným dôrazom na zraniteľné domácnosti a prípadne osoby žijúce v sociálnom bývaní, v súlade s článkom 24 smernice (EÚ) 2023/1791;
- c) navrhovaním integrovaných systémov financovania, ktoré poskytujú stimuly pre hĺbkovú obnovu a postupnú hĺbkovú obnovu podľa článku 17;

- d) odstránením nehospodárskych prekážok vrátane rozdielnosti motivácie a
 - e) monitorovaním sociálnych vplyvov, najmä na najzraniteľnejšie domácnosti.
5. Ak sa budova obnovuje tak, aby spĺňala minimálnu normu energetickej hospodárnosti, členské štáty zabezpečia súlad s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť prvkov budovy podľa článku 5 a v prípade významnej obnovy s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť existujúcich budov podľa článku 8.

6. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať minimálne normy energetickej hospodárnosti uvedené v odsekoch 1 a 2 na tieto kategórie budov:

- a) budovy úradne chránené ako súčasť označeného prostredia alebo pre ich osobitnú architektonickú alebo historickú hodnotu, alebo iné budovy kultúrneho dedičstva, pokiaľ by dodržiavanie noriem neprijateľne zmenilo ich charakter alebo vzhľad, alebo ak ich obnova nie je technicky alebo ekonomicky uskutočniteľná;
- b) budovy používané ako miesta na bohoslužby a na náboženské podujatia;
- c) dočasné budovy s dĺžkou používania dva roky alebo menej, priemyselné stavby, dielne a nebytové poľnohospodárske budovy s nízkou potrebou energie a nebytové poľnohospodárske budovy, ktoré používa sektor zahrnutý do vnútroštátnej sektorovej dohody o energetickej hospodárnosti;
- d) bytové budovy, ktoré sa využívajú alebo ktorých plánované využívanie je kratšie ako štyri mesiace ročne, alebo sa počas roka používajú obmedzene s očakávanou spotrebou energie nižšou ako 25 % spotreby pri celoročnom využívaní;
- e) samostatne stojace budovy s celkovou úžitkovou podlahovou plochou menšou než 50 m²;
- f) budovy, ktoré vlastní ozbrojené sily alebo ústredné štátne orgány a ktoré slúžia na obranné účely, okrem samostatných bytových jednotiek alebo administratívnych budov pre ozbrojené sily a iný personál zamestnaný štátnymi orgánmi obrany.

7. Členské štáty prijímajú opatrenia potrebné na zabezpečenie vykonávania minimálnych noriem energetickej hospodárnosti uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku vrátane vhodných monitorovacích mechanizmov a sankcií v súlade s článkom 34.

Pri stanovovaní pravidiel týkajúcich sa sankcií členské štáty zohľadnia finančnú situáciu a prístup vlastníkov budov nimi obývaných k primeranej finančnej podpore, najmä pre zraniteľné domácnosti.

8. Do 31. marca 2025 Komisia predloží na podporu vykonávania tejto smernice a pri riadnom zohľadnení zásady subsidiarity analýzu, ktorá sa týka najmä:

- a) účinnosti, primeranosti úrovne, a typov nástrojov v štrukturálnych fondoch a rámcových programoch Únie vrátane financovania z Európskej investičnej banky na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, najmä na bývanie, a skutočnej sumy použitej z týchto nástrojov;
- b) účinnosti, primeranosti úrovne a typov nástrojov a typov opatrení použitých v súvislosti s finančnými prostriedkami z verejných finančných inštitúcií;
- c) koordinácie financovania z Únie a národného financovania a iných typov opatrení, ktoré môžu fungovať ako páka na stimulovanie investícií do energetickej hospodárnosti budov, a primeranosti tohto financovania na dosiahnutie cieľov Únie.

Na základe tejto analýzy Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o účinnosti a vhodnosti finančných nástrojov zameraných na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, najmä tých s najhoršou energetickou hospodárnosťou.

Článok 10

Slnčná energia v budovách

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetky nové budovy boli navrhnuté tak, aby sa optimalizoval ich potenciál výroby slnečnej energie na základe slnečného žiarenia v lokalite, čím sa umožní následná nákladovo efektívna inštalácia solárnych technológií.
2. Na inštaláciu solárnych zariadení v budovách sa uplatňuje postup udeľovania povolení na inštaláciu solárnych zariadení podľa článku 16d smernice (EÚ) 2018/2001a postup jednoduchého oznamovania pripojení do sústavy podľa článku 17 uvedenej smernice.
3. Členské štáty zabezpečia zavedenie vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu, ak je to technicky vhodné a ekonomicky a funkčne uskutočniteľné, a to takto:
 - a) do 31. decembra 2026 na všetkých nových verejných budovách a nebytových budovách s úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako 250 m²;
 - b) na všetkých existujúcich verejných budovách s úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako:
 - i) 2 000 m² do 31. decembra 2027;
 - ii) 750 m² do 31. decembra 2028;
 - iii) 250 m² do 31. decembra 2030;
 - c) do 31. decembra 2027 na existujúcich nebytových budovách s úžitkovou podlahovou plochou väčšou ako 500 m², ak sa budova významne obnovuje alebo sa vykonáva činnosť, ktorá si vyžaduje administratívne povolenie na obnovu budov, práce na streche alebo inštaláciu technického systému budovy;
 - d) do 31. decembra 2029 na všetkých nových bytových budovách a
 - e) do 31. decembra 2029 na všetkých nových zastrešených parkoviskách pre autá, ktoré sú v bezprostrednom susedstve budov.

Členské štáty vo svojich národných plánoch obnovy budov uvedených v článku 3 zahrnú politiky a opatrenia týkajúce sa zavádzania vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu na všetkých budovách.

4. Členské štáty stanovia a zverejnia vnútroštátne kritériá pre vykonávanie povinností uvedených v tomto článku v praxi a pre možné výnimky z týchto povinností pre konkrétne typy budov, berúc do úvahy zásadu technologickú neutrálnosť s ohľadom na technológie, ktoré neprodukurujú emisie na mieste, a v súlade s posudzovaným technickým a hospodárskym potenciálom zariadení využívajúcich slnečnú energiu a charakteristikami budov, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie. Členské štáty vo vhodných prípadoch zohľadnia aj konštrukčnú integritu, zelené strechy a izoláciu podkrovia a strechy.

S cieľom dosiahnuť ciele tohto článku a zohľadniť otázky spojené so stabilitou elektrizačnej sústavy členské štáty zahrnú príslušné zainteresované strany do stanovenia kritérií uvedených v prvom pododseku tohto odseku.

Pri transpozícii povinností uvedených v odseku 3 prvom pododseku môže členský štát použiť rozmery plochy prízemnej budovy namiesto úžitkovej podlahovej plochy budov za predpokladu, že členský štát preukáže, že to vedie k rovnakému množstvu inštalovanej kapacity vhodných zariadení využívajúcich slnečnú energiu na budovách.

5. Členské štáty zavedú rámec poskytujúci potrebné administratívne, technické a finančné opatrenia na podporu zavádzania slnečnej energie v budovách, a to aj v kombinácii s technickými systémami budov alebo účinnými systémami centralizovaného zásobovania teplom a chladom.

Článok 11

Budovy s nulovými emisiami

1. Budova s nulovými emisiami nesmie spôsobovať na mieste emisie uhlíka z fosílnych palív. Ak je to ekonomicky a technicky uskutočniteľné, budova s nulovými emisiami musí ponúkať schopnosť reagovať na externé signály a prispôbiť svoju spotrebu, výrobu alebo uskladňovanie energie.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby potreba energie v budove s nulovými emisiami bola v súlade s maximálnou prahovou hodnotou.

Členské štáty stanovujú túto maximálnu prahovú hodnotu na potrebu energie v budove s nulovými emisiami s cieľom dosiahnuť aspoň nákladovo optimálne úrovne stanovené v najnovšej vnútroštátnej správe o nákladovej optimálnosti podľa článku 6. Členské štáty revidujú maximálnu prahovú hodnotu vždy, keď sa revidujú nákladovo optimálne úrovne.

3. Maximálna prahová hodnota na potrebu energie v budove s nulovými emisiami musí byť aspoň o 10 % nižšia ako prahová hodnota pre celkovú spotrebu primárnej energie stanovená na úrovni členského štátu pre budovy s takmer nulovou potrebou energie k 28. máju 2024.

4. Členské štáty môžu upraviť maximálne prahové hodnoty na potrebu energie v budove s nulovými emisiami pre obnovené budovy pri dodržaní príslušných ustanovení o nákladovej optimálnosti, a ak boli stanovené prahové hodnoty pre obnovené budovy s takmer nulovou potrebou energie, požiadaviek odseku 3.

5. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby prevádzkové emisie skleníkových plynov z budovy s nulovými emisiami boli v súlade s maximálnou prahovou hodnotou stanovenou na úrovni členských štátov v ich národných plánoch obnovy budov. Táto maximálna prahová hodnota sa môže stanoviť na rôznych úrovniach pre nové a obnovené budovy.

6. Členské štáty oznámia Komisii svoje maximálne prahové hodnoty vrátane opisu metodiky výpočtu podľa typu budovy a označenia príslušnej vonkajšej klímy v súlade s prílohou I. Komisia preskúma maximálne prahové hodnoty a v vhodných prípadoch odporučí ich úpravu.

7. Členské štáty zabezpečia, aby sa celková ročná spotreba primárnej energie novej alebo obnovenej budovy s nulovými emisiami pokryla:

- a) energiou z obnoviteľných zdrojov vyrobenou na mieste alebo v blízkom okolí a spĺňajúcou kritériá uvedené v článku 7 smernice (EÚ) 2018/2001;
- b) energiou z obnoviteľných zdrojov dodávanou z komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov v zmysle článku 22 smernice (EÚ) 2018/2001;
- c) energiou z účinného systému centralizovaného zásobovania teplom a chladom v súlade s článkom 26 ods. 1 smernice (EÚ) 2023/1791 alebo
- d) energiou zo zdrojov s nulovým obsahom uhlíka.

Ak splnenie požiadaviek stanovených v tomto odseku nie je technicky alebo ekonomicky uskutočniteľné, celková ročná spotreba primárnej energie sa môže pokryť aj inou energiou zo sústavy, ktorá spĺňa kritériá stanovené na vnútroštátnej úrovni.

Článok 12

Pasport obnovy budovy

1. Členské štáty do 29. mája 2026 zavedú systém pasportov obnovy budov založený na spoločnom rámci stanovenom v prílohe VIII.

2. Systém uvedený v odseku 1 budú vlastníci budov a jednotiek budov využívať dobrovoľne, pokiaľ sa členský štát nerozhodne zaviesť ho ako povinný.

Členské štáty prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, aby pasporty obnovy budov boli cenovo dostupné, a zväžia, či poskytnúť finančnú podporu zraniteľným domácnostiam, ktoré si želajú obnoviť svoje budovy.

3. Členské štáty môžu umožniť, aby bol pasport obnovy budovy navrhnutý a vydaný spolu s energetickým certifikátom.

4. Pasport obnovy budovy vydá v digitálnom formáte vhodnom na tlač kvalifikovaný alebo certifikovaný expert po návšteve na mieste.

5. Po vydaní pasportu obnovy budovy sa navrhne vlastníčkovi budovy prerokovanie s expertom uvedeným v odseku 4 s cieľom umožniť expertovi vysvetliť najlepšie kroky na transformáciu budovy na budovu s nulovými emisiami v dostatočnom predstihu pred rokom 2050.

6. Členské štáty sa usilujú poskytnúť špecializovaný digitálny nástroj na prípravu a prípadnú aktualizáciu pasportu obnovy budov. Členské štáty môžu vypracovať doplnkový nástroj, ktorý umožní vlastníkom budov a správcovi budov simulovať návrh zjednodušeného pasportu obnovy budovy a aktualizovať ho po uskutočnení obnovy alebo nahradení prvku budovy.
7. Členské štáty zabezpečia, aby sa pasport obnovy budovy dal nahrať do vnútroštátnej databázy energetickej hospodárnosti budov podľa článku 22.
8. Členské štáty zabezpečia, aby bol pasport obnovy budovy uložený alebo bol prístupný v digitálnom denníku budovy, ak digitálny denník je vytvorený.

Článok 13

Technické systémy budov

1. Na účely optimalizácie spotreby energie technickými systémami budov členské štáty stanovujú požiadavky na systémy využívajúce technológie na úsporu energie, pokiaľ ide o celkovú energetickú hospodárnosť, správne zabudovanie, primerané dimenzovanie, nastavenie a riadenie a vo vhodných prípadoch hydraulické vyregulovanie technických systémov budov, ktoré sú zabudované v nových alebo existujúcich budovách. Pri stanovovaní požiadaviek členské štáty zohľadnia konštrukčné podmienky a typické alebo priemerné prevádzkové podmienky.

Požiadavky na systémy sa ustanovujú pre nové a pre nahradené a modernizované existujúce technické systémy budov a uplatňujú sa, pokiaľ sú technicky, ekonomicky a funkčne uskutočniteľné.

Členské štáty môžu stanoviť požiadavky týkajúce sa emisií skleníkových plynov alebo typu paliva používaného zariadeniami na výrobu tepla alebo minimálneho podielu energie z obnoviteľných zdrojov používanej na vykurovanie na úrovni budovy, a to za predpokladu, že takéto požiadavky nepredstavujú neopodstatnenú prekážku na trhu.

Členské štáty zabezpečia, aby požiadavky, ktoré stanovujú pre technické systémy budov, dosahovali aspoň najnovšie nákladovo optimálne úrovne.

2. Členské štáty môžu stanoviť osobitné systémové požiadavky na technické systémy budov s cieľom uľahčiť účinnú inštaláciu a prevádzku nízkotepelných vykurovacích systémov v nových alebo obnovených budovách.

3. Členské štáty musia vyžadovať, aby boli nové budovy, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, vybavené samoregulačnými zariadeniami na individuálnu reguláciu teploty v každej miestnosti alebo, ak je to odôvodnené, v určenej vykurovanej alebo chladenej časti jednotky budovy a vo vhodných prípadoch s hydraulickým vyregulovaním. V existujúcich budovách sa inštalácia takýchto samoregulačných zariadení a vo vhodných prípadoch hydraulického vyregulovania vyžaduje, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, v prípade nahradenia zariadení na výrobu tepla alebo zariadení na výrobu chladu.

4. Členské štáty stanovujú požiadavky na vykonávanie primeraných noriem kvality vnútorného prostredia v budovách s cieľom zachovať zdravú klímu vo vnútornom prostredí.

5. Členské štáty vyžadujú, aby boli nebytové budovy s nulovými emisiami vybavené meracími a riadiacimi zariadeniami na monitorovanie a reguláciu kvality vzduchu v interiéri. V existujúcich nebytových budovách sa vyžaduje inštalácia takýchto zariadení, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, v prípade, keď budova prechádza významnou obnovou. Členské štáty môžu vyžadovať inštaláciu takýchto zariadení v bytových budovách.

6. Členské štáty zabezpečia, aby sa pri inštalácii technického systému budovy posúdila celková energetická hospodárnosť menenej časti a v relevantných prípadoch celého meneného systému. Výsledky sa zdokumentujú a postúpia vlastníčkovi budovy tak, aby zostali k dispozícii a mohli sa použiť na overenie súladu s minimálnymi požiadavkami stanovenými podľa odseku 1 a na vydávanie energetických certifikátov.

Členské štáty prijímajú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa pri obnove alebo nahradení technického systému budovy optimalizovala energetická hospodárnosť systému.

Členské štáty podporujú uskladňovanie energie z obnoviteľných zdrojov v budovách.

Členské štáty môžu stanoviť nové stimuly a financovanie s cieľom podporiť prechod z vykurovacích a chladiacich systémov na fosílna palivá na vykurovacie a chladiace systémy, ktoré nie sú založené na fosílnych palivách.

7. Členské štáty sa usilujú nahradiť samostatne stojace kotly na fosílna palivá v existujúcich budovách tak, aby boli v súlade s vnútroštátnymi plánmi postupného vyradovania kotlov na fosílna palivá.

8. Komisia vydá usmernenia o tom, čo možno kvalifikovať ako kotol na fosílna palivá.

9. Členské štáty stanovujú požiadavky na zabezpečenie toho, aby boli nebytové budovy vybavené systémami automatizácie a riadenia budov, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, a to takto:

a) do 31. decembra 2024 nebytové budovy s účinným menovitým výkonom vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania s výkonom nad 290 kW;

b) do 31. decembra 2029 nebytové budovy s účinným menovitým výkonom vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania s výkonom nad 70 kW.

10. Systémy automatizácie a riadenia budov sú schopné:

a) priebežne monitorovať, zaznamenávať, analyzovať a umožňovať úpravu spotreby energie;

b) referenčne porovnávať energetickú efektívnosť budovy, odhaľovať straty v efektívnosti technických systémov budovy a informovať osobu zodpovednú za zariadenia alebo technickú správu budovy o príležitostiach na zvýšenie energetickej efektívnosti;

c) umožňovať komunikáciu s prepojenými technickými systémami budovy a inými spotrebičmi v budove, ako aj byť interoperabilné s technickými systémami budovy, ktoré zahŕňajú rôzne typy výrobcov chránených technológií a zariadení alebo sú od rôznych výrobcov;

d) do 29. mája 2026 monitorovať kvalitu vnútorného prostredia.

11. Členské štáty stanovujú požiadavky na zabezpečenie toho, ak je to technicky, ekonomicky a funkčne uskutočniteľné, aby boli od 29. mája 2026 nové bytové budovy a bytové budovy prechádzajúce významnou obnovou vybavené:

a) funkcionalitou priebežného elektronického monitorovania, ktoré meria efektívnosť systémov a informuje vlastníkov alebo správcov budov v prípade podstatnej zmeny, a keď je potrebná údržba systému;

b) účinnými kontrolnými funkciami na zabezpečenie optimálnej výroby, distribúcie, skladovania, využívania energie a v príslušných prípadoch hydraulického vyregulovania;

c) schopnosťou reagovať na vonkajšie signály a upraviť spotrebu energie.

Členské štáty môžu vyňať rodinné domy, ktoré prechádzajú významnou obnovou, z požiadaviek stanovených v tomto odseku, ak náklady na inštaláciu prevyšujú prínosy.

12. Členské štáty stanovujú požiadavky na zabezpečenie toho, aby, ak je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, nebytové budovy s účinným menovitým výkonom vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania:

- a) ktorý je vyšší ako 290 kW, boli vybavené automatickým ovládaním osvetlenia do 31. decembra 2027;
- b) ktorý je vyšší ako 70 kW, boli vybavené automatickým ovládaním osvetlenia do 31. decembra 2029.

Automatické ovládanie osvetlenia musí byť vhodne rozmiestnené a schopné zistiť prítomnosť osôb.

Článok 14

Infraštruktúra pre udržateľnú mobilitu

1. Pokiaľ ide o nové nebytové budovy s viac ako piatimi parkovacími miestami pre autá a nebytové budovy prechádzajúce významnou obnovou, s viac než piatimi parkovacími miestami pre autá, členské štáty zabezpečia:

- a) inštaláciu aspoň jedného nabíjacieho bodu na každých päť parkovacích miest pre autá;
- b) inštaláciu kabeľáže pre aspoň 50 % parkovacích miest pre autá a vedenia, konkrétne rozvodov pre elektrické káble, pre zvyšné parkovacie miesta pre autá s cieľom umožniť neskôr inštaláciu nabíjacích bodov pre elektrické vozidlá, bicykle na elektrický pohon a iné typy vozidiel kategórie L, a
- c) poskytnutie parkovacieho miesta pre bicykle predstavujúce aspoň 15 % priemernej alebo 10 % celkovej užívateľskej kapacity nebytových budov, pričom sa zohľadňuje priestor potrebný aj pre bicykle s väčšími rozmermi ako štandardné bicykle.

Prvý pododsek sa uplatňuje, ak sa:

- a) parkovisko nachádza vo vnútri budovy a v prípade významných obnov sa opatrenia obnovy vzťahujú aj na parkovisko pre autá alebo elektrickú infraštruktúru budovy alebo
- b) parkovisko pre autá nachádza v bezprostrednom susedstve budovy a v prípade významných obnov sa opatrenia, ktoré sa týkajú obnovy, vzťahujú aj na parkovisko pre autá alebo elektrickú infraštruktúru parkoviska.

Členské štáty zabezpečia, aby boli kabeľáž a vedenie uvedené v prvom pododseku písm. b) dimenzované tak, aby umožňovali súbežné a efektívne používanie požadovaného počtu nabíjacích bodov a vo vhodných prípadoch podporovali inštaláciu systému riadenia zaťaženia alebo nabíjania v rozsahu, v akom je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné a opodstatnené.

Odchylné od prvého pododseku písm. a) v prípade nových kancelárskych a kancelárskych budov prechádzajúcich významnou obnovou s viac ako piatimi parkovacími miestami členské štáty zabezpečia inštaláciu aspoň jedného nabíjacieho bodu na každé dve parkovacie miesta.

2. Pokiaľ ide o všetky nebytové budovy s viac ako 20 parkovacími miestami pre autá, členské štáty do 1. januára 2027 zabezpečia:

- a) inštaláciu aspoň jedného nabíjacieho bodu na každých 10 parkovacích miest pre autá alebo vedenia, konkrétnych rozvodov pre elektrické káble, aspoň pre 50 % parkovacích miest pre autá s cieľom umožniť v neskoršej fáze inštaláciu nabíjacích bodov pre elektrické vozidlá, a
- b) poskytnutie parkovacieho miesta pre bicykle predstavujúce aspoň 15 % priemernej alebo 10 % celkovej užívateľskej kapacity budovy a s priestorom potrebným aj pre bicykle s väčšími rozmermi ako štandardné bicykle.

V prípade budov, ktoré vlastní alebo využívajú verejné subjekty, členské štáty zabezpečia inštaláciu kabeľáže pre aspoň 50 % parkovacích miest pre autá do 1. januára 2033.

Členské štáty môžu odložiť vykonávanie tejto požiadavky do 1. januára 2029 v prípade všetkých nebytových budov, ktoré boli obnovené počas obdobia dvoch rokov pred 28. májom 2024, aby spĺňali vnútroštátne požiadavky stanovené v súlade s článkom 8 ods. 3 smernice 2010/31/EÚ.

3. Členské štáty môžu upraviť požiadavky na počet parkovacích miest pre bicykle v súlade s odsekmi 1 a 2 v prípade osobitných kategórií nebytových budov, do ktorých sa s bicyklami zvyčajne nevstupuje.

4. Pokiaľ ide o nové bytové budovy s viac ako tromi parkovacími miestami pre autá a bytové budovy prechádzajúce významnou obnovou s viac než tromi parkovacími miestami pre autá, členské štáty zabezpečia:

a) inštaláciu kabeláže pre aspoň 50 % parkovacích miest pre autá a vedenia, konkrétne rozvodov pre elektrické káble, pre zvyšné parkovacie miesta pre autá s cieľom umožniť neskôr inštaláciu nabíjajúcich bodov pre elektrické vozidlá, bicykle na elektrický pohon a iné typy vozidiel kategórie L, a

b) poskytnutie najmenej dvoch parkovacích miest pre bicykle pre každú bytovú jednotku budovy.

Pokiaľ ide o nové bytové budovy s viac ako troma parkovacími miestami pre autá, členské štáty takisto zabezpečia inštaláciu aspoň jedného nabíjacieho bodu.

Prvý a druhý pododsek sa uplatňujú, ak sa:

a) parkovisko pre autá nachádza vo vnútri budovy a v prípade významných obnov sa opatrenia, ktoré sa týkajú obnovy, vzťahujú aj na parkovisko pre autá alebo elektrickú infraštruktúru budovy, alebo

b) parkovisko pre autá sa nachádza v bezprostrednom susedstve budovy a v prípade významných obnov sa opatrenia, ktoré sa týkajú obnovy, vzťahujú aj na parkovisko alebo elektrickú infraštruktúru parkoviska.

Odchylné od prvého pododseku môžu členské štáty na základe posúdenia miestnymi orgánmi a s prihliadnutím na miestne charakteristiky vrátane demografických, geografických a klimatických podmienok upraviť požiadavky na počet parkovacích miest pre bicykle.

Členské štáty zabezpečia, že kabeláž uvedená v prvom pododseku písm. a) je dimenzovaná tak, aby umožňovala súčasné používanie nabíjajúcich bodov na všetkých parkovacích miestach. Ak v prípade významnej obnovy nie je zabezpečenie dvoch parkovacích miest pre bicykle na každú bytovú jednotku budovy uskutočniteľné, členské štáty zabezpečia toľko parkovacích miest pre bicykle, koľko je primerané.

5. Členské štáty sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 1, 2 a 4 tohto článku na osobitné kategórie budov, ak:

a) by sa požadovaná nabíjacia infraštruktúra zakladala na izolovaných mikrosústavách alebo sa budovy nachádzajú v najvzdialenejších regiónoch v zmysle článku 349 ZFEÚ, ak by to viedlo k vzniku podstatných problémov pri prevádzke miestneho energetického systému a ohrozilo stabilitu miestnej sústavy, alebo

b) náklady na nabíjacie zariadenia a vedenie presahujú aspoň 10 % celkových nákladov na významnú obnovu budovy.

6. Členské štáty zabezpečia, aby nabíjacie body uvedené v odsekoch 1, 2 a 4 tohto článku boli schopné inteligentného nabíjania a vo vhodných prípadoch obojsmerného nabíjania a aby boli prevádzkované na základe nechránených a nediskriminačných komunikačných protokolov a noriem interoperabilným spôsobom a v súlade so všetkými európskymi normami a delegovanými aktmi prijatými podľa článku 21 ods. 2 a 3 nariadenia (EÚ) 2023/1804.

7. Členské štáty nabádajú prevádzkovateľov verejne neprístupných nabíjajúcich bodov, aby ich v príslušných prípadoch prevádzkovali v súlade s článkom 5 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/1804.

8. Členské štáty stanovujú opatrenia na zjednodušenie, zefektívnenie a urýchlenie postupu inštalácie nabíjajúcich bodov v nových a existujúcich bytových a nebytových budovách, najmä združení spoluvlastníkov, a odstránia regulačné prekážky, a to aj v rámci povolovacích a schvalovacích postupov orgánov verejnej moci bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov týkajúce sa vlastníctva a prenájmu. Členské štáty odstránia prekážky inštalácie nabíjajúcich bodov v bytových budovách s parkovacími miestami, najmä potrebu získať súhlas prenajímateľa alebo spoluvlastníkov na súkromný nabíjací bod na vlastné použitie. Žiadosť nájomcov alebo spoluvlastníkov o povolenie na inštaláciu nabíjajúcej infraštruktúry na parkovacom mieste môže byť zamietnutá len zo závažných a legitímnych dôvodov.

Bez toho, aby bolo dotknuté ich právo týkajúce sa vlastníctva a prenájmu, členské štáty posúdia administratívne prekážky týkajúce sa žiadosti o inštaláciu nabíjacieho bodu v budove s viacerými bytovými jednotkami v združení nájomníkov alebo spoluvlastníkov.

Členské štáty zabezpečia dostupnosť technickej pomoci pre vlastníkov a nájomníkov budov, ktorí chcú nainštalovať nabíjacie body a parkovacie miesta pre bicykle.

Pokiaľ ide o bytové budovy, členské štáty zvažia zavedenie systémov podpory na inštaláciu nabíjacích bodov, kabeláže alebo vedenia pre parkovacie miesta v súlade s počtom ľahkých elektrických vozidiel na batérie evidovaných na ich území.

9. Členské štáty zabezpečia súdržnosť politík týkajúcich sa budov, aktívnej a ekologickej mobility, klímy, energie, biodiverzity a územného plánovania.

10. Komisia do 31. decembra 2025 uverejní usmernenia týkajúce sa požiarnej bezpečnosti na parkoviskách pre autá.

Článok 15

Inteligentná pripravenosť budov

1. Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o voliteľnú spoločnú schému Únie na určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov. Určovanie stupňa sa zakladá na hodnotení schopnosti budovy alebo jednotky budovy prispôsobiť svoju prevádzku potrebám užívateľa, najmä pokiaľ ide o kvalitu vnútorného prostredia, a sústavy a zvyšovať svoju energetickú efektívnosť a celkovú hospodárnosť.

V súlade s prílohou IV sa vo voliteľnej spoločnej schéme Únie na určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov stanoví:

a) vymedzenie indikátora inteligentnej pripravenosti;

b) metodiku na jeho výpočet.

2. Komisia do 30. júna 2026 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o testovaní a implementácii indikátora inteligentnej pripravenosti na základe dostupných výsledkov vnútroštátnych testovacích fáz a iných relevantných projektov.

Komisia za zohľadnenia výsledkov uvedenej správy do 30. júna 2027 prijme delegovaný akt v súlade s článkom 32 na doplnenie tejto smernice, v ktorom sa vyžaduje uplatňovanie spoločnej schémy Únie na určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov v súlade s prílohou IV v nebytových budovách s účinným menovitým výkonom vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania, alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania nad 290 kW.

3. Komisia po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami prijme vykonávací akt, v ktorom sa uvedú technické postupy na účely účinného vykonávania schémy uvedenej v odseku 1 tohto článku vrátane harmonogramu pre nezáväznú skúšobnú fázu na vnútroštátnej úrovni, a objasní sa komplementárny vzťah uvedenej schémy k energetickým certifikátom uvedeným v článku 19.

Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 33 ods. 3.

4. Za predpokladu, že Komisia prijala delegovaný akt uvedený v odseku 2, do 30. júna 2027 prijme vykonávací akt, v ktorom sa podrobne uvedú technické postupy účinného uplatňovania schémy uvedenej v odseku 2 v nebytových budovách s účinným menovitým výkonom vykurovacích systémov, klimatizačných systémov, kombinovaných systémov vykurovania priestoru a vetrania, alebo kombinovaných systémov klimatizácie a vetrania nad 290 kW.

Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 33 ods. 3

Článok 16

Výmena údajov

1. Členské štáty zabezpečia, aby vlastníci, nájomcovia a správcovia budov mali priamy prístup k údajom ich systémov budov. Po ich súhlase sa prístup alebo údaje sprístupnia tretej strane na základe uplatniteľných pravidiel a dohôd. Členské štáty uľahčia plnú interoperabilitu služieb a výmenu údajov v rámci Únie v súlade s odsekom 5.

Na účely tejto smernice údaje o systémoch budov zahŕňajú aspoň všetky ľahko dostupné údaje týkajúce sa energetickej hospodárnosti prvkov budovy, energetickej hospodárnosti služieb týkajúcich sa budov, projektovanej životnosti vykurovacích systémov, ak je k dispozícii, systémov automatizácie a riadenia budov, meračov, meracích a kontrolných zariadení a nabíjacích bodov pre elektromobilitu a sú prepojené s digitálnym denníkom budovy, ak je vytvorený.

2. Pri stanovovaní pravidiel týkajúcich sa správy a výmeny údajov pri zohľadnení medzinárodných noriem a formátu riadenia výmeny údajov členské štáty alebo, ak tak členský štát stanovil, určené príslušné orgány dodržiavajú príslušné právo Únie. Pravidlá týkajúce sa prístupu a akékoľvek poplatky nesmú predstavovať prekážku prístupu tretích strán k údajom o systémoch budov, ani ich v tomto smere diskriminovať.

3. Vlastníkovi, nájomcovi ani správcovi budovy sa neúčtujú žiadne dodatočné náklady za prístup k ich údajom alebo za žiadosť o sprístupnenie ich údajov tretej strane na základe existujúcich uplatniteľných pravidiel a dohôd. Členské štáty sú zodpovedné za stanovenie príslušných poplatkov za prístup k údajom pre iné oprávnené strany, ako sú finančné inštitúcie, agregátori, dodávatelia energie, poskytovatelia energetických služieb a národné štatistické úrady alebo iné vnútroštátne orgány zodpovedné za rozvoj, tvorbu a šírenie európskej štatistiky. Členské štáty alebo v príslušných prípadoch určené príslušné orgány zabezpečia, aby všetky poplatky uložené regulovanými subjektmi, ktoré poskytujú dátové služby, boli primerané a riadne odôvodnené. Členské štáty stimulujú zdieľanie relevantných údajov o systémoch budov.

4. Pravidlá týkajúce sa prístupu k údajom a ich uchovávanie na účely tejto smernice musia byť v súlade s príslušným právom Únie. Spracúvanie osobných údajov v rámci tejto smernice sa vykonáva v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁽³⁰⁾.

5. Komisia do 31. decembra 2025 prijme vykonávacie akty, v ktorých podrobne uvedie požiadavky na interoperabilitu a nediskriminačné a transparentné postupy na prístup k údajom.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 33 ods. 2.

Komisia vydá konzultačnú stratégiu, v ktorej sa stanovujú ciele konzultácií, cieľové zainteresované strany a konzultačné činnosti na prípravu vykonávacích aktov.

Článok 17

Finančné stimuly, zručnosti a prekážky na trhu

1. Členské štáty poskytnú primerané financovanie, podporné opatrenia a ďalšie nástroje schopné riešiť trhové prekážky s cieľom poskytovať potrebné investície identifikované vo svojich národných plánoch obnovy budov a s cieľom transformovať fond budov na budovy s nulovými emisiami do roku 2050.

2. Členské štáty zabezpečia, aby žiadosti a postupy verejného financovania boli jednoduché a priamočiare s cieľom uľahčiť prístup k financovaniu najmä pre domácnosti.

3. Členské štáty posúdia a vo vhodných prípadoch riešia prekážky súvisiace s počiatočnými nákladmi na obnovu.

4. Pri navrhovaní schém finančnej podpory na obnovu budov členské štáty zväžia použitie parametrov založených na príjmoch.

⁽³⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

Členské štáty môžu použiť národné fondy energetickej efektívnosti, ak sú takéto fondy zriadené podľa článku 30 smernice (EÚ) 2023/1791, na financovanie špecializovaných systémov a programov na účely obnov zameraných na zlepšenie energetickej hospodárnosti.

5. Členské štáty prijímajú vhodné regulačné opatrenia na odstránenie neekonomických prekážok obnovy budov. Pokiaľ ide o budovy s viac ako jednou jednotkou budovy, takéto opatrenia môžu zahŕňať zrušenie požiadaviek jednotnomyšelnosti v štruktúrach spoluvlastníctva alebo umožnenie, aby sa štruktúry spoluvlastníctva stali priamymi príjemcami finančnej podpory.

6. Členské štáty musia čo najlepšie nákladovo efektívne využívať vnútroštátne financovanie a financovanie, ktoré je k dispozícii na úrovni Únie, najmä Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Sociálno-klimatický fond, Kohézny fond, InvestEU, príjmy z aukcií z obchodovania s emisiami podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES⁽³¹⁾ a iné verejné zdroje financovania. Tieto zdroje financovania sa využívajú v súlade s cestou k dosiahnutiu fondu budov s nulovými emisiami do roku 2050.

7. Na podporu mobilizácie investícií členské štáty presadzujú účinný rozvoj a využívanie podporného financovania a finančných nástrojov, ako sú úvery na energetickú efektívnosť a hypotéky na obnovu budov, zmluvy o energetickej efektívnosti, finančné schémy splácania z úspor, fiškálne stimuly, napríklad znížené sadzby dane na obnovovacie práce a materiály, daňové schémy financovania, schémy financovania na základe účtov, záručné fondy, fondy zamerané na hĺbkovú obnovu, fondy zamerané na obnovu s významnou minimálnou prahovou hodnotou cieľných úspor energie a normy pre hypotekárne portfólio. Usmerňujú investície do energeticky efektívneho fondu verejných budov v súlade s usmerneniami Eurostatu o zaznamenávaní zmlúv o energetickej efektívnosti na verejných účtoch.

Členské štáty môžu tiež podporiť a zjednodušiť využívanie verejno-súkromných partnerstiev.

8. Členské štáty zabezpečia, aby sa informácie o dostupných finančných prostriedkoch a finančných nástrojoch sprístupnili verejnosti ľahko dostupným a transparentným spôsobom, a to aj digitálnymi prostriedkami.

9. Podporné financovanie a finančné nástroje môžu zahŕňať úvery na obnovu alebo záručné fondy na obnovu zameranú na zlepšenie energetickej hospodárnosti, a to v náležitých prípadoch aj v kombinácii s príslušnými programami Únie.

10. Komisia do 29. mája 2025 prijme delegovaný akt v súlade s článkom 32 na doplnenie tejto smernice stanovením komplexného portfóliového rámca na dobrovoľné využívanie finančnými inštitúciami, ktorý podporuje veriteľov pri zacielení a zvyšovaní objemov úverov poskytovaných v súlade s ambíciou Únie v oblasti dekarbonizácie a príslušnými energetickými cieľmi, s cieľom účinne nabádať finančné inštitúcie, aby zvyšovali objemy poskytované na obnovu zameranú na zlepšenie energetickej hospodárnosti. Opatrenia stanovené v tomto komplexnom portfóliovom rámci sa vzťahujú na zvyšujúci sa objem úverov na energetickú obnovu a obsahujú aj zmienené záruky na ochranu zraniteľných domácností prostredníctvom riešení kombinovaného financovania. V rámci sa opisujú najlepšie postupy s cieľom povzbudiť veriteľov, aby identifikovali budovy s najhoršou energetickou hospodárnosťou vo svojich portfóliách a konali v súvislosti s nimi.

11. Členské štáty uľahčia zlučovanie projektov s cieľom umožniť prístup investorov, ako aj balíky riešení pre potenciálnych klientov.

Členské štáty prijímajú opatrenia na propagáciu úverových produktov na obnovu budov, ako sú zelené hypotéky a zelené úvery, zabezpečené aj nezabezpečené, a zabezpečia, aby ich finančné inštitúcie ponúkali široko a nediskriminačne a aby boli viditeľné a dostupné pre všetkých spotrebiteľov. Členské štáty zabezpečia, aby banky a iné finančné inštitúcie a investori dostávali informácie o možnostiach účasti na financovaní zlepšenia energetickej hospodárnosti budov.

12. Členské štáty zavedú opatrenia a financovanie na podporu vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom zabezpečiť dostatok pracovnej sily s primeranou úrovňou zručností, ktorá zodpovedá potrebám v sektore budov, najmä zacielením podľa potreby na MSP, vrátane mikropodnikov. Jednotné kontaktné miesta zriadené podľa článku 18 môžu uľahčiť prístup k takýmto opatreniam a financovaniu.

⁽³¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003, o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v spoločenstve, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

13. Vo vhodných prípadoch Komisia na požiadanie pomáha členským štátom zriaďovať národné alebo regionálne programy finančnej podpory s cieľom zvýšiť energetickú hospodárnosť budov, najmä existujúcich budov, a to aj tým, že podporuje výmenu najlepších postupov medzi zodpovednými národnými alebo regionálnymi inštitúciami alebo orgánmi. Členské štáty zabezpečia, aby sa takéto programy vypracovali tak, aby boli prístupné organizáciám s nižšími administratívnymi, finančnými a organizačnými kapacitami.

14. Členské štáty s náležitým ohľadom na zraniteľné domácnosti prepoja svoje finančné opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti a zníženie emisií skleníkových plynov pri obnove budov s cieľovými alebo dosiahnutými úsporami energie a zlepšeniami, určenými na základe jedného alebo viacerých z týchto kritérií:

- a) energetická hospodárnosť vybavenia alebo materiálov použitých na obnovu a súvisiace zníženie emisií skleníkových plynov; v tomto prípade sa inštaluje vybavenie alebo materiály použité na obnovu inštalatér s príslušnou úrovňou certifikácie alebo kvalifikácie a musí spĺňať aspoň minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť pre prvky budov alebo vyššie referenčné hodnoty pre zlepšenú energetickú hospodárnosť budov;
- b) normalizované hodnoty na výpočet úspor energie a emisií skleníkových plynov v budovách;
- c) zlepšenie dosiahnuté ako výsledok takejto obnovy porovnaním energetických certifikátov vydaných pred obnovou a po nej;
- d) výsledky energetického auditu;
- e) výsledky inej relevantnej, transparentnej a primeranej metódy, ktorou sa preukáže zlepšenie energetickej hospodárnosti, napríklad porovnaním spotreby energie pred a po obnove prostredníctvom meracích systémov za predpokladu, že je v súlade s požiadavkami uvedenými v prílohe I.

15. Od 1. januára 2025 členské štáty nesmú poskytovať žiadne finančné stimuly na inštaláciu samostatných kotlov na fosílnu palivá, s výnimkou kotlov vybraných na investície pred rokom 2025 v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241, s článkom 7 ods. 1 písm. h) bodom i) treťou zarážkou nariadenia (EÚ) 2021/1058 a s článkom 73 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 ⁽³²⁾.

16. Členské štáty stimulujú hĺbkovú obnovu a postupnú hĺbkovú obnovu s vyššou finančnou, fiškálnou, administratívnou a technickou podporou. Ak nie je technicky ani ekonomicky uskutočniteľné transformovať budovu na budovu s nulovými emisiami, obnova, ktorej výsledkom je aspoň 60 % zníženie spotreby primárnej energie, sa na účely tohto odseku považuje za hĺbkovú obnovu. Členské štáty stimulujú rozsiahle programy, ktoré sa zameriavajú na vysoký počet budov, najmä budovy s najhoršou hospodárnosťou, napríklad prostredníctvom integrovaných programov obnovy okresov, a ktoré vedú k celkovému zníženiu spotreby primárnej energie aspoň o 30 % s vyššou finančnou, fiškálnou, administratívnou a technickou podporou, a to v závislosti od dosiahnutej úrovne hospodárnosti.

17. Bez toho, aby boli dotknuté ich vnútroštátne hospodárske a sociálne politiky a ich systémy vlastníckeho práva, členské štáty riešia vystahovanie zraniteľných domácností spôsobených neprimeraným zvýšením nájomného po energetickej obnove ich bytovej budovy alebo bytovej jednotky budovy.

18. Finančné stimuly sú prioritne zamerané na zraniteľné domácnosti, osoby postihnuté energetickou chudobou a osoby žijúce v sociálnom bývaní, v súlade s článkom 24 smernice (EÚ) 2023/1791.

⁽³²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1).

19. Pri poskytovaní finančných stimulov vlastníkom budov alebo jednotiek budov na obnovu prenajatých budov alebo jednotiek budov sa členské štáty zamerajú na to, aby z finančných stimulov mali prospech tak vlastníci, ako aj nájomníci. Členské štáty zavedú účinné záruky, na ochranu najmä zraniteľných domácností, a to aj poskytovaním podpory na nájomné alebo zavedením stropov na zvýšenie nájomného, a môžu stimulovať finančné systémy na riešenie počiatočných nákladov spojených s obnovou, ako sú mechanizmy financovania na základe faktúr, systémy platieb z úspor alebo zmluvy o energetickej efektívnosti, ako sa uvádza v článku 2 bode 33 a článku 29 smernice (EÚ) 2023/1791.

Článok 18

Jednotné kontaktné miesta pre energetickú hospodárnosť budov

1. Členské štáty v spolupráci s príslušnými orgánmi a vo vhodných prípadoch so súkromnými zainteresovanými stranami zabezpečia zriadenie a prevádzku nástrojov technickej pomoci, a to aj prostredníctvom inkluzívnych jednotných kontaktných miest pre energetickú hospodárnosť budov, zameraných na všetky subjekty zapojené do obnovy budov okrem iného vlastníkov budov nimi obývaných a administratívnych, finančných a hospodárskych subjektov, ako sú MSP vrátane mikropodnikov.

Členské štáty zabezpečia, aby boli na celom ich území k dispozícii nástroje technickej pomoci, a to zriadením aspoň jedného kontaktného miesta:

- a) na 80 000 obyvateľov;
- b) na región;
- c) v oblastiach s priemerným vekom fondu budov nad celoštátnym priemerom;
- d) v oblastiach, v ktorých sa členské štáty zameriavajú na vykonávanie integrovaných programov obnovy okresov, alebo
- e) na mieste, ktoré možno dosiahnuť za menej ako 90 minút priemerného cestovného času na základe miestne dostupného dopravného prostriedku.

Členské štáty môžu určiť jednotné kontaktné miesta zriadené podľa článku 22 ods. 3 písm. a) smernice (EÚ) 2023/1791 ako jednotné kontaktné miesta na účely tohto článku.

Komisia poskytne usmernenia na vytvorenie týchto jednotných kontaktných miest v súlade s článkom 22 ods. 6 smernice (EÚ) 2023/1791.

2. Nástroje technickej pomoci zriadené podľa odseku 1:

- a) poskytujú domácnostiam, MSP, vrátane mikropodnikov, a verejným subjektom zrozumiteľné informácie o technických a finančných možnostiach a riešeniach;
- b) poskytujú holistickú podporu všetkým domácnostiam s osobitným zreteľom na domácnosti postihnuté energetickou chudobou a budovy s najhoršou energetickou hospodárnosťou, ako aj akreditovaným spoločnostiam a inštalátrom poskytujúcim služby obnovy prispôbené rôznym typológiám bývania a geografickému rozsahu, a poskytujú podporu v rôznych fázach projektu obnovy.

3. Jednotné kontaktné miesta zriadené podľa odseku 1:

- a) poskytujú nezávislé poradenstvo o energetickej hospodárnosti budov a môžu sprevádzať integrované programy obnovy okresov;
- b) ponúkajú špecializované služby pre zraniteľné domácnosti, ľudí postihnutých energetickou chudobou a osoby v domácnostiach s nízkymi príjmami.

Článok 19

Energetické certifikáty

1. Členské štáty stanovujú potrebné opatrenia na zavedenie systému certifikácie energetickej hospodárnosti budov.

Energetický certifikát obsahuje hodnoty energetickej hospodárnosti budovy vyjadrené číselným ukazovateľom spotreby primárnej energie v kWh/(m².rok), a referenčné hodnoty, ako sú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť, minimálne normy energetickej hospodárnosti, požiadavky na budovy s takmer nulovou potrebou energie a požiadavky na budovy s nulovými emisiami, aby sa umožnilo vlastníkom alebo nájomcom budovy alebo jednotky budovy porovnať a posúdiť jej energetickú hospodárnosť.

2. Energetický certifikát musí byť v súlade so vzorom uvedeným v prílohe V do 29. mája 2026. Špecifikuje sa v ňom trieda energetickej hospodárnosti budovy na uzavretej stupnici len s použitím písmen od A po G. Písmeno A zodpovedá budovám s nulovými emisiami a písmeno G zodpovedá budovám s úplne najhoršou energetickou hospodárnosťou vo vnútroštátnom fonde budov v čase zavedenia stupnice. Členské štáty, ktoré už k 29. máju 2026 označia budovy s nulovými emisiami ako „A0“, môžu naďalej používať toto označenie namiesto triedy A. Členské štáty zabezpečia, aby zostávajúce triedy (B až F alebo, ak sa používa A0 – A až F) mali primerané rozdelenie ukazovateľov energetickej hospodárnosti medzi triedy energetickej hospodárnosti.

Členské štáty môžu vymedziť triedu energetickej hospodárnosti A+ zodpovedajúcu budovám s maximálnou prahovou hodnotou pre potrebu energie, ktorá je aspoň o 20 % nižšia ako maximálna prahová hodnota pre budovy s nulovými emisiami, ktoré ročne vyrábajú viac energie z obnoviteľných zdrojov na mieste, než je ich celková ročná spotreba primárnej energie. V prípade existujúcich budov obnovených na triedu A+ členské štáty zabezpečia, aby sa GWP počas životného cyklu odhadol a zverejnil prostredníctvom energetického certifikátu budovy.

Členské štáty, ktoré zmenili stupnicu svojich tried energetickej hospodárnosti 1. januára 2019 alebo neskôr a pred 28. májom 2024, môžu odložiť zmenu stupnice svojich tried energetickej hospodárnosti do 31. decembra 2029.

3. Členské štáty zabezpečia spoločnú vizuálnu identitu energetických certifikátov na svojom území.

4. Členské štáty zabezpečia kvalitu, spoľahlivosť a cenovú dostupnosť energetických certifikátov.

Členské štáty prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, aby energetické certifikáty boli cenovo dostupné, a zväžia poskytnutie finančnej podpory zraniteľným domácnostiam.

Členské štáty zabezpečia, aby energetické certifikáty vydávali nezávislí experti v súlade s článkom 20 ods. 1 na základe návštevy na mieste, ktorú možno vo vhodných prípadoch uskutočniť virtuálne s vizuálnou kontrolou. Energetické certifikáty musia byť jasné, ľahko čitateľné, dostupné v strojovo čitateľnom formáte a v súlade so vzorom v prílohe V.

5. Energetický certifikát musí zahŕňať odporúčania pre nákladovo efektívne zlepšenie energetickej hospodárnosti a zníženie prevádzkových emisií skleníkových plynov a zlepšenie kvality vnútorného prostredia budovy alebo jednotky budovy s výnimkou tých budov alebo jednotiek budovy, ktoré už dosahujú prinajmenšom triedu energetickej hospodárnosti A.

Odporúčania zahrnuté do energetického certifikátu sa vzťahujú na:

a) opatrenia vykonávané v súvislosti s významnou obnovou obalovej konštrukcie budovy alebo technického systému alebo systémov budovy a

b) opatrenia vykonávané v prípade jednotlivých prvkov budovy nezávisle od významnej obnovy obalovej konštrukcie budovy alebo technického systému alebo systémov budovy.

6. Ak členské štáty stanovia, že sa pasport obnovy budovy vypracuje a vydá spolu s energetickým certifikátom podľa článku 12 ods. 3, takýto pasport obnovy budovy nahrádza odporúčania podľa odseku 5 tohto článku.

7. Odporúčania zahrnuté do energetického certifikátu musia byť pre konkrétnu budovu technicky uskutočniteľné a poskytovať odhad úspor energie a zníženia prevádzkových emisií skleníkových plynov. Môžu poskytovať odhad pre rozsah obdobia návratnosti alebo náklady a prínosy počas jej ekonomického životného cyklu a informácie o dostupných finančných stimuloch, administratívnej a technickej pomoci spolu s finančnými výhodami, ktoré sú vo veľkej miere spojené s dosiahnutím referenčných hodnôt.

8. Odporúčania zahŕňajú posúdenie toho, či možno vykurovací systém, systém vetrania a klimatizačný systém a systém na prípravu teplej vody prispôbiť tak, aby fungoval pri efektívnejších nastaveniach teploty, ako sú nízkotepelné zdroje pre vodné vykurovacie systémy, vrátane požadovaného návrhu tepelného výkonu a požiadaviek na teplotu a tok.

9. Odporúčania zahŕňajú posúdenie zostávajúcej životnosti vykurovacích systémov alebo klimatizačných systémov. V relevantných prípadoch sa v odporúčaní uvedú možné alternatívy nahradenia vykurovacieho systému alebo klimatizačného systému v súlade s cieľmi v oblasti klímy na roky 2030 a 2050, pričom sa zohľadnia miestne a systémové okolnosti.

10. V energetickom certifikáte sa uvádza miesto, kde môže vlastník alebo nájomca budovy alebo jednotky budovy získať podrobnejšie informácie vrátane informácií o nákladovej efektívnosti odporúčaní uvedených v energetickom certifikáte. Hodnotenie nákladovej efektívnosti vychádza zo súboru štandardných podmienok, ktoré sa týkajú napríklad posudzovania úspor energie a príslušných cien energií, a z predbežného odhadu nákladov. Okrem toho obsahuje informácie o krokoch, ktoré sa majú prijať na vykonanie odporúčaní, kontaktné údaje príslušných jednotných kontaktných miest a v relevantných prípadoch informácie o možnostiach finančnej podpory. Vlastníkovi alebo nájomcovi budovy alebo jednotky budovy sa môžu poskytnúť aj ďalšie informácie o súvisiacich témach, ako sú napríklad energetické audity alebo stimuly finančnej alebo inej povahy a možnosti financovania či poradenstvo ako zvýšiť odolnosť danej budovy proti zmene klímy.

11. Certifikácia jednotiek budovy môže byť založená na:

- a) spoločnej certifikácii celej budovy alebo
- b) hodnotení inej reprezentatívnej jednotky budovy s rovnakými energeticky relevantnými vlastnosťami v tej istej budove.

12. Certifikácia rodinných domov môže vychádzať z hodnotenia inej reprezentatívnej budovy s podobnou architektúrou a veľkosťou a s podobnou skutočnou kvalitou energetickej hospodárnosti v prípade, ak túto podobnosť môže zaručiť expert vydávajúci energetický certifikát.

13. Energetický certifikát nesmie platiť viac ako 10 rokov. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že bol pre budovu vydaný energetický certifikát pod úrovňou C, boli vlastníci budov pozvaní na jednotné kontaktné miesto, aby dostali poradenstvo v oblasti obnovy, podľa toho, čo nastane skôr:

- a) ihneď po uplynutí platnosti energetického certifikátu budovy; alebo
- b) päť rokov po vydaní energetického certifikátu.

14. Členské štáty sprístupnia zjednodušené postupy aktualizácie energetického certifikátu v prípade, že sa modernizujú len jednotlivé prvky, prostredníctvom jednotného alebo samostatného opatrenia.

Členské štáty sprístupnia zjednodušené postupy aktualizácie energetického certifikátu, ak sa zavedú opatrenia uvedené v pasporte obnovy budovy alebo ak sa používa digitálne dvojča budovy, iné certifikované metódy alebo údaje z certifikovaných nástrojov určujúcich energetickú hospodárnosť budovy.

Článok 20

Vydávanie energetických certifikátov

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol digitálny energetický certifikát vydaný pre:

- a) budovy alebo jednotky budovy, keď sa stavajú, keď prešli významnou obnovou, keď sa predávajú alebo keď sa prenajímajú novému nájomcovi alebo v prípade ktorých sa nájomná zmluva predlžuje, a
- b) existujúce budovy, ktoré vlastní alebo užívajú verejné subjekty.

Požiadavka na vydanie energetického certifikátu sa neuplatňuje, keď je pre príslušnú budovu alebo jednotku budovy k dispozícii platný certifikát vydaný v súlade so smernicou 2010/31/EÚ alebo touto smernicou.

Členské štáty zabezpečia, aby bola na požiadanie vydaná papierová verzia energetického certifikátu.

2. Členské štáty vyžadujú, aby sa pri výstavbe, po významnej obnove, pri predaji alebo prenájme budovy alebo jednotky budovy či pri predĺžení nájomných zmlúv pre budovy alebo jednotky budov ukázal potenciálnemu nájomcovi alebo kupujúcemu energetický certifikát a aby sa odovzdal kupujúcemu alebo nájomcovi.

3. Ak sa budova predáva alebo prenájma pred výstavbou alebo významnou obnovou, členské štáty môžu od predávajúceho požadovať, aby ako výnimku z odsekov 1 a 2 poskytol odhad jej budúcej energetickej hospodárnosti; v takom prípade sa energetický certifikát vydá najneskôr pri ukončení výstavby budovy alebo jej obnovy a musí odrážať skutočný stav budovy.

4. Členské štáty vyžadujú, aby budovy alebo jednotky budov, ktoré sa ponúkajú na predaj alebo prenájom, mali energetický certifikát, a aby sa v reklamách online a offline vrátane webových sídel portálov na vyhľadávanie nehnuteľností uvádzal ukazovateľ a trieda energetickej hospodárnosti energetického certifikátu budovy alebo jednotky budovy.

Členské štáty vykonávajú náhodné kontroly alebo iné kontroly s cieľom zabezpečiť dodržiavanie týchto požiadaviek.

5. Ustanovenia tohto článku sa vykonávajú v súlade s uplatniteľnými vnútroštátnymi pravidlami o spoločnom vlastníctve alebo spoločnom majetku.

6. Členské štáty môžu vyňať kategórie budov uvedené v článku 5 ods. 3 písm. b), c) a e) z uplatňovania odsekov 1, 2, 4 a 5 tohto článku. Členské štáty, ktoré sa do 28. mája 2024 rozhodnú vyňať z povinností tohto článku bytové budovy, ktoré sa využívajú alebo ktorých plánované využívanie je kratšie ako štyri mesiace ročne, alebo sa počas roka používajú obmedzene s očakávanou spotrebou energie nižšou ako 25 % spotreby pri celoročnom využívaní, tak môžu naďalej robiť.

7. O prípadných účinkoch energetického certifikátu v zmysle právneho konania sa rozhodne v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.

8. Členské štáty zabezpečia, aby všetky vydané energetické certifikáty boli nahraté do databázy energetickej hospodárnosti budov uvedenej v článku 22. Do databázy treba nahrať úplný energetický certifikát vrátane všetkých potrebných údajov potrebných na výpočet energetickej hospodárnosti budovy.

Článok 21

Vystavovanie energetických certifikátov

1. Členské štáty prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa energetický certifikát vystavil na nápadnom, pre verejnosť jasne viditeľnom mieste v prípade, ak budovu, pre ktorú sa vydal energetický certifikát v súlade s článkom 20 ods. 1, využívajú verejné subjekty a verejnosť ju často navštevuje.

2. Členské štáty vyžadujú, aby sa energetický certifikát vystavil na nápadnom a jasne viditeľnom mieste v nebytovej budove, pre ktorú bol vydaný energetický certifikát v súlade s článkom 20 ods. 1.

3. Ustanovenia odsekov 1 a 2 nezahŕňajú povinnosť vystavovať odporúčania zahrnuté do energetického certifikátu.

Článok 22

Databázy pre energetickú hospodárnosť budov

1. Každý členský štát zriadi národnú databázu pre energetickú hospodárnosť budov, ktorá umožní zber údajov o energetickej hospodárnosti jednotlivých budov a o celkovej energetickej hospodárnosti vnútroštátneho fondu budov. Takéto databázy môžu pozostávať zo súboru vzájomne prepojených databáz.

Databáza umožní zber údajov zo všetkých relevantných zdrojov týkajúcich sa energetických certifikátov, kontrol, pasportu obnovy budovy, indikátora inteligentnej pripravenosti a vypočítanej alebo nameranej spotreby energie príslušných budov. S cieľom naplniť túto databázu sa môžu zhromažďovať aj typológie budov. Môžu sa tiež zbierať a uchovávať údaje o prevádzkových a viazaných emisiách a GWP počas životného cyklu.

2. Súhrnné a anonymizované údaje o fonde budov musia byť sprístupnené verejnosti v súlade s pravidlami Únie a vnútroštátnymi predpismi o ochrane údajov. Uložené údaje musia byť strojovo čitateľné a prístupné prostredníctvom vhodného digitálneho rozhrania. Členské štáty zabezpečia jednoduchý a bezplatný prístup k úplnému energetickému certifikátu pre vlastníkov, nájomcov a manažérov budov a pre finančné inštitúcie, pokiaľ ide o budovy v ich investičných a úverových portfóliách, a na základe povolenia vlastníka aj pre nezávislých expertov. V prípade budov ponúkaných na prenájom alebo predaj členské štáty zabezpečia potenciálnym nájomcom alebo kupujúcim, ktorých schválil vlastník budovy, prístup k úplnému energetickému certifikátu.

3. Členské štáty zabezpečia, aby miestne orgány mali prístup k relevantným údajom o energetickej hospodárnosti budov na ich území, ktoré sú potrebné na uľahčenie vypracovania plánov vykurovania a chladenia, a aby zahŕňali operačné geografické informačné systémy a súvisiace databázy v súlade s nariadením (EÚ) 2016/679. Členské štáty podporia miestne orgány pri získavaní potrebných zdrojov na správu údajov a informácií.

4. Členské štáty zverejnia informácie o podiele budov vo vnútroštátnom fonde budov, ktoré majú energetické certifikáty, a súhrnné alebo anonymizované údaje o energetickej hospodárnosti vrátane spotreby energie a, ak sú k dispozícii, o GWP počas životného cyklu príslušných budov. Verejne prístupné informácie sa aktualizujú aspoň dvakrát ročne. Členské štáty na požiadanie sprístupnia anonymizované alebo súhrnné informácie verejným a výskumným inštitúciám, ako sú národné štatistické úrady.

5. Členské štáty zabezpečia prenos informácií z národnej databázy do Monitorovacieho strediska EÚ pre budovy aspoň raz ročne. Členské štáty môžu informácie prenášať častejšie.

6. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť spoločné vzory na prenos informácií do Monitorovacieho strediska EÚ pre budovy. Prvý takýto vykonávací akt sa prijme do 30. júna 2025.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 33 ods. 3.

7. Na účely zabezpečenia súdržnosti a konzistentnosti informácií členské štáty zabezpečia, aby národná databáza údajov o energetickej hospodárnosti budov bola interoperabilná a integrovaná s inými administratívnymi databázami obsahujúcimi informácie o budovách, ako je vnútroštátny kataster budov alebo pozemkov a digitálne denníky budov.

Článok 23

Kontroly

1. Členské štáty stanovujú potrebné opatrenia na zriadenie pravidelných kontrol prístupných častí vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov, vrátane akejkoľvek ich kombinácie, s účinným menovitým výkonom vyšším ako 70 kW. Účinný menovitý výkon systému vychádza zo súčtu menovitého výkonu zariadení na výrobu tepla a zariadení na výrobu chladu.

2. V prípade kontrol bytových a nebytových systémov môžu členské štáty zaviesť samostatné systémy kontrol.

3. Členské štáty môžu stanoviť rôzne intervaly kontrol v závislosti od typu systému a od jeho účinného menovitého výkonu, pričom zohľadňujú náklady na kontrolu systému a odhadované úspory nákladov na energiu, ktoré môžu vzniknúť na základe kontroly. Systémy sa kontrolujú minimálne každých päť rokov. Systémy so zariadeniami s účinným menovitým výkonom vyšším než 290 kW sa kontrolujú minimálne každé tri roky.

4. Kontrola zahŕňa posúdenie zariadenia alebo zariadení, obehových čerpadiel a vo vhodných prípadoch komponentov systémov vetrania, rozvodov vzduchu a vody, systémov hydraulického vyregulovania a riadiacich systémov. Členské štáty môžu zahrnúť do systémov kontrol akékoľvek ďalšie systémy budov uvedené v prílohe I.

Kontrola zahŕňa posúdenie účinnosti a veľkosti zariadenia na výrobu tepla a zariadenia na výrobu chladu alebo zariadení a ich hlavných komponentov v porovnaní s požiadavkami budovy a zohľadní schopnosti systému optimalizovať jeho hospodárnosť za bežných alebo priemerných prevádzkových podmienok s využitím dostupných technológií na úsporu energie a za meniacich sa podmienok v dôsledku variácií použitia. V relevantných prípadoch sa pri kontrole posúdi schopnosť prevádzky systému pri rôznych a účinnejších nastaveniach teploty, napríklad pri nízkej teplote v prípade vodných vykurovacích systémov, a to aj prostredníctvom návrhu tepelného výkonu a požiadaviek na teplotu a tok, pričom sa musí zabezpečiť bezpečná prevádzka systému. Kontrola v relevantných prípadoch zahŕňa základné posúdenie uskutočniteľnosti zníženia využívania fosílnych palív na mieste, napríklad integráciou energie z obnoviteľných zdrojov, zmenou zdroja energie alebo nahradenia alebo úpravy existujúcich systémov.

Ak je nainštalovaný systém vetrania, posúdi sa aj jeho veľkosť a schopnosť optimalizovať jeho výkon za bežných alebo priemerných prevádzkových podmienok relevantných pre špecifické a aktuálne používanie budovy.

Ak po kontrole, ktorá sa vykonala podľa tohto článku, nedošlo k zmenám v systéme alebo v požiadavkách budovy, členské štáty si môžu vybrať nepožadovať opätovné posudzovanie veľkosti výkonu hlavného komponentu alebo posudzovanie prevádzky za odlišných teplôt.

5. Na technické systémy budov, ktoré sú výslovne pokryté dohodnutým kritériom energetickej hospodárnosti alebo zmluvnou dohodou stanovujúcou dohodnutú úroveň zlepšenia energetickej efektívnosti, ako je napríklad zmluva o energetickej efektívnosti, alebo ktoré prevádzkuje verejnospoločenský podnik alebo prevádzkovateľ siete, a ktoré sú preto predmetom opatrení na monitorovanie hospodárnosti na strane systému, sa nevzťahujú požiadavky stanovené v odseku 1 za predpokladu, že celkový vplyv takého prístupu sa rovná vplyvu vyplývajúceho z odseku 1.

6. Ak sa celkový vplyv rovná vplyvu vyplývajúceho z odseku 1, si členské štáty môžu zvoliť prijatie alternatívnych opatrení, ako je finančná podpora alebo poskytovanie poradenstva používateľom o nahradzaní zariadení, iných zmenách systému a o alternatívnych riešeniach na posúdenie hospodárnosti, účinnosti a vhodnej veľkosti výkonu týchto systémov.

Každý členský štát pred uplatňovaním alternatívnych opatrení uvedených v prvom pododseku tohto odseku, prostredníctvom predloženia správy Komisii zdokumentuje rovnocennosť vplyvu týchto opatrení s vplyvom opatrení uvedených v odseku 1, a to aj pokiaľ ide o úspory energie a emisie skleníkových plynov.

7. Na budovy, ktoré sú v súlade s článkom 13 ods. 10 alebo 11, sa nevzťahujú požiadavky stanovené v odseku 1 tohto článku.

8. Členské štáty zavedú systémy kontrol alebo alternatívne opatrenia, ako sú digitálne nástroje a kontrolné zoznamy s cieľom osvedčiť, že dodané stavebné a obnovovacie práce spĺňajú navrhnutú energetickú hospodárnosť a sú v súlade s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť stanovenými v stavebných zákonoch alebo rovnocenných predpisoch.

9. Členské štáty zahrnú súhrnnú analýzu systémov kontrol a ich výsledkov ako prílohu k národnému plánu obnovy budov uvedenému v článku 3. Členské štáty, ktoré si zvolili alternatívne opatrenia uvedené v odseku 6 tohto článku, zahrnú súhrnnú analýzu a výsledky alternatívnych opatrení.

Článok 24

Správy o kontrole vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov

1. Po každej kontrole vykurovacieho systému, systému vetrania alebo klimatizačného systému sa vydá správa o kontrole. Správa o kontrole obsahuje výsledky kontroly vykonanej v súlade s článkami 23 a zahŕňa odporúčania pre nákladovo efektívne zlepšenie energetickej hospodárnosti kontrolovaného systému.

Tieto odporúčania môžu byť založené na porovnaní energetickej hospodárnosti kontrolovaného systému s najlepším dostupným realizovateľným systémom využívajúcim technológiu na úsporu energie a so systémom podobného typu, v prípade ktorého všetky relevantné komponenty dosahujú úroveň energetickej hospodárnosti požadovanej v príslušnom práve. Odporúčania v relevantných prípadoch zahŕňajú výsledky základného posúdenia uskutočniteľnosti zníženia používania fosílnych palív na mieste.

V správe o kontrole sa uvedie každý bezpečnostný problém, ktorý sa zistil počas kontroly. Autor správy sa však nepovažuje za zodpovedného v súvislosti so zistením alebo uvedením akýchkoľvek takýchto bezpečnostných problémov.

2. Správa o kontrole sa poskytuje vlastníčkovi alebo nájomcovi budovy.
3. Správa o kontrole sa vloží do národnej databázy údajov o energetickej hospodárnosti budov podľa článku 22.

Článok 25

Nezávislí experti

1. Členské štáty zabezpečia, aby certifikáciu energetickej hospodárnosti budov, vyhotovenie pasportov obnovy budov, posúdenie inteligentnej pripravenosti, a kontrolu vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov vykonali kvalifikovaní alebo certifikovaní nezávislí experti, ktorí vykonávajú túto činnosť ako samostatne zárobkovo činné osoby alebo zamestnanci verejných subjektov alebo súkromných firiem.

Experti sú certifikovaní v súlade s článkom 28 smernice (EÚ) 2023/1791, pričom sa zohľadňujú ich spôsobilosti.

2. Členské štáty sprístupnia verejnosti informácie o odbornej príprave a certifikáciách. Členské štáty zabezpečia, aby sa verejnosti sprístupnili buď pravidelne aktualizované zoznamy odborne spôsobilých alebo certifikovaných expertov, alebo pravidelne aktualizované zoznamy certifikovaných spoločností, ktoré ponúkajú služby takýchto expertov.

Článok 26

Certifikácia stavebných odborníkov

1. Členské štáty zabezpečia primeranú úroveň spôsobilosti stavebných odborníkov vykonávajúcich integrované obnovovacie práce v súlade s článkom 3 a prílohou II tejto smernice a článkom 28 smernice (EÚ) 2023/1791.
2. Ak je to vhodné a uskutočniteľné, členské štáty zabezpečia, aby pre poskytovateľov integrovaných obnovovacích prác boli dostupné certifikačné alebo rovnocenné kvalifikačné systémy, ak sa na ne nevzťahuje článok 18 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/2001 alebo článok 28 smernice (EÚ) 2023/1791.

Článok 27

Nezávislý systém kontroly

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli zavedené nezávislé systémy kontroly energetických certifikátov v súlade s prílohou VI a nezávislé systémy kontroly pasportov obnovy budovy, indikátorov inteligentnej pripravenosti a správ o kontrole vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov. Členské štáty môžu zaviesť oddelené systémy na kontrolu energetických certifikátov, pasportov obnovy budov, indikátorov inteligentnej pripravenosti a správ o kontrole vykurovacích systémov, systémov vetrania a klimatizačných systémov.

2. Členské štáty môžu delegovať zodpovednosť za zavedenie nezávislých systémov kontroly.

Ak sa členské štáty tak rozhodnú urobiť, zabezpečia, aby sa nezávislé systémy kontroly implementovali v súlade s prílohou VI.

3. Členské štáty požadujú, aby sa energetické certifikáty, pasporty obnovy budov, indikátory inteligentnej pripravenosti a správy o kontrole uvedené v odseku 1 na požiadanie sprístupnili príslušným orgánom alebo iným orgánom.

Článok 28

Preskúmanie

Komisia, ktorej pomáha výbor uvedený v článku 33, preskúma túto smernicu do 31. decembra 2028 na základe získaných skúseností a dosiahnutého pokroku počas jej uplatňovania, a ak je to potrebné, predloží návrhy.

Ako súčasť tohto preskúmania Komisia posúdi, či uplatňovanie tejto smernice v kombinácii s inými legislatívnymi nástrojmi, ktoré sa zaoberajú energetickou hospodárnosťou a emisiami skleníkových plynov z budov, najmä prostredníctvom stanovovania cien uhlíka, prináša dostatočný pokrok smerom k dosiahnutiu plne dekarbonizovaného fondu budov s nulovými emisiami do roku 2050, alebo či je potrebné zaviesť ďalšie záväzné opatrenia na úrovni Únie, najmä povinné minimálne normy energetickej hospodárnosti v rámci celého fondu budov, aj to aj s cieľom zabezpečiť, aby sa dosiahli hodnoty na roky 2030 a 2035 stanovené v článku 9 ods. 2 Komisia posúdi aj národné cestovné mapy, a najmä plánované limitné hodnoty GWP počas životného cyklu nových budov podľa článku 7 ods. 4, a zváži, či sú potrebné dodatočné opatrenia na podporu udržateľného zastavaného prostredia. Komisia tiež preskúma, ako by členské štáty mohli v rámci politiky Únie týkajúcej sa budov a energetickej efektívnosti uplatňovať integrované prístupy na úrovni okresov alebo štvrtí, a to pri zohľadnení skutočnosti, že každá budova spĺňa minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť, napríklad prostredníctvom integrovaných programov obnovy a celkových systémov obnovy uplatňovaných na viacero budov v určitom priestorovom kontexte namiesto na jednu budovu. Komisia takisto posúdi, či by na účely prílohy I boli vhodnejšie alternatívne ukazovatele, ako sú konečná spotreba energie a energetické potreby.

Článok 29

Informácie

1. Členské štáty pripravujú a uskutočňujú informačné a osvetové kampane. Prijmú potrebné opatrenia na informovanie vlastníkov a nájomcov budov alebo jednotiek budov a všetkých relevantných účastníkov trhu, ako sú miestne a regionálne orgány a energetické spoločenstvá, o rôznych metódach a postupoch, ktorých cieľom je zlepšenie energetickej hospodárnosti. Členské štáty prijmú najmä potrebné opatrenia na poskytovanie individualizovaných informácií zraniteľným domácnostiam. Tieto informácie sa sprístupnia aj prostredníctvom miestnych orgánov a organizácií občianskej spoločnosti.

2. Členské štáty poskytujú vlastníkom alebo nájomcom budov najmä informácie o energetických certifikátoch vrátane ich účelu a cieľov, informácie o nákladovo efektívnych opatreniach a vo vhodných prípadoch o finančných nástrojoch na účely zlepšenia energetickej hospodárnosti budovy a o nahradení kotlov na fosílnu palivá udržateľnejšími alternatívami. Členské štáty poskytujú informácie prostredníctvom dostupných a transparentných poradenských nástrojov, ako je napríklad poradenstvo v oblasti obnovy a jednotné kontaktné miesta zriadené podľa článku 18, pričom osobitnú pozornosť venujú zraniteľným domácnostiam.

Na žiadosť členských štátov Komisia pomôže členským štátom pri usporiadaní informačných kampaní na účely odseku 1 a prvého pododseku tohto odseku, ktoré sa môžu riešiť v programoch Únie.

3. Členské štáty zabezpečia, aby tí, ktorí sú zodpovední za vykonávanie tejto smernice, mali k dispozícii usmernenia a mali možnosť odborného vzdelávania vrátane nedostatočne zastúpených skupín. Takéto usmernenia a odborné vzdelávanie sa budú zaoberať dôležitosťou zlepšovania energetickej hospodárnosti a umožnia úvahy o najlepšej kombinácii zlepšovania energetickej efektívnosti, o znižovaní emisií skleníkových plynov, o využívaní energie z obnoviteľných zdrojov a o používaní centralizovaného zásobovania teplom a chladom pri navrhovaní, projektovaní, výstavbe a obnove priemyselných oblastí alebo oblastí na bývanie. Takéto usmernenia a odborná príprava sa môžu týkať aj štruktúrálnych zlepšení, adaptácie na zmenu klímy, protipožiarnej bezpečnosti, rizík súvisiacich s intenzívnou seizmickou aktivitou, odstraňovania nebezpečných látok vrátane azbestu, emisií látok znečisťujúcich ovzdušie (vrátane jemných tuhých častíc), kvality vnútorného prostredia a prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím. Členské štáty sa usilujú zaviesť opatrenia na podporu odbornej prípravy pre miestne a regionálne orgány, komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov a iných príslušných aktérov, ako sú občianske iniciatívy zamerané na obnovu, s cieľom podporiť ciele tejto smernice.

4. Komisia neustále zlepšuje svoje informačné služby, najmä webové sídlo, ktoré zriadila ako európsky portál pre energetickú hospodárnosť budov určený pre občanov, odborníkov a orgány, aby sa pomohlo úsiliu členských štátov o zvyšovanie informovanosti a povedomia. Informácie uvádzané na tomto webovom sídle by mohli zahŕňať odkazy na relevantné právo Únie, národné, regionálne a miestne právne predpisy, odkazy na webové stránky EUROPA, ktoré obsahujú národné akčné plány energetickej efektívnosti, odkazy na dostupné finančné nástroje, ako aj na príklady najlepších postupov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, a to aj pokiaľ ide o jednotné kontaktné miesta zriadené podľa

článku 18 tejto smernice. V kontexte Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056⁽³³⁾, Sociálno-klimatického fondu a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisia pokračuje a ďalej zintenzívňuje svoje informačné služby s cieľom uľahčovať používanie dostupných finančných prostriedkov tým, že poskytuje pomoc a informácie, a to aj v spolupráci s Európskou investičnou bankou, prostredníctvom Európskeho nástroja miestnej pomoci v oblasti energie, o možnostiach financovania zainteresovaným stranám vrátane národných, regionálnych a miestnych orgánov, pričom zohľadňuje najnovšie zmeny v regulačnom rámci.

Článok 30

Konzultácie

Aby sa umožnilo efektívne vykonávanie tejto smernice, členské štáty uskutočnia relevantné konzultácie so zainteresovanými stranami vrátane miestnych a regionálnych orgánov v súlade s príslušným vnútroštátnym právom. Tieto konzultácie sú osobitne dôležité z hľadiska uplatňovania článku 29.

Článok 31

Prispôbenie prílohy I technickému pokroku

Komisia prijíma delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom meniť túto smernicu, pokiaľ ide o prispôbenie bodov 4 a 5 prílohy I technickému pokroku.

Článok 32

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 6, 7, 15, 17 a 31 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od 28. mája 2024.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 6, 7, 15, 17 a 31 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Uradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Pred prijatím delegovaného aktu Komisia konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 6, 7, 15, 17 alebo 31 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 33

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁽³⁴⁾.

⁽³³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).

⁽³⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 34

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení vnútroštátnych ustanovení prijatých podľa tejto smernice, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach bezodkladne informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

Článok 35

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkami 1, 2 a 3, 5 až 29 a 32 a prílohami I, II a III a V až X do 29. mája 2026. Znenie týchto opatrení a tabuľku zhody bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty prijímajú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 17 ods. 15 do 1. januára 2025.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Takisto uvedú, že odkazy v platných zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach na smernicu zrušenú touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 36

Zrušenie

Smernica 2010/31/EÚ zmenená aktmi uvedenými v prílohe IX časti A sa zrušuje s účinnosťou od 30. mája 2026 bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehôt na transpozíciu smerníc uvedených v prílohe IX časti B do vnútroštátneho práva a dátumov ich uplatňovania.

Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na túto smernicu a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe X.

Článok 37

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Články 30, 31, 33 a 34 sa uplatňujú od 30. mája 2026.

Článok 38

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 24. apríla 2024

Za Európsky parlament

predsedníčka

R. METSOLA

Za Radu

predseda

M. MICHEL

PRÍLOHA I

Spoločný všeobecný rámec pre výpočet energetickej hospodárnosti budov**(uvedený v článku 4)**

1. Energetická hospodárnosť budovy sa stanovuje na základe vypočítanej alebo nameranej spotreby energie a odráža bežnú spotrebu energie na vykurovanie priestoru, chladenie priestoru, prípravu teplej vody, vetranie, zabudované osvetlenie a ďalšie technické systémy budovy. Členské štáty zabezpečia, aby typická spotreba energie reprezentovala skutočné prevádzkové podmienky pre každú príslušnú typológiu a odrážala typické správanie používateľa. Ak je to možné, typická spotreba energie a typické správanie používateľov sa zakladá na dostupných vnútroštátnych štatistikách, stavebných predpisoch a nameraných údajoch.

Ak je nameraná spotreba energie základom pre výpočet energetickej hospodárnosti budov, metodika výpočtu musí byť schopná identifikovať vplyv správania užívateľov a miestnej klímy, ktorý sa nesmie premietnuť do výsledku výpočtu. Nameraná spotreba energie na účely výpočtu energetickej hospodárnosti budov, si vyžaduje odpočty aspoň v mesačných intervaloch a musí rozlišovať medzi energetickými nosičmi.

Členské štáty môžu použiť nameranú spotrebu energie za bežných prevádzkových podmienok na overenie správnosti vypočítanej spotreby energie a na umožnenie porovnania medzi vypočítanou a skutočnou hospodárnosťou. Nameraná spotreba energie sa na účely overovania a porovnania môže zakladať na mesačných odpočtoch.

Energetická hospodárnosť budovy sa vyjadruje číselným ukazovateľom spotreby primárnej energie na jednotku referenčnej podlahovej plochy za rok, v kWh/(m².rok) na účely certifikácie energetickej hospodárnosti a aj na účely dodržiavania minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť. Metodika určenia energetickej hospodárnosti budovy musí byť transparentná a otvorená inováciám.

Členské štáty opíšu svoju vnútroštatnu metodiku výpočtu vychádzajúcu z prílohy A hlavných Európskych noriem týkajúcich sa energetickej hospodárnosti budov, a to (EN) ISO 52000-1, (EN) ISO 52003-1, (EN) ISO 52010-1, (EN) ISO 52016-1, (EN) ISO 52018-1, (EN) ISO 52120-1, EN 16798-1 a EN 17423 alebo nahrádzajúcich dokumentov. Toto ustanovenie nepredstavuje právnu kodifikáciu týchto noriem.

Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby v prípade, že sú budovy zásobované systémami centralizovaného zásobovania teplom alebo chladom, boli výhody takejto dodávky uznané a zohľadnené v metodike výpočtu, najmä podiel energie z obnoviteľných zdrojov, prostredníctvom jednotlivo certifikovaných alebo uznaných faktorov primárnej energie.

2. Energetické potreby a spotreba energie na vykurovanie priestoru, chladenie priestoru, prípravu teplej vody, vetranie, osvetlenie a ďalšie technické systémy budov sa vypočítajú pomocou mesačných, hodinových alebo kratších než hodinových výpočtových intervalov, aby sa zohľadnili rôzne podmienky, ktoré významne ovplyvňujú prevádzku a hospodárnosť systému a podmienky vnútorného prostredia, a s optimalizovali úrovne zdravia, kvality vnútorného vzduchu, vrátane úrovne pohodlia, ktoré vymedzujú členské štáty na národnej alebo regionálnej úrovni.

Ak osobitné predpisy pre energeticky významné výrobky prijaté podľa smernice 2009/125/ES obsahujú osobitné požiadavky na informácie o výrobku na účely výpočtu energetickej hospodárnosti a GWP počas životného cyklu podľa tejto smernice, vnútroštátne metódy výpočtu si nevyžadujú dodatočné informácie.

Výpočet primárnej energie je založený na pravidelne aktualizovaných a výhľadových faktoroch primárnej energie (rozlišujúcich neobnoviteľné, obnoviteľné a celkové zdroje energie) alebo faktoroch váženia jednotlivých energetických nosičov, ktoré musia byť uznávané vnútroštátnymi orgánmi, a zohľadňuje sa pri ňom očakávaný energetický mix na základe národného energetického a klimatického plánu. Tieto faktory primárnej energie alebo faktory váženia sa môžu zakladať na národných, regionálnych alebo miestnych informáciách. Faktory primárnej energie alebo faktory váženia sa môžu stanoviť na ročnom, sezónnom, mesačnom, dennom alebo hodinovom základe alebo na konkrétnejších informáciách dostupných pre jednotlivé systémy centralizovaného zásobovania.

Faktory primárnej energie alebo faktory vážená stanovia členské štáty. Ich výber a zdroje údajov sa vykazujú podľa normy EN 17423 alebo akéhokoľvek dokumentu, ktorý ju nahrádza. Členské štáty si môžu zvoliť namiesto faktora primárnej energie, ktorý odráža energetický mix v krajine, priemerný faktor primárnej energie Únie pre elektrinu stanovený podľa smernice (EÚ) 2023/1791.

3. Členské štáty vymedzia na vyjadrenie energetickej hospodárnosti budovy ďalšie číselné ukazovatele celkovej spotreby primárnej energie z neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojov a prevádzkových emisií skleníkových plynov vyprodukovaných v $\text{kgCO}_{2\text{eq}}/(\text{m}^2\cdot\text{rok})$.
4. Metodika sa ustanovuje s prihliadnutím aspoň na tieto aspekty:
 - a) tieto skutočné tepelné charakteristiky budovy (vrátane jej vnútorných priečok):
 - i) tepelnú kapacitu;
 - ii) tepelnú izoláciu;
 - iii) pasívne vykurovanie;
 - iv) chladiace prvky;
 - v) tepelné mosty;
 - b) vykurovacie zariadenia a zariadenie na zásobovanie teplou vodou vrátane ich tepelnoizolačných charakteristík;
 - c) kapacita obnoviteľných zdrojov energie a skladovania energie inštalovaných na mieste;
 - d) klimatizačné zariadenia;
 - e) prirodzené a nútené vetranie, čo môže zahŕňať vzduchotesnosť a rekuperáciu tepla;
 - f) zabudované osvetľovacie zariadenie (hlavne v nebytovom sektore);
 - g) návrh, umiestnenie a orientáciu budovy vrátane vonkajšej klímy;
 - h) pasívne solárne systémy a solárnu ochranu;
 - i) podmienky vnútorného prostredia vrátane projektovaných podmienok vnútorného prostredia;
 - j) vnútorné záťaže;
 - k) systémy automatizácie a riadenia budov a ich schopnosti monitorovať, riadiť a optimalizovať energetickú hospodárnosť.
5. Do úvahy sa berie pozitívny vplyv týchto aspektov:
 - a) miestne podmienky solárnej expozície, aktívne solárne systémy a ostatné vykurovacie a elektrické systémy založené na energii z obnoviteľných zdrojov;
 - b) elektrina vyrábaná kogeneráciou;
 - c) centralizované alebo blokové vykurovacie a chladiace systémy;
 - d) prirodzené osvetlenie;
 - e) systémy uskladňovania elektrickej energie;
 - f) systémy uskladňovania tepelnej energie.
6. Na účely výpočtu energetickej hospodárnosti budov by sa budovy mali primerane klasifikovať do týchto kategórií:
 - a) rodinné domy rôznych typov;
 - b) bytové domy;

- c) administratívne budovy;
 - d) školské budovy;
 - e) nemocnice;
 - f) hotely a reštaurácie;
 - g) športové zariadenia;
 - h) budovy pre veľkoobchodné a maloobchodné služby;
 - i) ostatné typy budov spotrebujúcich energiu.
-

PRÍLOHA II

Vzor národných plánov obnovy budov
(uvedený v článku 3)

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
a) Prehľad vnútroštátneho fondu budov	<p>Počet budov a celková podlahová plocha (m²):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy (vrátane verejných budov a sociálneho bývania) — podľa triedy energetickej hospodárnosti — budovy s takmer nulovou potrebou energie — budovy s najhoršou energetickou hospodárnosťou (vrátane vymedzenia) — 43 % budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou — odhad podielu budov oslobodených podľa článku 9 ods. 6 písm. b) 	<p>Počet budov a celková podlahová plocha (m²):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa veku budovy — podľa veľkosti budovy — podľa klimatického pásma — demolácia (počet budov a celková podlahová plocha (m²))
	<p>Počet energetických certifikátov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy (vrátane verejných budov) — podľa triedy energetickej hospodárnosti 	<p>Počet energetických certifikátov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa obdobia výstavby
	<p>Ročná miera obnovy: počet a celková podlahová plocha (m²)</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy — na úrovne budov s takmer nulovou potrebou energie a/alebo nulovými emisiami — podľa hĺbky obnovy (vážená priemerná obnova) — verejné budovy 	
	<p>Primárna a konečná ročná spotreba energie (ktoe):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy — podľa konečného použitia <p>Úspory energie (ktoe):</p> <ul style="list-style-type: none"> — bytové budovy — nebytové budovy — verejné budovy <p>Priemerná spotreba primárnej energie v kWh/(m². rok) pre bytové budovy</p> <p>Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov (inštalovaná v MW alebo vyrobená v GWh):</p> <ul style="list-style-type: none"> — na rôzne použitia 	<p>Zníženie nákladov na energiu (v EUR) na domácnosť (priemer)</p> <p>Spotreba primárnej energie v budove zodpovedajúca 15 % (prah podstatného príspevku) a 30 % (prah zásady „nespôsobať významnú škodu“) najvyššie umiestnených budov vnútroštátneho fondu budov, ako sa uvádza v delegovanom nariadení (EÚ) 2021/2139</p> <p>Podiel vykurovacieho systému v sektore budov podľa typu kotla/vykurovacieho systému</p> <p>Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov (inštalovaná v MW alebo vyrobená v GWh):</p> <ul style="list-style-type: none"> — na mieste — mimo miesta

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
	<p>Ročné prevádzkové emisie skleníkových plynov ($\text{kgCO}_{2\text{eq}}/(\text{m}^2\cdot\text{rok})$):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy <p>Ročné prevádzkové zníženie emisií skleníkových plynov ($\text{kgCO}_{2\text{eq}}/(\text{m}^2\cdot\text{rok})$):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy 	<p>GWP počas životného cyklu ($\text{kgCO}_{2\text{eq}}/\text{m}^2$) v nových budovách:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy
	<p>Prekážky a zlyhania trhu (opis):</p> <ul style="list-style-type: none"> — rozdielnosť motivácie — kapacita sektorov stavebníctva a energetiky <p>Hodnotenie kapacít v sektoroch stavebníctva, energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov</p>	<p>Prekážky a zlyhania trhu (opis):</p> <ul style="list-style-type: none"> — administratívne — finančné — technické — týkajúce sa informovanosti — ostatné <p>Počet:</p> <ul style="list-style-type: none"> — spoločností poskytujúcich energetické služby — stavebných spoločností — architektov a inžinierov — kvalifikovaných pracovníkov — jednotných kontaktných miest — MSP v sektore stavebníctva/obnovy — komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a občianskych iniciatív zameraných na obnovu <p>Prognózy týkajúce sa pracovnej sily v stavebníctve:</p> <ul style="list-style-type: none"> — architekti na dôchodku/inžinieri na dôchodku/kvalifikovaní pracovníci na dôchodku — architekti/inžinieri/kvalifikovaní pracovníci vstupujúci na trh — mladí ľudia v tomto sektore — ženy v tomto sektore <p>Prehľad a prognóza vývoja cien stavebných materiálov a vývoja na vnútroštátnom trhu</p>
	<p>Energetická chudoba (vymedzenie)</p> <ul style="list-style-type: none"> — % ľudí postihnutých energetickou chudobou — podiel disponibilného príjmu domácnosti vynaloženého na energie — obyvatelia žijúci v nevyhovujúcich bytových podmienkach (napr. zatekajúca strecha) alebo s nevyhovujúcimi podmienkami tepelnej pohody 	

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
	<p>Faktory primárnej energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa nosiča energie — faktor primárnej energie z neobnoviteľných zdrojov — faktor primárnej energie z obnoviteľných zdrojov — celkový faktory primárnej energie 	
	<p>Vymedzenie budovy s takmer nulovou potrebou energie pre nové a existujúce budovy</p>	<p>Prehľad právneho a administratívneho rámca</p>
	<p>Nákladovo optimálne minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť pre nové a existujúce budovy</p>	
<p>b) Cestovná mapa na roky 2030, 2040, 2050</p>	<p>Ciele ročnej miery obnovy: počet a celková podlahová plocha (m²):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy — budovy s najhoršou energetickou hospodárnosťou — 43 % budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou <p>Informácia podľa článku 9 ods. 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> — kritériá výnimiek pre jednotlivé nebytové budovy — odhadovaný podiel nebytových budov s výnimkou — odhad ekvivalentných zlepšení energetickej hospodárnosti v dôsledku nebytových budov, na ktoré sa vzťahuje výnimka 	<p>Cieľové hodnoty očakávaného podielu (%) obnovených budov:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy — podľa hĺbky obnovy
	<p>Cieľové hodnoty pre očakávanú primárnu a konečnú ročnú spotrebu energie (ktoe):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy — podľa konečného použitia <p>Očakávané úspory energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy <p>Ciele zvýšenia podielu energie z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkom 15a smernice (EÚ) 2018/2001</p> <p>Vyčíslené ciele využívania slnečnej energie v budovách</p>	<p>Podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov (inštalovaná v MW alebo vyrobená v GWh)</p>

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
	<p>Ciele očakávaných prevádzkových emisií skleníkových plynov ($\text{kgCO}_{2\text{eq}}/(\text{m}^2.\text{y})$):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy <p>Cieľové hodnoty očakávaného zníženia prevádzkových emisií skleníkových plynov (%):</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy 	<p>Rozdelenie podľa emisií spadajúcich pod kapitolu III [stacionárne zariadenia], kapitolu IVa [Systém obchodovania s emisiami pre sektor budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie sektory] smernice 2003/87/ES, a iné zdroje emisií;</p> <p>Ciele očakávaných emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu ($\text{kgCO}_{2\text{eq}}/(\text{m}^2.\text{rok})$) v nových budovách:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podľa typu budovy
	<p>Očakávané širšie prínosy:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zníženie počtu ľudí postihnutých energetickou chudobou (v %) 	<ul style="list-style-type: none"> — vytvorenie nových pracovných miest — zvýšenie HDP (podiel a miliardy EUR)
	<p>Príspevok členského štátu k cieľovým hodnotám Únie v oblasti energetickej efektívnosti v súlade s článkom 4 smernice (EÚ) 2023/1791, ktorý možno prisúdiť obnove fondu budov (podiel a údaj v ktoe)</p>	
	<p>Príspevok členského štátu k cieľom Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov v súlade so smernicou (EÚ) 2018/2001, ktorý možno prisúdiť obnove fondu budov (podiel, inštalovaná v MW alebo vyrobená v GWh)</p>	
<p>c) Prehľad vykonaných a plánovaných politík a opatrení</p>	<p>Politiky a opatrenia týkajúce sa týchto prvkov:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) identifikácie nákladovo efektívnych prístupov k obnove pre rôzne typy budov a klimatické pásma, pričom sa zohľadnia potenciálne príslušné spúšťacie body v rámci životného cyklu budovy; b) národných minimálnych noriem pre energetickú hospodárnosť podľa článku 9 a iných politík a opatrení zameraných na segmenty vnútroštátneho fondu budov s najhoršou energetickou hospodárnosťou vrátane záruk uvedených v článku 17 ods. 19; c) podpory hĺbkovej obnovy budov vrátane postupnej hĺbkovej obnovy; d) posilnenia postavenia zraniteľných odberateľov a ich ochrany a zmiernenia energetickej chudoby vrátane politík a opatrení podľa článku 24 smernice (EÚ) 2023/1791 a cenovej dostupnosti bývania; e) vytvorenia jednotných kontaktných miest alebo podobných mechanizmov podľa článku 18 na poskytovanie technického, administratívneho a finančného poradenstva a pomoci; 	<p>Politiky a opatrenia týkajúce sa týchto prvkov:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) zvýšenia odolnosti budov voči zmene klímy; b) podpory trhu s energetickými službami; c) zvýšenia protipožiarnej bezpečnosti; d) zvýšenia odolnosti proti rizikám katastrof vrátane rizík súvisiacich s intenzívnou seizmickou aktivitou; e) odstraňovania nebezpečných látok vrátane azbestu; f) prístupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím; g) úlohy komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a občianskych energetických spoločenstiev v rámci prístupov na úrovni okresov a štvrtí; h) riešenia nesúladu v oblasti ľudských kapacít a; i) riešenia zlepšovania kvality vnútorného prostredia.

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
	<p>f) dekarbonizácie vykurovania a chladenia, a to aj prostredníctvom sietí centralizovaného zásobovania teplom a chladom, a postupné vyradovanie fosílnych palív pri vykurovaní a chladení s výhľadom úplne ukončiť využívanie kotlov na fosílnu palivá najneskôr do roku 2040;</p> <p>g) prevencie tvorby stavebného odpadu a odpadu z demolácie a ich kvalitného spracovania v súlade so smernicou 2008/98/ES, najmä pokiaľ ide o hierarchiu odpadového hospodárstva a ciele obehového hospodárstva;</p> <p>h) podpory obnoviteľných zdrojov energie v budovách v súlade s orientačným cieľom pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov v sektore budov stanoveným v článku 15a ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001;</p> <p>i) zavádzania zariadení využívajúcich slnečnú energiu v budovách;</p> <p>j) zníženia emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu pri výstavbe, obnove, prevádzke a skončení životnosti budov a zavádzania odstraňovania uhlíka;</p> <p>k) podpory prístupov na úrovni okresov a štvrtí a integrovaných programov obnovy na úrovni okresov, ktorými sa môžu riešiť otázky, ako je energetika, mobilita, zelená infraštruktúra, spracovanie odpadu čistenie a vody a iné aspekty mestského plánovania, a ktoré môžu zohľadňovať miestne a regionálne zdroje, obehovosť a dostatočnosť;</p> <p>l) zlepšenia budov vo vlastníctve verejných subjektov vrátane politík a opatrení podľa článkov 5, 6 a 7 smernice (EÚ) 2023/1791;</p> <p>m) podpory inteligentných technológií a infraštruktúry pre udržateľnú mobilitu v budovách;</p> <p>n) riešenia prekážok trhu a zlyhaní trhu;</p> <p>o) riešenia nedostatku zručností a podpory vzdelávania, cielej odbornej prípravy, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie v odvetví stavebníctva, energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov (verejnom alebo súkromnom) s cieľom zabezpečiť dostatočnú pracovnú silu s primeranou úrovňou zručností zodpovedajúcou potrebám v odvetví stavebníctva s osobitným zameraním na nedostatočne zastúpené skupiny;</p> <p>p) kampaní na zvyšovanie informovanosti a iných poradenských nástrojov; a</p>	<p>V prípade všetkých politík a opatrení:</p> <ul style="list-style-type: none"> — administratívne zdroje a kapacity — oblasti, na ktoré sa vzťahuje: <ul style="list-style-type: none"> — s najhoršou energetickou hospodárnosťou — minimálne normy pre energetickú hospodárnosť — energetická chudoba, sociálne bývanie — verejné budovy — bytové budovy (pre jednu rodinu, pre viac rodín) — nebytové budovy — priemysel — obnoviteľné zdroje energie — postupné ukončenie používania fosílnych palív pri vykurovaní a chladení — emisie skleníkových plynov počas celého životného cyklu — obehové hospodárstvo a odpad — jednotné kontaktné miesta — pasporty obnovy budov — inteligentné technológie — udržateľná mobilita v budovách — prístupy na úrovni okresov a štvrtí — zručnosti, odborná príprava — informačné kampane a poradenské nástroje

Článok 3 tejto smernice	Povinné ukazovatele	Nepovinné ukazovatele
	<p>q) podpory modulárnych a industrializovaných riešení v oblasti výstavby a obnovy budov.</p> <p>V prípade všetkých politik a opatrení:</p> <ul style="list-style-type: none"> — názov politiky alebo opatrenia — stručný opis (presný rozsah, cieľ a podmienky fungovania) — kvantifikovaný cieľ — druh politiky alebo opatrenia (napríklad legislatívna; ekonomická; fiškálna; odborná príprava, informovanosť) — plánovaný rozpočet a zdroje financovania — subjekty zodpovedné za vykonávanie politiky — očakávaný vplyv — stav vykonávania — dátum nadobudnutia účinnosti — obdobie vykonávania 	
d) Prehľad investičných potrieb, rozpočtových zdrojov a administratívnych zdrojov	<ul style="list-style-type: none"> — celkové investičné potreby na roky 2030, 2040, 2050 (v miliónoch EUR) — verejné investície (v miliónoch EUR) — súkromné investície (v miliónoch EUR) — rozpočtové zdroje 	
e) Prahové hodnoty týkajúce sa nových a obnovených budov s nulovými emisiami uvedené v článku 11	<ul style="list-style-type: none"> — Prahové hodnoty prevádzkových emisií skleníkových plynov nových budov s nulovými emisiami — Prahové hodnoty prevádzkových emisií skleníkových plynov obnovených budov s nulovými emisiami — Prahové hodnoty ročnej spotreby primárnej energie nových budov s nulovými emisiami — Prahové hodnoty ročnej spotreby primárnej energie obnovených budov s nulovými emisiami 	
f) Minimálne normy energetickej hospodárnosti pre nebytové budovy	<ul style="list-style-type: none"> — Maximálne prahové hodnoty energetickej hospodárnosti podľa článku 9 ods. 1 	
g) Národná trajektória postupnej obnovy fondu bytových budov	<ul style="list-style-type: none"> — Národná trajektória postupnej obnovy fondu bytových budov vrátane čiastkových míľnikov na roky 2030 a 2035 pre priemernú spotrebu primárnej energie v kWh/(m².rok) podľa článku 9 ods. 2 	

PRÍLOHA III

Výpočet GWP počas životného cyklu nových budov podľa článku 7 ods. 2

Na výpočet GWP počas životného cyklu nových budov podľa článku 7 ods. 2 sa celkový GWP počas životného cyklu oznamuje ako číselný ukazovateľ pre každú fázu životného cyklu vyjadrený ako $\text{kgCO}_2\text{eq}/(\text{m}^2)$ (úžitkovej podlahovej plochy) vypočítaný za referenčné obdobie štúdie v trvaní 50 rokov. Výber údajov, vymedzenie scenárov a výpočty sa vykonávajú v súlade s normou EN 15978 (EN 15978:2011 Udržateľnosť stavebných prác. Posúdenie environmentálnych vlastností budov. Metóda výpočtu.) a s prihliadnutím na všetky následné normy týkajúce sa udržateľnosti stavebných prác a metódy výpočtu posudzovania environmentálnych vlastností budov. Rozsah prvkov budovy a technického vybavenia zodpovedá vymedzeniu v spoločnom rámci EÚ týkajúcom sa úrovne⁽¹⁾ pre ukazovateľ 1.2. Ak existuje vnútroštátny nástroj alebo metóda výpočtu alebo ak sú potrebné na oznámenie informácií či získanie stavebných povolení, tento nástroj alebo metóda sa môžu použiť na poskytnutie požadovaných informácií. Iné nástroje alebo metódy výpočtu sa môžu použiť, ak spĺňajú minimálne kritériá stanovené v spoločnom rámci EÚ týkajúcom sa úrovne⁽¹⁾. Ak sú k dispozícii, použijú sa údaje týkajúce sa špecifických stavebných výrobkov vypočítané v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/2011 z 9. marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje smernica Rady 89/106/EHS (Ú. v. EÚ L 88, 4.4.2011, s. 5).

PRÍLOHA IV

Spoločný všeobecný rámec pre určovanie stupňa inteligentnej pripravenosti budov

1. Komisia vymedzí indikátor inteligentnej pripravenosti a stanoví metodiku jeho výpočtu na hodnotenie schopnosti budovy alebo jednotky budovy prispôsobiť svoju prevádzku potrebám užívateľa a sústavy a zvyšovať svoju energetickú efektívnosť a celkovú hospodárnosť.

Indikátor inteligentnej pripravenosti zahŕňa prvky týkajúce sa zvýšených úspor energie, referenčného porovnávania a flexibility, rozšírených funkcií a spôsobilostí vyplývajúcich z prepojenejších a inteligentných zariadení.

V metodike sa zohľadnia prvky, ako je možná existencia digitálneho dvojčata budovy.

V rámci metodiky sa zohľadnia prvky, ako napríklad inteligentné merače, systémy automatizácie a riadenia budov, samoregulačné zariadenia pre reguláciu vnútornej teploty vzduchu, vstavané domáce spotrebiče, nabíjacie body pre elektrické vozidlá, uskladňovanie energie a podrobné funkcie, a interoperabilita týchto prvkov, ako aj prínosy pre podmienky klímy vo vnútornom prostredí, energetickú efektívnosť, úroveň hospodárnosti a možnú flexibilitu.

2. Metodika sa zakladá na týchto hlavných funkciách vzťahujúcich sa na budovu a technické systémy budovy:

- a) schopnosť zachovávať energetickú hospodárnosť a prevádzku budovy prostredníctvom prispôsobenia spotreby energie, napríklad využívaním energie z obnoviteľných zdrojov;
- b) schopnosť prispôbovať vlastný prevádzkový režim v reakcii na potreby užívateľa a zároveň venovať náležitú pozornosť zabezpečeniu používateľskej ústretovosti, zachovávaniu podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí a schopnosti zaznamenávať spotrebu energie;
- c) flexibilita celkového dopytu budovy po energii vrátane jej schopnosti umožniť účasť na aktívnej a pasívnej, ako aj implicitnej aj explicitnej reakcii na strane dopytu prostredníctvom jej uskladňovania energie a uvoľňovania energie späť do sústavy, napríklad prostredníctvom flexibility a schopnosti presúvať zafáženie, a
- d) schopnosť zlepšiť svoju energetickú efektívnosť a celkovú hospodárnosť využívaním energeticky úsporných technológií.

3. Metodika môže ďalej zohľadňovať:

- a) interoperabilitu medzi systémami (inteligentné merače, systémy automatizácie a riadenia budov, vstavané domáce spotrebiče, samoregulačné zariadenia pre reguláciu vnútornej teploty vzduchu v budove a senzory kvality vnútorného vzduchu a vetrania) a
- b) pozitívny vplyv existujúcich komunikačných sietí, najmä existencia vysokorychlostnej fyzickej infraštruktúry v budovách, ako napríklad dobrovoľné označenie „širokopásmové pripojenie“, a existencia prístupového bodu pre budovy s viacerými bytovými jednotkami budovy v súlade s článkom 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ⁽¹⁾.

4. Metodika nesmie mať negatívny vplyv na existujúce národné systémy certifikácie energetickej hospodárnosti a musí sa zakladať na súvisiacich iniciatívach na vnútroštátnej úrovni, pričom sa v nej zohľadní zásada vlastníctva užívateľa, ochrany údajov, súkromia a bezpečnosti, a to v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie v oblasti ochrany údajov a súkromia a najlepšimi dostupnými technikami kybernetickej bezpečnosti.

5. Metodika stanoví najvhodnejší formát parametra indikátora inteligentnej pripravenosti a musí byť jednoduchá, transparentná a ľahko zrozumiteľná pre spotrebiteľov, vlastníkov, investorov a účastníkov trhu reagujúcich na dopyt.

⁽¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorychlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014, s. 1).

PRÍLOHA V

Vzor energetických certifikátov**(uvedený v článku 19)**

1. Na prednej strane energetického certifikátu sa uvádzajú minimálne tieto prvky:

- a) trieda energetickej hospodárnosti;
- b) vypočítaná ročná spotreba primárnej energie v kWh/(m².rok);
- c) vypočítaná ročná konečná spotreba energie v kWh/(m².rok);
- d) energia z obnoviteľných zdrojov vyrobená na mieste v % spotreby energie;
- e) prevádzkové emisie skleníkových plynov (kg CO₂/(m².rok)) a hodnota GWP počas životného cyklu, ak je k dispozícii.

V energetickom certifikáte sa uvádzajú aj tieto prvky:

- a) vypočítaná ročná spotreba primárnej energie a konečná spotreba energie v kWh alebo MWh;
- b) výroba energie z obnoviteľných zdrojov v kWh alebo MWh; hlavný nosič energie a typ obnoviteľného zdroja energie;
- c) vypočítané energetické potreby v kWh/(m².rok);
- d) kladný alebo záporný údaj o tom, či je budova schopná reagovať na vonkajšie signály a upraviť spotrebu energie;
- e) kladný alebo záporný údaj o tom, či je prípadne systém distribúcie tepla v budove schopný fungovať pri nízkych alebo účinnejších teplotách;
- f) kontaktné informácie príslušného jednotného kontaktného miesta pre poradenstvo v oblasti obnovy.

2. Okrem toho, energetický certifikát môže obsahovať tieto ukazovatele:

- a) spotrebu energie, špičkové zaťaženie, veľkosť zariadenia alebo systému, hlavný nosič energie a hlavný typ prvku pre každé použitie: vykurovanie, chladenie, teplá voda, vetranie a zabudované osvetlenie;
- b) trieda emisií skleníkových plynov (ak je to relevantné);
- c) informácie o odstraňovaní uhlíka v súvislosti s dočasným ukladaním uhlíka v budovách alebo na budovách;
- d) kladný alebo záporný údaj o tom, či je pre budovu k dispozícii pasport obnovy budovy;
- e) priemernú hodnotu U pre nepriehľadné prvky obalovej konštrukcie budovy;
- f) priemernú hodnotu U pre priehľadné prvky obalovej konštrukcie budovy;
- g) typ najbežnejšieho priehľadného prvku (napr. dvojité zasklené okno);
- h) výsledky analýzy rizika prehriatia (ak sú k dispozícii);
- i) prítomnosť pevných snímačov, ktoré monitorujú kvalitu vnútorného prostredia;
- j) prítomnosť pevných ovládačov, ktoré reagujú na úroveň kvality vnútorného prostredia;
- k) počet a typ nabíjajúcich bodov pre elektrické vozidlá;
- l) prítomnosť, typ a veľkosť systémov uskladňovania energie;
- m) v náležitých prípadoch očakávaná zostávajúca životnosť vykurovacích systémov alebo klimatizačných systémov a zariadení;
- n) uskutočniteľnosť prispôbenia vykurovacieho systému tak, aby fungoval pri efektívnejších nastaveniach teploty;

- o) uskutočniteľnosť prispôsobenia systému na prípravu teplej vody tak, aby fungoval pri efektívnejších nastaveniach teploty;
- p) uskutočniteľnosť prispôsobenia klimatizačného systému tak, aby fungoval pri efektívnejších nastaveniach teploty;
- q) nameranú spotrebu energie;
- r) prítomnosť pripojenia k sieti centralizovaného zásobovania teplom a chladom a, ak sú k dispozícii, informácie o potenciálnom pripojení k účinnému systému centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
- s) miestne faktory primárnej energie a súvisiace faktory emisií oxidu uhličitého pripojenej miestnej siete centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
- t) prevádzkové emisie jemných tuhých častíc ($PM_{2,5}$).

Energetický certifikát môže obsahovať tieto prepojenia s inými iniciatívami, ak sa uplatňujú v príslušnom členskom štáte:

- a) kladný alebo záporný údaj o tom, či sa pre budovu vykonalo posúdenie inteligentnej pripravenosti;
- b) ak je k dispozícii, hodnota posúdenia inteligentnej pripravenosti;
- c) kladný alebo záporný údaj o tom, či je pre budovu k dispozícii digitálny denník budovy.

Osoby so zdravotným postihnutím majú rovnaký prístup k informáciám v energetických certifikátoch.

PRÍLOHA VI

Nezávislé systémy kontroly energetických certifikátov

1. Vymedzenie platného energetického certifikátu

Členské štáty poskytnú jasné vymedzenie toho, čo sa považuje za platný energetický certifikát.

Vymedzením platného energetického certifikátu sa zabezpečí:

- a) kontrola platnosti vstupných údajov (vrátane kontrol na mieste) týkajúcich sa budovy a použitých na vydanie energetického certifikátu, ako aj výsledkov uvedených v certifikáte;
- b) platnosť výpočtov;
- c) maximálna odchýlka energetickej hospodárnosti budovy, pokiaľ možno vyjadrená číselným ukazovateľom spotreby primárnej energie [kWh/(m².rok)];
- d) minimálny počet prvkov, ktoré sa líšia od prednastavených alebo štandardných hodnôt.

Členské štáty môžu do vymedzenia platného energetického certifikátu zahrnúť ďalšie prvky, ako je maximálna odchýlka pre špecifické hodnoty vstupných údajov.

2. Kvalita nezávislého systému kontroly energetických certifikátov

Členské štáty jasne vymedzia kvalitatívne ciele a úroveň štatistickej spoľahlivosti, ktorú by mal dosiahnuť rámec energetických certifikátov. Nezávislý systém kontroly zabezpečí aspoň 90 % platných vydaných energetických certifikátov so štatistickou spoľahlivosťou 95 % za hodnotené obdobie, ktoré nesmie presiahnuť jeden rok.

Úroveň kvality a úroveň spoľahlivosti nezávislého systému kontroly energetických certifikátov sa merajú náhodným odberom vzoriek a zohľadňujú sa v nich všetky prvky uvedené vo vymedzení platného energetického certifikátu. Členské štáty vyžadujú overenie treťou stranou na účely hodnotenia aspoň 25 % náhodnej vzorky, ak boli nezávislé systémy kontroly delegované na mimovládne orgány.

Platnosť vstupných údajov sa overuje na základe informácií poskytnutých nezávislým expertom. Takéto informácie môžu zahŕňať certifikáty výrobkov, špecifikácie alebo plány budov, ktoré obsahujú podrobnosti o hospodárnosti rôznych prvkov uvedených v energetickom certifikáte.

Platnosť vstupných údajov sa overuje návštevami na mieste, ktoré možno vo vhodných prípadoch uskutočniť virtuálne, a to v prípade aspoň 10 % energetických certifikátov, ktoré sú súčasťou náhodného výberu vzoriek použitého na posúdenie celkovej kvality systému.

Okrem minimálneho náhodného výberu vzoriek na určenie celkovej úrovne kvality môžu členské štáty použiť rôzne stratégie, ktorých účelom je konkrétne zistiť a zamerať sa na nízku kvalitu energetických certifikátov s cieľom zlepšiť celkovú kvalitu systému. Takáto cieľená analýza sa nemôže použiť ako základ na meranie celkovej kvality systému.

Členské štáty zavedú preventívne a reaktívne opatrenia na zabezpečenie kvality celkového rámca energetických certifikátov. Tieto opatrenia môžu zahŕňať dodatočnú odbornú prípravu nezávislých expertov, cieľový výber vzoriek, povinnosť opätovne predkladať energetické certifikáty, primerané pokuty a dočasné alebo trvalé zákazy pre expertov.

Keď sa informácie do databázy doplňujú, vnútroštátne orgány musia mať na účely monitorovania a overenia možnosť identifikovať, kto dané doplnenie vykonal.

3. Dostupnosť energetických certifikátov

Nezávislý systém kontroly musí overiť dostupnosť energetických certifikátov pre potenciálnych kupujúcich a nájomcov s cieľom zabezpečiť, aby bolo možné zohľadniť energetickú hospodárnosť budovy pri ich rozhodovaní o kúpe alebo prenájme.

Nezávislý systém kontroly musí overiť viditeľnosť ukazovateľa energetickej hospodárnosti a triedy v reklamných médiách.

4. Spracovanie typológie budov

Nezávislý systém kontroly zohľadňuje rôzne typológie budov, najmä typológie budov, ktoré sú najrozšírenejšie na trhu s nehnuteľnosťami, ako napríklad budovy pre jednu rodinu, pre viac rodín, administratívne budovy alebo budovy pre maloobchod.

5. Zverejňovanie informácií

Členské štáty pravidelne uverejňujú vo vnútroštátnej databáze energetických certifikátov aspoň tieto informácie týkajúce sa systému kvality:

- a) vymedzenie platného energetického certifikátu;
 - b) kvalitatívne ciele systému energetických certifikátov;
 - c) výsledky posúdenia kvality vrátane počtu hodnotených certifikátov a relatívnej veľkosti k celkovému počtu vydaných certifikátov v danom období (podľa typológie);
 - d) krízové opatrenia na zlepšenie celkovej kvality energetických certifikátov.
-

PRÍLOHA VII

Rámec porovnávacej metodiky na identifikáciu nákladovo optimálnych úrovní požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov

Rámec porovnávacej metodiky umožní členským štátom určiť energetickú hospodárnosť a emisné parametre budov a prvkov budov a ekonomické aspekty opatrení týkajúcich sa energetickej hospodárnosti a emisných parametrov a spojiť ich s cieľom identifikovať nákladovo optimálnu úroveň a dosiahnuť ciele znižovania emisií a klimatickej neutrality do roku 2030, ako aj nulové emisie budov najneskôr do roku 2050.

K rámcu porovnávacej metodiky patria usmernenia, ktoré uvádzajú, ako používať tento rámec pri výpočte nákladovo optimálnych úrovní hospodárnosti.

Rámec porovnávacej metodiky umožní zohľadniť spôsob používania, vonkajšie klimatické podmienky a ich budúce zmeny podľa najlepšie dostupných projekcií klímy vrátane vln horúčav a chladu, investičné náklady, kategóriu budovy, náklady na údržbu a prevádzku (vrátane nákladov na energiu a úspor), v náležitých prípadoch príjmy z vyrobenej energie, environmentálne a zdravotné externality spotreby energie, náklady na nakladanie s odpadom v náležitých prípadoch a technologický rozvoj. Mal by sa zakladať na príslušných európskych normách týkajúcich sa tejto smernice.

Komisia tiež poskytuje:

- usmernenia k rámcu porovnávacej metodiky; tieto usmernenia poslúžia členským štátom na vykonanie ďalej uvedených krokov,
- informácie týkajúce sa odhadovaného dlhodobého vývoja cien energie.

Pre uplatnenie rámca porovnávacej metodiky členskými štátmi sa na úrovni členských štátov stanovujú všeobecné podmienky vyjadrené ako parametre. Komisia v relevantných prípadoch vydá členským štátom odporúčania týkajúce sa ich úrovní nákladovej optimálnosti.

Rámec porovnávacej metodiky vyžaduje od členských štátov, aby:

- určili referenčné budovy, ktoré sú charakteristické a reprezentatívne svojím využitím a geografickým umiestnením vrátane vnútorných a vonkajších klimatických podmienok. Referenčné budovy sú bytové budovy a nebytové budovy, nové aj existujúce,
- určili opatrenia energetickej efektívnosti, ktoré sa majú pri referenčných budovách posúdiť. Môžu to byť opatrenia týkajúce sa jednotlivých budov ako celku, jednotlivých prvkov budovy alebo kombinácie prvkov budovy,
- posúdili konečnú a primárnu potrebu energie, ktorú potrebujú referenčné budovy a v ktorých sa uplatňujú určené opatrenia energetickej efektívnosti, a výsledné emisie,
- vypočítali náklady (t. j. čistú súčasnú hodnotu) na opatrenia energetickej efektívnosti (ako sa uvádza v druhej zarážke) počas očakávaného ekonomického životného cyklu uplatňované na referenčné budovy (ako sa uvádza v prvej zarážke) aplikovaním zásad rámca porovnávacej metodiky.

Vypočítaním nákladov na opatrenia energetickej efektívnosti počas očakávaného ekonomického životného cyklu členské štáty posúdia nákladovú efektívnosť rozličných úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť. To umožní určiť nákladovo optimálne úrovne požiadaviek na energetickú hospodárnosť.

PRÍLOHA VIII

Požiadavky na paspory obnovy budov

1. Pasport obnovy budovy obsahuje:

- a) informácie o súčasnej energetickej hospodárnosti budovy;
- b) grafické znázornenie alebo grafické znázornenia cestovnej mapy a jej krokov na postupnú hĺbkovú obnovu;
- c) informácie o príslušných vnútroštátnych požiadavkách, ako sú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov, minimálne normy energetickej hospodárnosti a pravidiel v členskom štáte týkajúce sa postupného vyradovania fosílnych palív používaných v budovách na vykurovanie a chladenie vrátane dátumov uplatňovania;
- d) stručné vysvetlenie optimálneho poradia krokov;
- e) informácie o každom kroku vrátane:
 - i) názvu a opisu opatrení obnovy pre daný krok vrátane príslušných možností pre technológie, techniky a materiály, ktoré sa majú použiť;
 - ii) odhadovaných úspor, pokiaľ ide o primárnu a konečnú energetickú spotrebu v kWh a v percentuálnom zlepšení v porovnaní so spotrebou energie pred uvedeným krokom;
 - iii) odhadovaného zníženia prevádzkových emisií skleníkových plynov;
 - iv) odhadovaných úspor, pokiaľ ide o účet za energiu, pričom sa jasne uvedú predpoklady týkajúce sa nákladov na energiu použité na výpočet;
 - v) odhadovanú triedu energetickej hospodárnosti energetického certifikátu, ktorá sa má dosiahnuť po dokončení uvedeného kroku;
- f) informácie o možnom pripojení k účinnému systému centralizovaného zásobovania teplom a chladom;
- g) odhadovaný podiel individuálnej alebo kolektívnej výroby a vlastnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý sa má dosiahnuť po obnove;
- h) všeobecné informácie o dostupných možnostiach zlepšenia obehovosti stavebných výrobkov a zníženia ich emisií skleníkových plynov počas celého životného cyklu, ako aj o širších prínosoch týkajúcich sa zdravia a pohodlia, kvality vnútorného prostredia a zlepšenej schopnosti budovy prispôbiť sa zmene klímy;
- i) informácie o dostupných finančných prostriedkoch a odkazy na príslušné webové stránky označujúce zdroje takéhoto financovania;
- j) informácie o technickom poradenstve a poradenských službách vrátane kontaktných údajov a odkazov na webové stránky jednotlivých kontaktných miest.

2. Pasport obnovy budovy môže obsahovať:

- a) orientačný harmonogram krokov;
- b) pre každý krok:
 - i) podrobný opis technológií, techník a materiálov, ktoré sa majú použiť, ich výhody, nevýhody a náklady;
 - ii) aká by po dokončení kroku bola energetická hospodárnosť budovy v porovnaní s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť budov prechádzajúcich významnou obnovou, požiadavkami na budovy s takmer nulovou potrebou energie a požiadavkami na budovy s nulovými emisiami a aká by bola energetická hospodárnosť nahradených prvkov budovy v porovnaní s minimálnymi požiadavkami na energetickú hospodárnosť jednotlivých prvkov budovy, ak existujú;

- iii) odhadované náklady na vykonanie uvedeného kroku;
 - iv) odhadované obdobie návratnosti pre daný krok s akoukoľvek dostupnou finančnou podporou a bez nej;
 - v) odhadovaný čas potrebný na vykonanie uvedeného kroku;
 - vi) referenčné hodnoty emisií skleníkových plynov počas životného cyklu materiálov a zariadení, ak sú k dispozícii, a odkazy na príslušné webové stránky, kde ich možno nájsť;
 - vii) odhadovaná životnosť opatrení a odhadované náklady na údržbu;
- c) nezávislé moduly týkajúce sa:
- i) typických obchodov potrebných alebo odporúčaných na uskutočnenie energetickej obnovy (architekti, poradcovia, zhotovitelia, dodávatelia a montér atď.) alebo odkazy na príslušné webové stránky;
 - ii) zoznamu príslušných architektov, poradcov, zhotoviteľov, dodávateľov alebo montérov v danej oblasti, ktorý môže zahŕňať len tých, ktorí spĺňajú určité podmienky, ako je zhoda s vyššími kvalifikačnými alebo certifikačnými značkami alebo podmienkami, alebo odkaz na príslušné webové stránky;
 - iii) technických podmienok potrebných na optimálne zavedenie nízko-teplotného vykurovania;
 - iv) toho, ako by kroky obnovy a dodatočné opatrenia mohli zlepšiť inteligentnú pripravenosť budovy;
 - v) technických a bezpečnostných požiadaviek na materiály a stavby;
 - vi) základných predpokladov, z ktorých vychádzajú poskytnuté výpočty, alebo odkaz na príslušnú webovú stránku, na ktorej ich možno nájsť;
- d) informácie o tom, ako získať prístup k digitálnej verzii pasportu obnovy budovy;
- e) akúkoľvek významnú obnovu budovy alebo jednotky budovy, ako sa uvádza v článku 8 ods. 1, a akúkoľvek dodatočnú modernizáciu alebo výmenu prvku budovy, ktorý je súčasťou obalovej konštrukcie budovy a má významný vplyv na energetickú hospodárnosť obalovej konštrukcie budovy, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2, ak sa takéto informácie sprístupňujú expertovi, ktorý vykonáva pasport obnovy budovy;
- f) informácie týkajúce sa seizmickej bezpečnosti, ak sa takéto informácie týkajúce sa budovy sprístupňujú expertovi;
- g) na žiadosť a na základe informácií, ktoré poskytol súčasný vlastník budovy, prílohu obsahujúcu dodatočné informácie, ako je adaptabilita priestorov podľa meniacich sa potrieb a akýchkoľvek plánovaných renovácií.
3. Pokiaľ ide o stav budovy pred krokmi obnovy, v pasporte obnovy budovy sa v čo najväčšej možnej miere zohľadňujú informácie uvedené v energetickom certifikáte.
4. Každá metrika použitá na odhad vplyvu krokov sa musí zakladať na súbore štandardných podmienok.
-

PRÍLOHA IX

ČASŤ A

**Zrušená smernica so zoznamom jej neskorších zmien
(v zmysle článku 36)**

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).	
Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/844 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 75).	iba článok 1
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).	iba článok 53

ČASŤ B

**Zoznam lehôt na transpozíciu do vnútroštátneho práva a dátumov uplatňovania
(uvedený v článku 36)**

Smernica	Lehota na transpozíciu	Dátumy uplatňovania
2010/31/EÚ	9. júla 2012	pokiaľ ide o články 2, 3, 9, 11, 12, 13, 17, 18, 20 a 27, 9. januára 2013; pokiaľ ide o články 4 až 8, 14, 15 a 16, 9. januára 2013 v prípade budov využívaných verejnými orgánmi, a 9. júla 2013 v prípade ostatných budov.
(EÚ) 2018/844	10. marca 2020	

PRÍLOHA X

Tabuľka zhody

Smernica 2010/31/EÚ	Táto smernica
článok 1	článok 1
článok 2 bod 1	článok 2 bod 1
—	článok 2 bod 2
článok 2 bod 2	článok 2 bod 3
—	článok 2 body 5 a 6
článok 2 body 3, 3a, 4 a 5	článok 2 body 7 až 10
—	článok 2 body 12, 13 a 14
článok 2 body 6, 7, 8 a 9	článok 2 body 15 až 18
—	článok 2 body 19 až 22
článok 2 bod 10	článok 2 bod 23
—	článok 2 body 24 až 29
článok 2 body 11, 12, 13 a 14	článok 2 body 30 až 33
—	článok 2 body 34, 37 až 40 a 42
článok 2 bod 15	článok 2 bod 42
článok 2 body 15, 15a, 15b, 15c, 16 a 17	článok 2 body 43, 44, 47 až 50
článok 2 bod 18	—
článok 2 bod 19	článok 2 bod 51
—	článok 2 body 52 až 64
článok 2 bod 20	—
článok 2a	článok 3
článok 3	článok 4
článok 4	článok 5
článok 5	článok 6
články 6 a 9	článok 7
článok 7	článok 8
—	článok 9
—	článok 12
článok 8 ods. 1 a článok 9	článok 13
článok 8 ods. 2 až 8	článok 14
článok 8 ods. 10 a 11	článok 15
—	článok 16
článok 10	článok 17
článok 11	článok 19
článok 12	článok 20
článok 13	článok 21
—	článok 22
články 14 a 15	článok 23

Smernica 2010/31/EÚ	Táto smernica
článok 16	článok 24
článok 17	článok 25
—	článok 26
článok 18	článok 27
článok 19	článok 28
článok 19a	—
článok 20	článok 29
článok 21	článok 30
článok 22	článok 31
článok 23	článok 32
článok 26	článok 33
článok 27	článok 34
článok 28	článok 35
článok 29	článok 36
článok 30	článok 37
článok 31	článok 38
príloha I	príloha I
—	príloha II
—	príloha III
príloha IA	príloha IV
—	príloha V
príloha II	príloha VI
príloha III	príloha VII
príloha IV	príloha IX
príloha V	príloha X